Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the DAUGAVAS VANAGS Publishing Co
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto. Ont. Canada
Telephone — WA 0792
General Representative in the U.S.A.: DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2-7843.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr 37./60. SESTDIEN, 1952. G. 10. MAIJĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija un galvenais pārstāvis: DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2-7363.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00; par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa: slud. daļā $1.30; tekstā $2.60 par vienu collas telpu 1 slejā

ĢIMENE — TAUTAS DZĪVĪBAS ĶĪLA

ZIEDS LATVIEŠU MĀTEI

VELTA TOMA

Diena, kad mēs godinām māti un ģimeni ir pacilātības pilna, bet ne tik līksma un gaiša, kāda tā bija dzimtenē. Sēras pēc atšķirtiem un zaudētiem miļiem aptumšo mūsu sirdis. Neskaitāmas mātes aizlūdz par saviem šai pēdējā kaŗā kritušiem dēliem. Daudzi no mums zina savus vecākus uz māju sliekšņa palikušus, kad Latvijā iebruka ienaidnieks, kuŗa zemē nekad nesvin Mātes dienu. Kuŗa zemē nereti mātei atņem viņas dabas dotās tiesības un bērni tiek uzaudzināti sabiedriskās iestādēs. Mēs zinām, ka izņemot šo vienu austrumu zemi, visa pārējā kristīgā un cilvēcīgā pasaule svin Mātes dienu un godina ģimeni.

Mūs visus vieno dzimtenes mīlestība, mūs vieno kopējā valoda, bet visdziļāk mūs kopā saista vārds un jēdziens — māte. Jo ikvienam no mums ir māte. Mēs pieminam un godinām lielus un gaišus vīrus, bet to darot mums visupirms būtu jānoliec galvas viņu mātes priekšā. Latviešu mātes priekšā, kas ir rūpju un darba māte, pati bērnu audzinātāja, viņu pirmo soļu vadītāja, valodas mācītāja un tautas gara un tikumu potētāja. Kristīgā pasaule, īpaši katoliskā, ir uzcēlusi māti uz altāŗa dievnamā, bet mūsu latviešu mātes cēlākais piemineklis ir celts mūsu tautas dainās. Pirmkārt, tās bargu kungu un tumsas māktos gadusimteņos mūsu vērpēju māšu tālāk teiktas jaunajām audzēm. Otrkārt, mūsu tautas dainās kā skaidrā dzīlē mēs redzam atspoguļotu latviešu mātes dvēseli un darba mūžu.

Pieminēdami mūsu tautas likteni šodien, lai lasām šo dainu kā nesen pārdzīvoto kauju atbalsi:

Kurzemīte vaidēt vaid,
Kādus laikus piedzīvoja;
Daža māte dēla raud,
Daža māsa bāleliņa.

Stipra, vieda ir senā latviešu māte, vēl skubinādama meitas agri celties un izrakstīt brālim kaŗa karogu. Tā izvada dēlu ar lepnumu, gaida ar uzticību tā kumeļu zviedzam pie vārtiem. Pieņēmusi zemes likteņu un Dieva lēmuma secību kā negrozāmu kārtību, latviešu māte nevaimanā, bet noslauka klusu asaru, ja viņas lolojums palicis prūšu vai poļu kaŗa laukos.

Visciľdenāko un skaistāko daudzinājumu, latviešu māte saņēmusi ar viņas pielīdzināšanu visas dzīvības mātei — saulei.

Senais latvietis zina, ka mūžam saule debesīs, ne mūžam tēvs, māmiņa, un tamdēļ paklausība, mīlestība un cieņa ir rādāma ik uz soļa mūsu lolotājai. Dainās mēs redzam mūsu māti kā darba māti. Tā nav lielkundze, kas devusi bērnam dzīvību, to atvēl kalpoņu un audzinātāju rokām. Latviešu māte tur visu dzīvi arī bērna audzināšanu, savās rokās. Viņa nes bērnu līdzi tīrumā un pļavā, kaŗ šūpuli līganā bērza zarā, liek to nosnausties paēnā, un tādi ievada viņa pirmos soļus un mirkļus dabas un darba mūžīgā ritmā. Pasakas un dziesmas ir mātes teiktas, bērna acis dabas un dzīves skaistuma skatīšanai atveŗ viņa. Vai, tiem bērniem, kas mātei agri mirstot kļuvuši bāreņi. Tie žēli izsaucās senā dainā: Cāļi tek pulciņā, Kur, māmiņ, man vienam iet? —

Aizveŗot senmāšu pielocīto tautas dainu pūra vāku, mēs vēršam skatus uz mūsu dzejnieku un rakstnieku veltīto. Nav mums neviena izcila vārda meistara, kas nebūtu sava zieda nesis mātei, mātes mīlestībai un uzupurēties spējām. Ja lielajam Rainim nav neviena dzejoļa mātei, ja viņa lugās nav neviena izcilāka mātes tēla, tad viņam ir bārenīte Baiba, kas sauktin sauc pēc mātes mīlestības brīdī, kad viņai dara pāri sveši ļaudis, meklēdama aizstāvi pie Ortas: Ortiņ, mana īstā māte. — Rainis ir uzrakstījis sērdieņu dziesmu Daugavu, kur šis simbolists visu mūsu tautu sauc par sērdieņiem, svešas varas — svešas mātes pabērņiem. Rainis ir pacēlis māti Latvijas brīvības simbolā.

Mūsu sirds un saules dziesminieks Kārlis Skalbe, Piebalgas kalēja dēls, izsaka atziņu:

Tik mātes klēpim nemirstība dota,
Tas dzīvību kā lāpu tālāk nes, —

apliecinādams, ka mātes klēpis ir mūžīgs dzīvības šūpulis. Vidējās paaudzes ievērojamā dzejniece Veronika Strēlerte pasvītro šo pašu dzīvības nešanas — atdzimšanas domu — pantā:

Bet ja pacietībā maigā
Gaŗu zemes mūžu vīsi —
Brīnīdamās ieraudzīsi
Savas acis viņa vaigā.

MĀTE — Jūlija Jēgera glezna

Mazā, jaunā dzīvība ir mātes rokā, mātes ziņā, kā Aspazija saka:

Tur jūties tu mīļās māmiņas ziņā
Kā diedziņš ievērts adatiņā . . .

Mūsu tēvu, mūsu pirmo gara gaismas nesēju mātes, ir aizredzējušas tos laikus, kad latvietis vēl nebija ne brīvs, ne turīgs, ne kungs savā zemē. No trūkuma mājām ceļš veda jaunos censoņus uz skolām. Zemgales baladists Vilis Plūdonis ir atstājis nemirstīgu tā laikmeta dokumentu — poēmu Atraitnes dēls, kur māte beigu daļā atvadās no sava lolojuma:

Brauc, manu dēliņ, lai Dievs stāv tev klāt,
Nāc tik, kad miršu, mani apglabāt . . .

Varbūt visskaistāk māti apdziedājis Jānis Poruks, sāpju un Dieva dzejnieks:

Par to noguručo balsi,
Kas tev teica Kristus vēsti,
Vienu baltu, baltu rozi
Man uz kapa kopas dēsti.

Mātes sirds, mātes mīlestība ir visudārgākā manta, saka A. Saulietis:

Dimantus un dārgas pērles
Vari ceļa dubļos sēt,
Ja tu lauzis mātes sirdi,
Nav vairs tev ko pazaudēt.

Laba tiesa mūsu vecākās paaudzes rakstnieku daudzina nabago māti. Tā J. Jaunsudrabiņš to dieņu ainu dzīvi uzbuŗ Baltās grāmatas tēlojumā Piektaļa: „Sākumā mana māte nebija vēl tik nabaga. Viņai bija pat sava govs baltiem ragiem. Bet tad šo govi vajadzēja pārdot. Nauda pamazām izgāja, un mēs nekad netikām pie citas. Un bieži pēc tam mums bija jāēd vakariņās ubaģine. Mēs sēdējām savā tumšajā kaktā. Mātei klēpī bija bļodiņa ar ūdeni. Es drupināju maizi tajā Un tad mēs abi strēbām klusēdami."

Vecomāti, pasaku un teiku stāstītāju bērniem, apdziedājis arī Ēriks Adamsons:

Kad ar spožu cukuru apbārstītas egles ziemā,
Man kā irbe dvēsele tek pie vecāsmātes ciemā.

Un dzejolim izskanot:

Bērni rāmi sēd kā rāte,
Teic un stāsta vecāmāte.

Bērnība, skola un mātes rūpju aptecēta jaunība pagājusi, bērni pieauguši, māte kļuvusi veca. To mirkli, kad viņa no dzīves šķiras, dainas apdzied dziļi traģisku. Bārenīte allaž uzmeklē zaļam velēnām klāto kapu, piespiežas pie ābeles kā savas māmuliņas un, ziediem birstot, raud gaužas asaras. Mūsdienu dzejnieki mātes nāvi pārdzīvo individuāli. Pirmā pasaules kaŗa bēgļu ratos Straumēnu dzejnieka Ed. Virzas mātes krūtis caururbusi akla, nomaldījusies lode. Māte mirusi , un dzejnieks pārcilvēcīgās sāpēs uzrakstījis dzejoli, tēlodams kā māti uz mūžīgām mājām ved tās lēnais un klausīgais zirgs projām no šīs dzīves trokšņojošā tirgus. Dzejolis izskan ar dēla mīlestības neprātīgu vēlēšanos:

Ar tevī kopā pārvērstos par smiltīm
Tā zūdot visām nākamajām ciltīm.

Pēdējā kaŗa bēgļu mātes apglabāšanu dzejā ietvēris Fricis Dziesma.

— Tai svešu ļaužu pusē atskanēja
Vien īsi, mulsi Tēvareizes vārdi,
Kam piebalsoja lielgabalu dārdi.

Bet tai latviešu mātei, kuŗa aizsniedza drošākus krastus, svešā zemē, un vēl šodien tur turpina savu sūro eksistences cīņu, īsas, bet īstas rindas veltījis J. Jaunsudrabiņš dzejolī DP māte:

Čukst viņa gurdu smaidu:
„Kad bērniņam laiks dusēt,
Tad neraudāt, bet klusēt.
Kā ūdentiņš veic slāpes,
Tā miedziņš uzveiks sāpes."
Un tikko valda vaidu. —

ĢEN. BREDLIJS BRĪDINA KONGRESU

Vašingtonā. ASV augstākā militārā vadība ar ģen. Bredliju un ģen. Koliņu priekšgalā iesniedza Kongresa komisijai savus atzinumus par ASV militāro budžetu. Kongress, kā zināms, militāro budžetu grib samazināt no 52 uz 46 milj. dolaru. Savā runā ģen. Bredlijs brīdināja Kongresu ievērot Pad. Savienības bruņoto spēku straujo attīstību; pēc viņa domām, komūnistu spēki līdz šim nav bijuši pietiekami stipri, lai sāktu jaunu kaŗu, bet Krievijas bruņošanās un atomrūpniecības attīstība esot tik strauja, ka pēc gada tās bruņotie spēki būšot pilnā kaujas gatavībā. Bredlijs savu informāciju dibināja uz slepenā dienesta ziņām un ieteica Kongresam neslēpt no amerikānu tautas, ka 1954. g., domājams, būs kulminācijas punkts, kad Pad. Savienība spēšot apdraudēt ASV visbīstamāki.

Arī ģen. Kolins brīdināja Kongresu no komūnistu bruņoto spēku draudiem un izteicās: ja Kongress samazina militāro budžetu, tad ASV bruņošanās plāns būtu apdraudēts un bruņotie spēki būs jāsamazina.

Dales ieteic brīdināt Padomju Savienību

Vašingtonā. — Republikāņu senātors Dales, Japānas miera līguma galvenais autors, pēc atgriešanās no Eiropas, kur tam bija svarīgas apspriedes ar ģen. Eizenhaueru, izteicās, ka ASV un pārējām Rietumu lielvalstīm jābrīdina Pad. Savienība nepaplašināt Korejas kaŗu citās zemēs — Tālos Austrumos, Eiropā vai Tuvos Austrumos. Pretējā gadījumā visa brīvā pasaule vēršoties pret komūnistiem. Senātors Dales jau priekš divām nedēļām izteicās nelabvēlīgi par Rietumvalstu pasīvo politiku.

Dalesu min kā ģen. Eizenhauera ārlietu ministru, ja ģenerāli ievēlētu par ASV prezidentu.

Čerčils maina ministrus

Londonā. — Min. prez. Čerčils trešdien paziņoja pārmaiņas savā valdībā. Līdzšinējais koloniju ministrs Boids iecelts par satiksmes ministru un līdzšinējais veselības ministrs Krukšenks — par lordu zīmogglabātāju. Krukšenka vietā par vesel. ministru iecelts spējīgais skotu parlamenta loceklis Maklauds. Domā, ka Čerčils Krukšenku nomainīja sakarā ar viņa nepopulāriem ierosinājumiem par dažādiem ārstniecības maksājumiem, kas jāsedz pašam slimniekam, ne valstij, kā tas bija strādnieku partijas valdīšanas laikā.

KOREJAS PAMIERA SARUNU NEVEIKSMES

Tokio — Apvienoto Nāciju pamiera komisija deva žurnālistiem paskaidrojumus par slepeno sarunu gaitu; sarunas pašreiz ir pārtrauktas un kaut arī komūnistu komisija aicināja atkal uz jaunām sarunām, domā, ka sarunas nonākušas līdz pilnīgam sabrukumam. Iemesls — nesaskaņas gūstekņu jautājumā. Apvienoto Nāciju pamiera komisija ir ar mieru izdot tikai 70.000 ziemeļkorejiešu un ķīniešu, kas izteikuši vēlēšanos atgriezties pie komūnistiem. Sabiedrotie saņemtu pretī visus savus gūstekņus — ap 12.000. Komūnisti turpretim prasa, lai izdotu visus gūstekņus un civiliedzīvotājus (ap 170.000), kam, protams, Apvienotās Nācijas nevar pievienoties.

Panākta vienošanās abos pārējos strīdus jautājumos: komūnisti ir ar mieru neprasīt Pad. Savienības iekļaušanu pamiera pārraudzības komisijā. Sabiedrotie šai sakarā vairs neuztur spēkā savu prasību, ka pamiera laikā aizliedzama jebkāda lidlauku taisīšana.

Spriežot pēc Rietumvalstu atbildīgo valstsvīru runām, var secināt, ka viņi pilnīgi pārliecināti, ka pamiera sarunas beidzot nonākušas līdz sabrukumam. Tā Trūmens izteicās, ka ASV nekad neatzīs gūstekņu izdošanu ar varu atpakaļ komūnistiem, kur tie nonāktu jaunā verdzībā un apspiešanā. Tāpat Anglijas ārlietu min. Īdens pilnīgi atbalstīja ASV un tās atbildīgā komandieŗa ģen. Ridžveja nostāju — nepiekāpties komūnistu priekšā. Kanadas ārlietu min. Pīrsons izteicās presei, ka sabiedrotie sarunās ar komūnistiem sasnieguši jau savu piekāpšanās robežu un tālāka piekāpšanās nav iedomājama. Zīmīgi, ka šoreiz ne komūnisti, bet sabiedrotie lauza norunāto klusēšanu par pamiera sarunu gaitu, kas liecina par stingrāku nostāju un dilpomātisku pretdarbību.

Sabiedroto lidmašīnas apšauda dzelzsceļus

Seulā. — Otrdien un trešdien, sabiedroto gaisa spēki izveda pastiprinātus lidojumus pret ienaidnieka aizmugures transportiem un dzelzceļa līnijām, pārraujot daudzās vietās dzelzceļu līnijas, jo sevišķi Sušonas tuvumā.

Arī Anglijā sociālisti gūs panākumus

Londonā. — Šonedēļ. Anglijā un Uelsā notiek jaunas pašvaldību darbinieku vēlēšanas. Jau pēc pirmās dienas vēlēšanām atsevišķos apgabalos saskaitītās balsis rāda, ka strādnieku partija guvusi lielu pārsvaru par Čerčila konservātīvo partiju, ko spiesti atzīt paši „toriji".

Skotijā pēc pirmām divām dienām sociālisti ieguva 60 pārstāvju (no pavisam 190 vēlamiem-). Vēl labāks sociālistu stāvoklis novērojams Anglijā un Uelsā, kur pēc pašu konservātīvo partijas ziņām strādnieku partija ieguva 169 deleg., bet zaudēja tikai 21, kurpretim konservātīvo partija ieguva 44 delegātus, bet zaudēja 124.

Ģen. Ridžvejs ceļā uz Sav. Valstīm

Tokio. — Jaunais ZAS komandieris Eiropā, ģen. Ridžvejs nākošo pirmdien dodas atpakaļ uz ASV, lai pēc īsa atvaļinājuma 1. jūnijā ierastos Eiropā. Viņa vietnieks ģen. Klarks jau izlidojis uz Japānu.

STĀVOKLIS PREZIDENTA VĒLĒŠANĀS

Vašingtonā. — Otrdien notikušās prezidenta kandidātu vēlēšanās Ohaio valstī, senātors Tafts guva visus 56 Ohaio delegātus. Šī dienvidu valsts ir Tafta galvenais atbalsts, kādēļ arī Eizenhauera kandidātūru nemaz šeit neuzstādīja. Taftam pašreiz ir 332 delegāti un Eizenhaueram 280. Šie skaitļi nenorāda ne uz kādu Tafta noteiktu pārākumu par Eizenhaueru, jo gandrīz visās atlikušajās valstīs sagaida Eizenhauera pārsvaru.

Demokratu partijā vēl vienmēr pirmā vietā Kīfauers ar 117 del., kam seko nesen pieteiktais kandidāts Herimens ar 94 delegātiem.

Arī Austrumvācijai būšot sava armija

Berlīnē. — Vācu komūnistu partija paziņojusi, ka tā griezusies ar lūgumu pie Pad. Savienības augstākās vadības par Vācijas armijas formēšanu austrumu joslā. Šī armija esot nepieciešama aizsardzībai pret Rietumiem, kas sakarā ar nodomāto Rietumvācijas bruņošanos sākot apdraudēt austrumu joslu. Šādā tonī ieturētu propagandas runu 1. maijā teica arī Vilhelms Pīks, Austrumvācijas min. prezidents.

Pašreiz Austrumvācijā atrodas ap 50.000 policijas kājnieku vienību kaŗavīru un 10.000 vīru flotes „policija".

Anglija grib savu admirāli

Londonā. — ASV kaŗa flotes komandierim adm. W. Fehtleram bija svarīgas apspriedes ar angļu flotes vadību un Anglijas kaŗa ministru Alekzanderu par Vidusjūŗas kaŗa flotes kopīga komandieŗa izraudzīšanu. Amerikāņi vēlas komandieŗa posteni redzēt savu admirāli Karniju, kuŗa rīcībā šeit atrodas liela amerikāņu kaŗa flote. Anglijas valdība un augstākais flotes stābs turpretim grib, lai šai svarīgā postenī būtu kāds angļu admirālis, jo kaŗa laikā Vidusjūŗa būtu galvenā dzīvības artērija starp Angliju un tās dominijām. Līdzšinējās apspriedēs vienošanās nav panākta.

Atkal sociālistu uzvara Vācijā

Rietumvācijā. — No Kaseles ziņo, ka tikko notikušās pašvaldību vēlēšanās Hesenes apgabalā Šūmachera sociāldemokratu partija guvusi noteiktu pārākumu par Adenauera kristīgiem demokratiem. Šūmachers, kā zināms, ir nelabvēlīgi noskaņots pret jaunas Vācijas armijas formēšanu.

SŪTŅA J. FELDMANA PROTESTS

Sakarā ar ziņām laikrakstos, ka Padomju Savienības Augstākās padomes priekšsēdis Šverņiks un Padomes sekretārs Gorkins parakstījuši dekrētu par Latvijas administrātīvā sadalījuma pārorganizēšanu, aizstājot Latvijas vēsturiskos apgabalus, Vidzemi, Latgali, Zemgali un Kurzemi, ar jaunradītiem Rīgas, Daugavpils un Liepājas apgabaliem, Latvijas sūtnis Vašingtonā, J. Feldmans, š. g. 1. maijā iesniedza ASV Valsts departamentam notu, kuŗā pēc apstākļu apgaismošanas izsaka protestu pret šādu Padomju okupantu uzurpātorisku rīcību.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka. Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Bez ienaida un bailēm

Pēc visa pārdzīvotā pēdējo 12 gadu laikā mēs tagad ar visu pārliecības spēku sakām, ka atbrīvotās Latvijas valsts iekārtai jābūt demokrātiskai, kur Latvijas valsts suverēnā vara patiesi piederētu tautai, kur katram tautas loceklim būtu nodrošinātās pilsoniskās brīvības.

Bet bez zaudētās pagātnes un iecerētās nākotnes mums ir arī skaudrā tagadne. Kaut gan mums trimdā nav savas valstiskas dzīves, esam tomēr tauta ar daudzveidīgu tautas dzīvi kultūras, sabiedriskā un politiskā laukā. Bez tam, visi brīvie latvieši ārpus dzimtenes un padomijas robežām ar maz izņēmumiem dzīvo demokrātiskās valstīs un brīvi elpo demokrātisko gaisu. Tādēļ liktos dabīgi, ka arī latviešu trimdas sabiedriskai un politiskai dzīvei būtu jānorit patiesā demokrātiskā garā.

Bet kāds spilgts piemērs Amerikas latviešu sabiedriskā dzīvē liecina, ka latviešu sabiedrības daļā vēl pulsē vadonības psīcholoģiskie refleksi, vai arī demokrātiskos principus, tradiciju trūkuma dēļ, tā saprot nepareizi. Tas notika nesenajā Amerikas Latviešu Apvienības kongresā Vašingtonā.

Vēsturē vēl nav bijusi neviena sabiedrība un valsts, kur neuzspiesta valdītu pilnīga domu, uzskatu un rīcības saskaņa. Tādēļ nesaprotams ir tas uztraukums un sodītāja vārdi, kas teikti gan pašā ALAs kongresā, gan pēc tam presē par to, ka 26 ALAs kongresa delegāti iedrošinājušies brīvi domāt, runāt un balsot.

Ja kāds aizstāv skaidrus un noteiktus principus, tad tāds arī mēdz skaidri un noteikti runāt. ALAs kongresā tie delegāti, kas uzstādīja bij. LCK priekšsēdi H. Klarku par kongresa vadītāju blakus ALAs goda priekšsēža sūtņa J. Feldmana kandidātūrai, aizstāvēja skaidru demokrātisku principu, ka demokrātiskā iekārtā neviena persona, nav tik svarīga, ka tai blakus bez pārmetumiem nedrīkstētu uzstādīt arī citu kandidātu; ka demokrātiskā iekārtā nevienai personai nevar justies aizkārta, ja viņu vienbalsīgi vai aklamācijas kārtībā neievēl kādā amatā, sevišķi sabiedriskajā amatā.

Tāpat tie 26 delegāti uzskata, ka Latvijas sūtņiem jāstāv pāri visiem sabiedriskiem un politiskiem noslāņojumiem un uzskatiem un ar savu izcilo stāvokli jābūt bezpartējisk..i.e.m izlīdzinātājiem un vienotājiem. Bet ja nu kāds sūtnis aktīvi arī pats piedalās sabiedriskā dzīvē un vada pat kādu sabiedrisku kongresu, tad neizbēgama ir arī kritika un balsošanas.

Pret teikto dažs iebildīs, ka tā ir formālā nostāja un ka šai formālai nostājai jāstāda pāri ciena kāda vietā un lielā pret Latvijas sūtni. Arī pašā kongresā kongresa delegāts V. Vītiņš kritizēja kongresu par nekorrektu rīcību pret Latvijas sūtni. Tādā garā arī laikrakstā Laiks izteicās kongresa atskaņas, kas vēl nebeidzas. Šāda nostāja ir dziļi nepareiza un maldīga. Jau pašā kongresā delegāts J. Vinters, viens no tiem 26 „dumpiniekiem,“ kas atklātā balsošanā arī nobalsoja par H. Klarku, kā kongresa vadītāju, svinīgi deklarēja, ka cīņā par Latvijas brīvību viss kongress nedalīti stāv aiz sava Latvijas sūtņa, bet iekšējā, sabiedriskajā dzīvē paliek katram savi brīvi uzskati. Tas bija cieņas apliecinājums Latvijas sūtnim, kas pierādīts ir arī ar darbiem. Ja kāds domā, ka darba sanāksmē, kāda bija ALAs kongress, uzstādīt blakus ALAs goda priekšsēža J. Feldmana kunga kandidātūrai par kongresa vadītāju arī kādu citu ļoti cienījamu latviešu sabiedrisko darbinieku, kāds ir bijušais LCK priekšsēdis H. Klarks, ko amatā ievēlējuši apm. 100.000 latviešu trimdinieku, ir necienības parādīšana Latvijas sūtnim, tad tāds pārāk necienīgi novērtē pašu kongresu un demokrātiskos principus.

Varbūt tie bargie tiesneši, kas kritizē H. Klarku, A. Neparļu un citus „dumpiniekus“ iedomāties reiz pajautāt, kādēļ ALAs kongresā bija divi kandidāti sapulces vadītāja amatam? Lai viņi alceras, ka ALAs dibināšanas kongresā par vadītāju vienprātīgi ievēlēja sūtni J. Feldmani. Bet jau toreiz kongresa laikā ar kongresa vadību izpaudās neapmierinātība, kad citi delegāti dabūja vārdu, citi priekšlikumi tika likti uz balsošanu, citi aicinātie referenti dabūja vārdu, citi nedabūja. Vieni nācās šai vai citā klusēja, jo to teica, ir tiešām neērti kritizēt sūtņa rīcību, kam var būt dažādi iemesli. Starplaikā nāca vēl Brīvās Eiropas Komitejas latviešu konsultatīvās kopas vienpusīgā personālā sastāva izraudzīšana, kas radīja neapmierinātību plašās Eiropas latviešu organizācijās. Otrā daļā kongresa locekļi vēlējās citu vadītāju, un tādēļ uzstādīja jaunu kandidātu. Balsošanas iznākums liecināja, ka ALAs goda priekšsēdim J. Feldmanim ir vairākums, mazākumā palikušie to respektēja, dzīvi piedalījās kongresa darbā un nebūt neuzskatīja, ka ir noticis kas pelams vai būtu aizkarta kādas personas ciena. Mazākums pacietīgi panesa arī tendenciozos preses atreferējumus un pārmetumus. Bet mazākums ir arī cieši pārliecināts, ka taisnība šoreiz ir viņa pusē un nedomā atkāpties no demokrātiskiem principiem, bet tos ieraida un arī bez bailēm vienmēr un visur aizstāvēs.

A. B.

DAUGAVAS VANAGI

PASKAIDROJUMS

Latvija Amerikā š. g. 23. aprīļa 32.-55. numurā ievietotais raksts „Dr. A. Valdmanis Anglijas DV goda biedrs“ neatbilst patiesībai.

DVF 9. marta pilnsapulce ir gan pieņēmusi ar 24 pret 15 balsīm priekšlikumu ierosināt šo jautājumu statūtu kārtībā DV globālā valdē, bet ne uzņēmusi Dr. A. Valdmani par Anglijas DV goda biedru.

A. Alksnītis,
DVF Valdes priekšsēdis
K. Strazdiņš,
Sekretārs

PILNSAPULCE

DV Toronto nodaļas ārkārtēja biedru pilnsapulce notiks š. g. 25. maijā, pl. 18, DV mītnē, 123 Huron ielā, Toronto.

Dienas kārtībā: 1. Sapulces vadības vēlēšanas. 2. Iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana. 3. Valdes ziņojumi. 4. Vēlēšanas. 5. Dažādi jautājumi.

Nesanākot noteiktā laikā statūtos paredzētam kvorumam, tanī pašā dienā un telpā pl. 18,15 ar to pašu dienas kārtību tiek sasaukta pilnsapulce otrreiz, kura būs tiesīga pie katra ieradušos biedru skaita. Jaunās biedru kartes obligātas.

DV Toronto nod. valde.

DV KOPA ROČESTERĀ

Nolūkā iekļauties DV organizētajā pulkā, kura regulāri labdarīgais darbs kopš gadiem guvis visu trimdinieku pozitīvu vērtējumu, Ročesterā (N.Y.) nodibināta DV kopa. Bez tautiešu aprūpes kopa paredzējusi pagaidām interna rakstura sanāksmes, lai atzīmētu brīžus un dienas, kas saistītas ar Latvijas liktengaitām, latviskā gara strāvojumu un paražām. DV kopa deklarējusi arī sadarbības principu ar vietējo ev.-lut. latviešu draudzes kopu.

Atzīmējot dibināšanas momentu š. g. 27. aprīlī, kopa ziedoja ārtavu $42.00 latviešu kara invalidu nama fondam Vācijā.

Kopas pr-sēdis Aleksandrs Vilks, 614 Broadway, Rochester 7, N. Y., kopas sekretārs Rūdolfs Pavasars, 473 Plymouth Ave, So, Rochester 8, N.Y.,

Kopa aicina DV rindās visus tos, kas gatavi iekļauties regulārā aprūpes darbā par labu tiem, kas palikuši šķirti Eiropas krastā, kā arī grib izprast un apņēmīgi strādāt tai garā, kurš neļāva salūzt mūsu karavīriem dzeloņstiepļu ielokā.

A. V.

Latviešu dienas Kanadā

LNAK ierosinātas un viņas protektorātā š. g. jūnijā notiks Latviešu dienas Kanadā visās vietās, kur latvieši dzīvo. Latviešu dienu uzdevums stiprināt vienības domu un vairot nacionālo apziņu tautiešos.

Lielākos Kanadas centros Latviešu dienas ar savu klātieni pagodinās sūtnis un ārkārtējo pilnvaru nesējs K. Zariņš.

Latviešu dienas ar sūtņa piedalīšanos notiks: Hamiltonā 7. jūnijā, Londonā 8. jūn., Toronto 7. jūnijā 15. jūn., Otavā 22. jūnijā un Montreālā 28. jūnijā.

Paredzams, ka sūtnis apmeklēs arī Niagara Falls latviešus, par ko tiks ziņots vēlāk.

Šinīs vietās Latviešu dienu rīkošanas priekšdarbi jau sākti un sekmīgi rit uz priekšu. Visās vietās paredzēti plašāki sarīkojumi ar mākslinieciskiem priekšnesumiem. Sūtnis visās minētajās vietās apsolījis teikt runas, apgaismojot mūsu pašreizējo stāvokli un nākotnes izredzes.

Sevišķi plaši Latviešu dienu sarīkojumi paredzēti Toronto, kur 14. jūnijā, LNAK saaicinās visas Kanadas latviešu draudžu, organizāciju un kopu pārstāvju apspriedi ar sūtņa K. Zariņa piedalīšanos. 15. jūnijā, plkst. 14.30 lielajā Masseja Hallē notiks plaša latviešu sanāksme, kurā sūtnis K. Zariņš teiks runu. Pēc sūtņa runas koncerts ar koŗa un solo priekšnesumiem.

Pēc koncerta kopējs latviešu gājiens ar karogiem no Maseja Halles uz kritušo varoņu pieminekli pie Pilsētas Valdes, kur sūtnis noliks vainagu.

Vietās, kur Kanadas plašuma un laika trūkuma dēļ sūtnis, diemžēl, nevarēs ierasties, lūgums tāpat rīkot Latviešu dienas. Atkarā no vietējiem apstākļiem Latviešu dienas ieteicams atzīmēt ar dievkalpojumiem, sanāksmēm, svinīgiem aktiem, koncertiem, tējas vakariem, priekšnesumiem un tamlīdzīgi.

LNAK Kultūras nozare ir sagatavojusi šim gadījumam piemērotu priekšlasījuma konspektu, ko uz pieprasījumu izsūtīs. Paredzams, ka sūtnis K. Zariņš nosūtīs apsveikumus uz visām tām vietām, kur latvieši pulcēsies Latviešu dienās. Šinī sakarā visi Latviešu dienu sarīkojumi pieteicami LNAK.

Visas Kanadas latviešu organizācijas, draudzes, kopas un visus tautiešus LNAK aicina iespējami aktīvāk piedalīties Latviešu dienu rīkošanā un to sarīkojumus apmeklēt, lai šīs dienas tiešām izvērstos par iespaidīgu Kanadas latviešu vienības un savstarpējas solidāritātes manifestāciju.

Sūtņa K. Zariņa apmeklējuma vietām tuvāk dzīvojošie tautieši lūgti Latviešu dienu sarīkojumus apmeklēt organizēti, izmantojot kopējus autobusus vai cita veida grupu braucienus. Tuvākā laikā izziņos presē un apkārtrakstos, kam kuŗā vietā grupu apmeklējumus varēs iepriekš pieteikt, lai rezervētu sarīkojumos vietas un eventuāli gādātu par apmešanos.

Toronto un apkārtnes latviešu organizācijas lūgtas jau tagad iepazīstināt savus biedrus ar rīkojamo Latviešu dienu norisi, kā arī lūgtas rūpēties par iespējami lielāku dalībnieku skaitu kā sanāksmē Massija Hallē, tā gājienā uz kritušo varoņu pieminekli. Pulcēdamies iespējami kuplākā skaitā aiz mūsu karogiem mēs skaisti un iespaidīgi demonstrēsim savu spēku un vienotību. Reizē ar to šī būtu arī lojālitātes demonstrācija, šai brīvajai zemei, kurā dzīvojam.

Gādāsim, lai Latviešu dienās neviens tautietis neatturētos no svinīgās līdzdalības un lai neviens nejustos ne atstumts, ne aizmirsts.

Informāciju par Latviešu dienu organizāciju norisi Toronto var gūt LNAK birojā pie Sv. Andreja baznīcas, tel. PR 1563, vai pie konsultanta J. Niedras, 268 Pacific Ave, tel. JU 6458.

LNAK

DARBS un BEZDARBS

VAJADZĪGI MŪRNEKI un strādnieki būvdarbiem. Pieteikties pa tālr.: Toronot: LO 9905. K. Pilags, pēc pl. 7-iem vakarā.

DIŽA JĀŅU IELĪGOŠANA

Pēc pagājušā gada visu organizāciju vienošanās par lielāko sarīkojumu kārtību, kur Jāņu svētku rīkošanu uzņēmusies Toronto Latviešu Biedrība, pēdējā ir jau stājusies pie Jāņu sarīkojuma organizēšanas, kas notiks 20. jūnijā un šogad paredzēts sevišķi plašs. Mākslinieciско daļu uzņēmies kārtot Jūris Dzeguze. Līdzdalību uzvedumos ir apsolījuši: Dainas koris brīvm. E. Freimanes vadībā, vīru dubultkvartets Kraujiņa vadībā un deju grupa Diždancis F. Aigara vadībā. Rīkotāji rūpēsies, lai Jāņu berniem arī pašiem būtu iespēja izdziedāties un atspirdzināties ar Jāņu tēva un mātes cienastiem.

J. P.

Dziedam, lai dzīvotu — garā un saticībā.

Prof. A. Spekke.

AICINĀJUMS

visām biedrībām, jauktiem, vīru koriem un citiem vokāliem ansambļiem, kā arī atsevišķiem dziedātājiem piedalīties

DZIESMU DIENĀ

š. g. 30. augustā Toronto, kad kopā pulcēsies dziedātāji no plašās Kanadas, lai apliecinātu uzticību savas tautas skaistākajai tradicijai — dziesmai.

Dziesmu Dienai jau gatavojas koŗi un dubultkvarteti Toronto, Montreālā, Hamiltonā, Londonā un citur.

Dziesmu Dienu organizē Daugavas Vanagi Kanadā, ģenerālkonsula R. N. Braisona kunga protektorātā.

Dziesmu Diena domāta kā ieskaņa Dziesmu Svētkiem 1953. gadā, ko rīkos Dziesmu Dienas dalībnieku ievēlētā Rīcības komiteja.

Pieteikšanās Dziesmu Dienai, notis, kā arī tuvāka informācija saņemama pie diriģentes E. Freimanes, 41 Crew Ave, Toronto, Ont., un DV KV loc. E. Krūkas, 173 Seaton St., Toronto, Ont.

DV Kanadā valde

KALVIS BRAMPTONĀ

19. aprīlī Bramptonas latviešu saimi apciemoja vīru dubultkvartets „Kalvis“ un Toronto Latviešu Nacionālā Teātra aktrise B. Tīruma—Freiberga. Viesi sagādāja bramptoniešiem skaistu latviešu mākslas baudījumu. Dziedoņu vienībā ir vīri ar labu balss materiālu un spilgti izteiktu dziesmu draugu raksturu. Tie ir dziesmu gaitās rūdīti L. U. P. K. vīri, Zuikas koŗa vīri un arī bijušais Šlezvigas vīru koris ir prstāvēts šai vienībā. Savā neilgajā darba posmā „Kalvis“ izaudzis par saskanīgu vienību, veikdams lielu darbu.

J. Vītola „Uguns milna“, A. Kalniņa „Bikeris miroņu salā“, J. Cīruļa „Ave Maria“ un H. Pavasara „Vecie tēvi“ bija dziesmas, kas liecināja par dziedoņu vienības disciplīnu, spēka rezervi, labu elpu, ansambļa izjūtu un spēju krāšņi atskanot ikvienu mūsu vīru koŗu repertuāra dziesmu.

Bez iebildumiem jāatzīst, ka dubultkvartets „Kalvis“ ir viena no labākām šāda veida vienībām trimdā, par ko varēs pārliecināties arī plašākā sabiedrība 23. maijā Kalvja gadskārtējā koncertā Toronto.

Pelnītu atsaucību izpelnījās J. Vītola „Mežezers“. Lirisko dziesmu izpildījumā „Kalvis“ var sniegt vēl daudz vairāk. To sola skaistā pirmo un otro tenoru rinda. Dziedoņu vadītājs Dzeguze ir vienības sirds un dvēsele un dara visu, lai visi 10 vīri kļūtu par vienu sirdi un vienu dvēseli. Dziesma, šķiet, strāvo vadītāja asinīs un uztur spraigumu savā vienībā. Laba saskaņa valdīja starp dziedoņiem un klausītājiem. Daudzas dziesmas atkārtoja, bija jādzied piedevām. Koncerta programmu jauki papildināja aktrise B. Tīruma—Freiberga. Tā pārliecināja klausītājus, un komiskās situācijas, ko deklamētāja tik spilgti un saistoši sniedza klausītājiem, vēl ilgi palika jaunās paaudzes atmiņā.

Noslēgumā viesus apveltīja ziediem un bagātīgiem aplausiem. Klausītāju vidū bija arī vairāki „dziesmuvarieši“, Zuikas vīri un Šlezvigas vīru kora dalībieki. Bramptonieši gaida 23. maiju, lai dzirdētu „Kalvi“ tā gadskārtējā koncertā Toronto. **Bramptonietis.**

Izrādes Hamiltonā

Daugavas Vanagu teātra trupa atkal pēc ilgāka laika sevi parādīja, uzvezdama M. Zīverta „Tīreļpurvu“. Grantu tēloja Janševskis, viņa sievu — L. Janševska un praporščiku Z. Upīte. Labā saspēle nelika manīt, ka spēlētāji satikušies tikai nedaudz mēģinājumos. Par to paldies rež. E. Jurševskim un aktieŗu neatlaidībai un uzņēmībai. Spēlētāju labākais atalgojums bija līdz beidzamai vietai pārpildītā zālē, kā arī bagātīgie aplausi un beigās pasniegtie ziedi.

13. aprīlī tā paša autora „Ķīnas vāzi“ noskatoties, jāsaka, ka rež. Janševskim ir izdevies no Hamiltonas latviešiem izvēlēties apdāvinātus aktierus, jo ne jau bez talanta, kaut arī ar neatlaidīgu darbu, varētu radīt tik saskanotu uzvtdumu.

Māti ļoti pārliecinoši tēloja M. Benksone. Jānis, viņas dēls — A. Sviķis, bija no galvas līdz kājām, īsts veikalnieka tips. Viņa sieva, L. Lapsa, ļoti labi prata izcelt to pūķi, kuŗu lugas autors bija domājis kā lugas simbolu. Cērpa kdzes meitai —Vijai Ozolai, pirmā cēlienā balss varēja būt skalāka, kā arī kustības skatuviski drošākas. Leksīte — L. Jurševska, liekas, vēl daudz gadus spēs tēlot meiteņu lomas, pateicoties piemērotam augumam, balsij un ķermeņa vieglumam, bet jo sevišķi iedzimtam aktrises talantam. Notārs — rež. E. Jurševskis ir aktieris ar dziļu skatuvisku izglītību, kuŗam varam jau atņemt vārdu — amatieris. Valdis — Z. Upīte rādīja mums reizē divas lomas, abas labi prazdams saskaņot.

Tad vēl liels paldies mūsu jaunajam talantam dekorātorei Robežgruntnieka kundzei par viņas zīmētām dekorācijām, kā arī apgaismošanas meistaram Brīvkalnam.

J. Vilks.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Sekojot jaukajai tradicijai kopt un veidot arī svešumā tās paražas, kas mums bija mīļas un tuvas dzimtenē, Grand Rapidos Trīsvienības ev.-lut. baznīcas latviešu draudze 4. maijā atzīmēja Ģimenes dienu. Vispirms kuplā skaitā šis draudzes locekļi pulcējās dievnamā, kur sprediķi teica māc. J. Lazda, bet pēc tam baznīcas zālē, kur svētdienas skolas audzēkņi sapulcējušos iepriecināja ar plašu un vispusīgu programmu. Svinību aktu atklāja draudzes priekšnieks O. Ejups. sekoja vairākas koŗa un solo dziesmas, gan arī deklamācijas. Jo tīkami savus klavieŗu pavadījumus veica 11 gadus vecā Lilita Buša. Referātu par „Ģimenes nozīmi tautas dziesmās mūsu dienās“ lasīja skolotāja Z. Lapsiņa. Godinot mātes un ģimenes piemiņu, dažus vārdus teica draudzes mācītājs J. Lazda, nosūtot vecākai draudzes loceklei Annai Mūrnieks skaistu ziedu velti un kopēju apsveikumu no draudzes locekļiem. Šī vecā latviešu māmuļa nebija varējusi svētku aktā ierasties. Tāpat velti saņēma 6 bērnu lielā Bandenieku ģimene saiņa veidā, kurā katram ģimenes loceklim atradās piemērota dāvana. Sarīkojumu noslēdza ar „Mātes Latvijas“ cildinājumu dziesmās un runās I. Zalānes vadībā.

V. Zirnītis

Saulainajā un stipri karstajā Teksasā dzīvo arī latvieši. Lielākais nogrupējums ir ap Dalasu, kur arī māc. K. Būmanis (dzīvo Oklahomā) notur reiz mēnesī dievkalpojumu. No 150 iecelojušām luterāņu ģimenēm Teksasā pārsvarā ir baltieši. Karstais klimats, ierobežotās darba iespējas, zemākās algas meksikāņu lētā darba spēka dēļ, ir bijuši par iemeslu nesaskaņām starp galvotājiem un iecelotājiem. Visumā tomēr atsauksmes presē par bij. DP, bet īpaši latviešiem, ir labas.

Otrs lielākais latviešu nogrupējums ir ap San Antonio pilsētu, gan arī še nekad nepārsniedzot 15-20 skaita robežu. Atzīmēšanas vērti ir San Antonio latviešu regulārie ziedojumi DV aprūpes darbam — 1 1/2 gada laikā 95 dolari. Īsu laiku Teksasā uzturējās arī ģen. Kurelis, bet kā ap 50 proc. iebraucēju Teksasā, arī viņš devies prom uz ASV ziemeļiem.

Šopavasar Teksasas luterāņu koledžas fizikas nodaļu sekmīgi nobeidza ar B. A. gradu Ilmārs Daliņš, kas tagad studijas turpina Austinā — vienā no lielākām un bagātākām universitātēm ASV. Šai pašā universitātē kā bibliotekāre strādā arī jaunā literāte Ilze Šķipsna.

Lielas iespējas Teksasā ir būvuzņēmējiem, būvstrādniekiem, kuŗiem, siltās ziemas dēļ, darbs ir visu gadu, bet algas apmierinošas un pat dažos gadījumos ne zemākas kā ASV ziemeļos, gan vienīgi arodbiedrību strādniekiem.

Meksika ir Teksasas dienvidus kaimiņš. Tur (t. i. Meksikā) Amerikas dolars kotējas augsti. Tā, piemēram, Meksiko City luksus hotelī iespējams dzīvot par 5-8 dolariem dienā. Tūristiem tā ir ievērojama zeme — nevien sava lētuma dēļ, bet arī ar interesantiem seno acteku un maiju kultūras pieminekļiem. Tūristiem ar plānāku naudas maku tādēļ vietā ir padoms, dārgās Floridas vai Kalifornijas vietā izvēlēties Meksiku.

A. K.

Ņujorkas latviešu studentu biedrība 20 aprīlī bija rīkojusi ekskursiju Metropolitena mākslas mūzejā. Apskatīja Sezāna gleznu un Leonardo Da Vinči izgudrojumu izstādes. Paskaidrojumus sniedza Dr. Drillis un J. Krastiņš. Pirmajā šāda veida latviešu ekskursijā Ņujorkā bija kupls dalībnieku skaits. Pēc izstāžu apskates tie vēl ilgi pakavējās interesantās pārrunās.

Sirsnīgi sveicam mūsu laikraksta metieri

ARTURU VESTFALU

viņa 50 gadu jubilejā 11. maijā

LAIKRAKSTA LATVIJA-AMERIKĀ REDAKCIJA UN APGĀDS

ĢIMENES DIENAS SARĪKOJUMS

Ģimenes dienas sarīkojumā š. g. 11. maijā plkst. 14 Lippinkott St. 191, referātu lasīs mag. iur. Viktors Upeslācis. Programmas mākslinieciskā daļā piedalās: dziedonis P. Geistauts, komponists T. Ķeniņš, vijolnieks P. Zariņš, aktrise Krēmane, J. Dzeguze un Sestdienas skolas skolēni ar dziesmām un deklamācijām. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, atlikums par labu trūcīgiem tautiešiem. **TLB**

PATEICĪBA

Sirsnīgs paldies mana 40 gadu darbības jubilejas koncerta rīkotājiem — rīcības komitejas pr-dim māc. A. Lūša kgm, rīcības komitejai, konsulam R. Braisona kgm, komp. T. Ķeniņa kgm, visām organizācijām, draudzēm un maniem draugiem, tāpat laipnajām dāmām par skaisti klāto kafijas galdu, un visiem Toronto latviešiem, kas mani šai dienā tik sirsnīgi sveica ar dāvanām un ziedu veltēm. **Herta Lūse**

Hertas Lūses 40 gadu darba jubilejas koncerti

notiks **Montreālā**, svētdien, 11. maijā, pl. 7.30 vakarā Mac Gee Highschool auditorijā, 220 Paine Ave., W. Biļetes iepriekšpārdošanā dabūjamas pie Z. Luča, 4650 Ridgevale Ave. Apt. 12. tālr.:Ex. 8193; R. Vītiņa, 2141 Maplewood Ave, Apt. 5, tālr.: Ex. 7417 un A. Caunes, 140 7th Ave, Vill Lasalle, tālr. TR 0930;; **Londonā**, (Ev. lut Trīsvienības b-cas zālē) piektdien, **16. maijā, plkst. 8,00; Hamiltonā** (Konzervatorijas zālē) **sestdien, 17. maijā, Otavā 10. maijā.**

Toronto, Montreālas, event. Otavas koncertos piedalīsies pianists Hugo Štrauss, Londonas, Hamiltonas, event. Niagaras koncertos dziedātāju pavadīs komponists Tālivaldis Ķeniņš.

Koncerta programmā ietelp Alfreda Kalniņa, Jāņa Mediņa un Tālivalda Ķeniņa (pirmatskaņojumi) dziesmas, kā arī operu ārijas.

AIZRĀDĪJUMS

Mūs lūdz aizrādīt, ka TLB Inženieŗu un Techniķu Kopas rīkotais izbraukums uz St. Katerinas kuģu būvētavu notiks š. g. 24. maijā, nevis 25., kā agrāk ziņots.

Toronto mākslinieciskо sarīkojumu kalendārs

Sestdien, 10. maijā, pl. 8.00 vak. „DAINAS“ koŗa koncerts(dirig. E. Freimane) Sv. Andreja b-cas l. zālē.

Svētdien, 11. maijā, pl. 2.00, 191 Lippincott Str. zālē, Ģimenes dienas sarīkojums. Koncerta daļā piedalās P. Geistauts (dziesmas). P. Zariņš (viola) un komp. T. Ķeniņš (klavieres). (TLB sarīkojums).

Sestdien,, 17. maijā, pl. 19 West End YMCA's telpās, College—Dovercourt stūrī, mūzikāli—literārs vakars. Piedalās dziedātāja Vilma Aigare (uzstājusies televīzijas raidījumos), Jānis Niedra, E. Freimaie, Milda Baumane un V. Brastiņš.

Svētdien, 18. maijā, pl. 6.00 v., Sv. Andreja b-cas sarīkojumu zālē „Diždanča“ tautisko deju un dziesmu vakara atkārtojums.

Piektdien, 23. maijā, plkst. 8,15 vak. Bloor Collegiate zālē (Bloor un Dufferin stūrī) vīru dubultkvarteta „Kalvis“ gadskārtējais koncerts.

Sestdien, 24. maijā, plkst. 4.00 pp., 62 Claremont St. zālē Toronto DV teātra izrāde, R.Blaumaņa „Launais gars“ (rež. Ād. Vilkancis).

Sestdien, 24. maijā, pl. 8,00 vak. Sv. Andreja b-cas zālē Literārs vakars. Piedalās rakstn. I.Grebzde, brīvmāksl. M. Tūtere un dubultkvartets „Kalvis“.

Svētdien, 25. maijā, plkst. 8,00 vak. Sv. Andreja b-cas m. zālē, T. Ķeniņa lekciju cikla „Lielās mūzikas problēmas“ 7. referāts: „Operas attīstība līdz XIX. g. s.“. Skaņuplatēs fragmenti no Monteverdi, Gluka, Mocarta, Bēthovena un Vēbera operām.

Piektdien, 30. maijā, pl. 20, 1087 Queen St. W. „Baleta un humora panorama“. Piedalās Vera Keiša, M. Žeimīte, J. Vērnieks, E. Keišs un T.Ozolcelms.

Svētdien, 1. jūnijā (Vasarsvētkos), pl. 4,00 pp. Sv. Jāņa baznīcā Hertas Lūses garīgs koncerts par labu latviešu bērnu kolonijai. Programmā latviešu u. c. autoru skandarbi.

Piektdien, 6. jūnijā, pl. 8,00 vak., Sv. Andreja b-cas m. zālē, T. Ķeniņa lekciju cikla „Lielās mūzikas problēmas“ 8. un šīs sezonas pēdējais referāts: „Operas attīstība no romantiķiem līdz mūsdienām“. Skaņu platēs fragmenti no Vāgnera, Verdi, Bizē, Pučini, Debisī un Menotti operām.

Svētdien, 15. jūnijā, pl. 2,30 pp. Massey Hall'ē, LNAK rīkotā Latviešu diena: Sūtņa K. Zariņa runa un latviešu dziesmu koncerts. Piedalās operdz. H. Lūse, komp. T. Ķeniņš, „Dainas“ koris (dir. E. Freimane), Hamiltonas Latviešu Biedrības koris (dir. J. Cīrulis) un vīru dubultkvartets „Kalvis“ (dir. J. Dzeguze).

CITI SARĪKOJUMI

Otrdien, 20. maijā, plkst. 8,30 vak. „Massey Hall'ē“, Karaliskās Konservātorijas orķestra koncerts ar solistiem: Makintaira, Rachmaņinova un Pulanka klavierkoncerti.

No 26. līdz 28. maijam Ņujorkas Metropolitēna operas orķestra, koŗa un solistu viesizrādes Toronto, Maple Leaf Gardens (Carlton Str.). Programmā: Bohēma, Aida un Karmena.

Piektdien, 30. maijā, plkst. 8.00 vak. Shaw Str. Komercskolas zālē, Tallinas Konserv. doc. H. Betlēmas dzied. un operas studijas audz. vakars. Dziesmas, ārijas un ansambli no pazīstamākām operām. Piedalās arī latv. dziedoņi E. Grīnberga, P. Geistauts un Flerkovskis.

DV Pārstāvība ASV

ASV tautiešu, organizāciju un tautiešu grupu ziedojumu saraksts invalidu nama iegādei Rietumvācijā:

Lapsa Jānis $2,50; Ziverts Manfreds $1,00; Jansons Olģerts $2,50; Dzelzkalns Kārlis $2,50; Zvejnieks Alfrēds $5,00; Antmanis Teodors $2,50; Klaviņš Magnuss $2,50; Raudiņš Harijs $1,50; Ziemelis Lība $5,00; Dirba Olga $3,00; Strazds Alma un Kārlis $5,00; Ansons Kārlis $5,00; Pluksis / Jānis $5.00; DV Apvienība Čikagā $501,03; Edelbergs P. $5,00; Vārna R. $5,00; Ešmanis Elfrīda $1,00; Vasers Jānis $2,00; Zariņš Eduards $5.00; Blūms Krišs un Marianna $30.00; Kuzmenko Pauls, $20,00; Sakss Zelma $5,00; Vasmane Elza $5,00; Stubis Vold. $5,00; Zolts A. $5,00; Dombrovskis M. $1.00; Teichmanis M. $2.00; DV Apvienība Vašingtonā $49,12; Demants Valija $2,00; Grīns Kārlis $5,00; Brastiņš Arvids $5,00; Žibners Harijs $3,00; ALA's Aprūpes birojs $200,00; Kārkliņš Kārlis $4,00; Kārkliņš Modris $10,00; Ragainis Alfreds $5,00;Endziņš Jānis $2,50; Licens Imants $0,50; Vicinskis Feliks $1,00; Gedrovics Jānis $10,00; Anzons J. $6,00; Jankovska J. $5.00; Pūpols A. $5,00; Esterliņa M. $5,00; Pukite Alfreds $3,00; Korecka Z. $3,00; Sakne Jūlijs $5,00; Šipara M. $12,00; Gulbis Marta $2.00 Kalniņš Kārlis un Laima $5,00; Jagars Andrējs, iun., $5,00; Garancs Virgina $10,00; Sīlis, Teodors $10,00; Lācis K. $3,00; Pastenieks V. $3,00; Patvaldnieks E. $1,00; Mētra K. $5,00; Jansons M. $1,00; Rubenis O. $2,00;Garoze A. $1,00; Kūdas G. $2,00:Būmanis A. $2,00; Hofmanis H. $2,00; Kanaševskis A. $1,00; Kanaševskis St. $2,00; Strautnieks Z. $1.00; Kolba V. $1,00; Sēja J. $1,00; Vasiļievskis S. $2,00; Dučkens A. $2.00; Siliņš L. $1,00; Slavisnska R. $1,00; Palo Alto Latv. Kopa. Cal., $5,00; Kalniņa P. $1.00; Sīlis K. $1,00; Bērziņš J. V. $1,00; Treibergs A. $1,00; Pontags F. $1,00; Rukuts V. $1,00; Zuika M. $1.00; Rubenis P. $1,00; Lejiņš A. $1.00; Spilve R. $1,00; Liepiņš A. $10.00; Bocka H. $2,00; Grantskalns Atis $5,00; Cimmermanis O. $5.00; Ūdris Nikolajs $2.00; Kopmanis K. $3,00; Kaneponis J. $5,50; Kārklis M. $1,00; Kaiters J. $5,00; Kleperis Dāvis $10,00; Kalniņš Arnodls $10,00; Dumpis V. $10,00; Bandenieks Jūlijs un Marija 5,00; Ozoliņš Jnis $5,00; Brikmanis Nikolajs $10.00; Ausenbachs Jānis $5.00; Cirša J. $5.00; Tarands J. 5,00; Lukirs A. $10,00; Bokums J. $2,00; Kraukle M. $2,00; Graudiņš A. $2,00; Ziemiņa B. $2,00;

(Nobeigums sekos)

Latvieši Filadelfijā

Pēc 1949. gada tai pievienojušās rindā jauniebraucēju organizāciju, kas stipri aktīvas sabiedriskajā dzīvē. ar pasvītrotu nacionālo mērķu apziņu. Kā pirmā no jaunajām organizācijām jāmin Filadelfijas Latviešu Futbola Klubs, savu aktīvitāti izvēršot it īpaši sporta laukumos. Filadelfijas Latviešu Jaunatnes Pulciņš arī ļoti nacionāli noskaņots un aktīvs, darbodamies uz pārkonfesionālas bazes. Aug un veidojas arī spēcīgā Daugavas Vanagu Apvienības nodaļa, kas sniegusi daudz vērtīgu sarīkojumu. Šajā ziņā cildināms ir arī Sabiedriski—literārais pulciņš.

Reliģiskajā dzīvē Filadelfijā pēdējos gados bija liela vienveidība. Luterāņi pulcējās savā draudzē, baptisti savā un pentakosti savā. Katoļu un pareizticīgo šeit pārāk maz, lai dibinātu patstāvīgas draudzes. Bet kopš pagājušā gada arī Filadelfijā nodibinājusies vēl otra luterāņu draudze un veidošanās stadijā, šķiet, ir vēl trešā. Šā gada Lieldienu dievkalpojumi luterāņiem bija veseli trīs vienā dienā. Tas skalda mūsu garīgos spēkus.

...aikraksta metieri
...STFALU
...ā 11. maijā
...A LATVIJA-AMERIKĀ
...CIJA UN APGĀDS

...ARĪKOJUMS

...school auditorijā, 220 Paine ... W. Biļetes iepriekšpārdošanā ...jamas pie Z. Luča, 4650 Ridge- Ave. Apt. 12. tālr.: Ex. 8193; ...Ritiņa, 2141 Maplewood Ave, ...5, tālr.: Ex. 7417 un A. Cau- ...140 7th Ave, Vill Lasalle, tālr. ...1930;; Londonā, (Ev. lut Tris- ...zāles b-cas zālē) piektdien, ...maijā, plkst. 8.00; Hamil- ...(Konzervatorijas zālē) sest- ...17. maijā, Otavā 10. maijā. ...ronto, Montreālas, event. Ota- ...koncertos piedalīsies pianists ...Strauss, Londonas, Hamilto- ...event. Niagaras koncertos dzie- ...pavadīs komponists Tālival- ...Ķeniņš.

...koncerta programmā ietelp Al- ...Kalniņa, Jāņa Mediņa un Tā- ...Ķeniņa (pirmatskaņojumi) ...mas. kā arī operu ārijas.

AIZRĀDĪJUMS

...s lūdz aizrādīt, ka TLB In- ...ru un Techniķu Kopas ri- ...izbraukums uz St. Kate- ...kuģu būvētavu notiks 8. ...maijā, nevis 25., kā agrāk ...

...kojumu kalendārs

...e, komp. T. Ķeniņš, „Dai- ...koris (dir. Ē. Freimane), ...miltonas Latviešu Biedrības ...s (dir. J. Cīrulis) un vīru ...bultkvartets „Kalvis" (dir. ...Dzeguze).

CITI SARĪKOJUMI

...ien, 20. maijā, plkst. 8.30 ...k. „Massey Hall'ē", Karalis- ...Konservātorijas orķestra ...ncerts ar solistiem: Makin- ...a, Rachmaņinova un Pu- ...a klavierkoncerti.
...6. līdz 28. maijam Ņujorkas ...tropolitēna operas orķestra, ...a un solistu viesizrādes To- ...nto. Maple Leaf Gardens ...rlton Str.). Programmā: ...ēme, Aida un Karmena.
...dien, 30. maijā, plkst. 8.00 ...k. Shaw Str. Komercskolas ..., Tallinas Konserv. doc. H. ...lēmas dzied. un operas stu- ...as audz. vakars. Dziesmas, ...as un ansambli no pazīsta- ...kām operām. Pavada kla- ...v. dziedoni E. Grīnberga, P. ...stauts un Flerkovskis.

...V Pārstāvība ASV

...V tautiešu, organizāciju un ...u grupu ziedojumu sa- ...s invalīdu nama iegādei Rie- ...ā:
...Lapsa Jānis $2,50; Ziverts ...eds $1,00; Jansons Olgerts ...Dzelzkalns Kārlis $2,50; ...Freids Alfrēds $5,00; Antma- ...eodors $2,50; Kļaviņš Mag- ...$2,00; Raudiņš Harijs $1,50; ...elis Liba $5,00; Dirba Olga ...Strazds Alma un Kārlis ...Ansons Kārlis $5,00; Pluk- ...Arvīds $5,00; DV Apvienība ...$501,03; Edelbergs P. ...Vārna R. $5,00; Esmanis ...$1,00; Vasers Jānis $2,00; ...Eduards $5,00; Blūms ...Marianna $30,00; Kau- ...Pauls $20,00; Sekss Zel- ...$5,00; Vasmane Elza $5,00; ...Vold. $5,00; Zolts A. $5,00; ...rovskis M. $1,00; Teichma- ...$49,12; Demants Valija ...Grīns Kārlis $5,00; Bra- ...Arvīds $5,00; Žibners Ha- ...$3,00; ALA's Aprūpes birojs ...$00; Kārkliņš Kārlis $4,00; ...$5,00; Modris $10,00; Ragainis ...$5,00; Endziņš Jānis $2,50; ...Imants $0,50; Vicinskis ...$1,00; Gedrovics Jānis ...Anzons J. $6,00; Jankov- ...$1,00; Pūpols A. $5,00; ...Līnia M. $5,00; Puķīte Al- ...$3,00; Korecka Z. $3,00; ...Jūlijs $5,00; Šipara M. ...Gulbis Marta $2.00 Kal- ...un Laima $5,00; Ja- ...ns M. $5,00; Garancs ...na $10,00; Siliņs Teodors ...Lācis K. $3,00; Pasteniek ...$1,00; Patvaldnieks E. $1,00; ...K. $5,00; Jansons M. $1,00; ...C. $0,50; Garoze A. $1,00; ...$2.00; Būmanis A. $2,00; ...Kanaševskis St. $2,00; ...ks Z. $1.00; Kolbe V. ...Sēja J. $1,00; Vasiļevskis ...Dučkens A. $2.00; Si- ...Alto Latv. Kopa, Cal., $5,00; ...$1,00; Slavinska R. $1,00; ...J. $1.00; Nimants $1,00; ...s $3,00; Treibergs A. ...Pontags F. $1,00; Rukuts ...$1,00; Zuika M. $1,00; Rubenis ...$0,00; Lejiņš A. $1.00; Spilve ...Liepiņš A. $1,00; Boc- ...$2,00; Grantskalns Atis ...Cimmermanis O. $1,00; ...Nikolajs $2,00; Kopmanis ...$3,00; Kaneponis J. $5,50; ...s Dāvis $10,00; Kalniņš Ar- ...Jānis $10,00; Kaiters J. $5,00; ...$1,00; Dumpis V. $1,00; ...nis Jūlijs $10,00; Brikmanis Ni- ...$1,00. Ausenbachs Jānis ...Cirša J. $5,00; Tarands J. ...Lukins A. $10,00; Bokums ...Kraukle M. $2,00; Grau- ...A. $2,00; Ziemiņa B. $1,00

(Nobeigums sekos)

SŪTŅA K. ZARIŅA VIESOŠANĀS ASV

ALAs VALDES LĒMUMI UN PĀRRUNAS

Amerikas Latviešu Apvienības jaunievēlētās centrālās valdes otrā darba sēdē Vašingtonā, Latvijas sūtniecības telpās, priekšsēža prof. P. Lejiņa vadībā, piedaloties sūtnim J. Feldmanim un visiem valdes locekļiem, pārrunāja sūtņa K. Zariņa viesošanos ASV, 14. jūnija dienas atzīmēšanu, kultūras darba plašāku izveidošanu, iecelot Kultūras biroja jaunu valdi, kā arī vairākus turpmākās darbības jautājumus.

Sūtnis J. Feldmans un prof. P. Lejiņš ziņoja, ka Latvijas ārkārtējo pilnvaru nesējs sūtnis K. Zariņš 19. maijā ar kuģi ieradīsies Ņujorkā un uzturēsies ASV divi nedēļas, viesojoties Ņujorkā un Vašingtonā. Pēc ierašanās otrā dienā viesim par godu amerikāņu amata personas rīko Ņujorkā dineju. 21. maijā sūtnis K. Zariņš piedalīsies Konsultatīvās Kopas sēdē, 24. maijā ALAs Kultūras Birojs rīko plašu latviešu sanāksmi ar aktu un koncertu. Runas teiks abi mūsu sūtņi un ALAs priekšsēdis, koncerta daļā piedalīsies pianistes māsas Gutbergas un jaukts koris. 25. maijā Ņujorkas ev.-lut. draudzes baznīcā dievkalpojums, pēc kam sūtņa K. Zariņa uzruna draudzes sanāksmē. Arī Bostonas un Filadelfijas latviešu organizācijas lūgušas sūtni K. Zariņu viesos, bet tas laikam nebūs iespējams. Vašingtonā sūtnim K. Zariņam būs apspriedes ar ASV valstsvīriem un sūtni J. Feldmani, bet 31. maijā viesis piedalīsies ALAs valdes sēdē Latvijas sūtniecībā, kurā apspriedīs globālās latviešu centrālās organizācijas dibināšanu un tās uzdevumus.

Prof. P. Lejiņš ziņoja, ka līdz šim Latvian Relief's vēl nav nodevis savu biroju un darbiniekus ALAs Aprūpes Birojam, bet Latvian Relief's priekšsēdis H. Lielnors izteicis vēlēšanos radīt sevišķu padomi aprūpes lietu kārtošanai, kurā ietilptu visu aprūpes organizāciju pārstāvji. Bez tam LR pastāv arī uz to, ja LR biroju un darbiniekus pārņemtu lietošanā ALAs Aprūpes Birojs, tad ALAi vajadzētu ne vien koordinēt aprūpes darbus, bet pašai izdarīt liela apmēra ziedojumu vākšanu aprūpes darbam, lai varētu apgādāt trūcīgos Vācijā un ASV. Valdes sēdē bija ieradies arī LR priekšsēdis H. Lielnors, izraisot ļoti plašas un nopietnas pārrunas par aprūpi un tās organizēšanu. Pārrunu rezultātā nolēma rakstveidā vienošanos, ka Latvian Relief's dod telpas par brīvu ALAs Aprūpes Birojam, sākot ar 5. maiju, bet arī LR turpinās savu līdzšinējo darbību emigrācijas un aprūpes lietās, tomēr H. Lielnors uzsvērti deklarēja: ja ALA pati pārņems tiešo aprūpes darbu un izdarīs ziedojumu vākšanu, tad LR ar aprūpes lietām vairs nenodarbosies.

Vicepriekšsēdis P. Eglītis ziņoja, ka ev.-lut. mācītāju un draudžu padomju priekšsēdētāju konferencē Čikāgā nolemts, ka draudzes turpinās kristīgās palīdzības darbu trūkumcietējiem, bet par draudžu darbu ziņos ALAs Aprūpes Birojam, lai apzinātu, kur darbs būtu saskaņots un sistēmatisks. Priekšsēža vietnieks E. Freivalds un kasieris R. Sillers tomēr ieteica arī ALAi pašai vākt aprūpei līdzekļus.

Nolasot sēdē Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra sūtīto rakstu par Londonas sanāksmes lēmumiem, iecēlās debates par politisko partiju pieaicināšanu LAK, kas var radīt precedentu vispasaules latviešu centrālās organizācijas izveidošanā. No Londonas sanāksmes lēmumiem nav redzams, kādas politiskās partijas pieaicinās darbā, kādas ne. Ir zināms, ka politiskās partijas vai nu nemaz, vai tikai daļēji atjaunojušas darbību. Tas var pamudināt dibināt jaunas partijas, kas trimdā nav vēlams. Nolēma šo jautājumu pārrunāt nākamā sēdē, lūdzot informāciju no Londonas.

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā piesūtījusi ALAi savus apkārtrakstus un lūdz ALAu darīt to pašu, tā izveidojot ciešāku sadarbību, kam pievienojās. ALTS Bostonā paziņojusi, ka jūnijā notiks Latviešu Nama iesvēte, un tādēļ lūgusi sūtni J. Feldmani un ALAs valdi ierasties Bostonā iesvētes aktā un tur noturēt ALAs valdes sēdi, kam pievienojās.

Kasieris R. Sillers sniedz kases pārskatu par pēdējiem divi mēnešiem; tas uzrādīja labus panākumus. Arī ALAs biroja vadītājs B. Albats ziņo, ka pēc ALAs kongresa bijis darbības atslābums, bet darbība atkal intensīva. Ir jau izsūtītas 7000 biedru kartes par 1952. g. Vairākas organizācijas vai [illegible] nav vēl norēķinājušies par 1951. gada biedru kartēm, tādēļ uzdeva B. Albatam atkārtoti lūgt sūtīt atpakaļ neizsniegtās biedru kartes un norēķināties.

Priekšsēža vietnieks E. Freivalds sniedza plašu Kultūras Biroja turpmākās darbības plānu. Latviešu gramatiku un divi lasāmās grāmatas iespiedīs Zviedrijā un šoruden skolas tās varēs saņemt. Grāmatu izdošanai tomēr nepieciešami lielāki līdzekļi, tādēļ ALAs valde aicina un lūdz organizācijas un draudzes vākt naudu skolas grāmatu izdošanai, lai mūsu bērni būtu nodrošināti ar latviešu mācības grāmatām. Kultūras Fondu nolemts paplašināt, risinot jautājumu par vienotu Kultūras Fonda radīšanu. ALA atzīst tādu nedalāmību, un tādēļ ALAs Kultūras Fonda pirmās prēmijas izsniegtas kultūras darbiniekiem visos kontinentos. Lai varētu līdzekļus Kultūras Fondam, aicinās biedrības un draudzes sākt saimniekot pēc noteiktiem budžetiem, kurā būtu paredzētas regulāras iemaksas Kultūras Fondam. Ja ikviens grāmatu izdevējs, saimnieciskie uzņēmumi un izrīkojumu rīkotāji ieskaitītu zināmu procentu kultūras vajadzībām, tad Kultūras Fondam līdzekļi būtu nodrošināti. Izveidos trimdas archīvu, rīkos arī šogad kultūras dienas. Latviešu teātriem Ņujorkā un Bostonā apvienojoties, ir nodibināts viens Latviešu Teātris Amerikā. Lai sagādātu šim ievērojamam latviešu kultūras iestādījumam līdzekļus, ir nodomāts dibināt teātra draugu biedrību, kas savāktu 1000 teātra atbalstītāju. Kultūras Birojs kopā ar Informācijas Biroju sākuši sarunas ar Rīgas Filmu par latviešu skaņu plašu izdošanu.

Kultūras Biroja valdē nākamajam gadam iecēla: prof. J. Pāvelu, Dr. R. Drilli, E. Raisteru, J. Šāberu, prof. Dr. P. Starcu un M. Celmu. E. Freivalds norādīja, ka dažu jaunatnes lietu izkārtošanu izdarīs Konsultātīvā Kopa. J. Vinters norādīja, ka jaunatnes lietas būtu kārtojamas pašai ALAi, jo tās ir tikpat svarīgas, kā citas kultūras lietas.

A. Bērziņš ziņoja, ka organizācijām un draudzēm izsūtīts apkārtraksts par 14. jūnija aizvesto pieminēšanu sevišķos aktos un protesta gājienos. 14. jūnija dienas sarīkojumi būtu izdarāmi kopīgi ar igauņiem un lietuviešiem. Sevišķa vērība būtu piešķirama rakstu ievietošanai amerikāņu presē un būtu jāpanāk, lai arī amerikāņu draudzēs notiktu aizvesto pieminēšana un komūnisma briesmu izskaidrošana.

Sūtnis J. Feldmans ziņoja, ka Valsts departaments viņam norādījis, ka vēstuļu masveidīgā rakstīšana notiekot tik bieži, ka tās vairs nelasot cauri un tādēļ Valsts departaments lūdzis atturēties no masveida vēstuļu sūtīšanas. Sūtnis norādīja, ka šādos gadījumos jābūt piesardzīgiem, un masveidīgu vēstuļu sūtīšanai tikai tad ir vēlamais panākums, ja tā notiek spontāni, bet ne organizēti. Izņēmums te varētu būt vēstuļu rakstīšana ASV Kongresa locekļiem, jo tiem bieži viņu darbībā ir svarīgi zināt tautas noskaņojumu un saņemt materiālus.

Uzņēma par biedriem ALAā Omahas latviešu b-bu, Sibrukas, Ņudžersijā Latviešu Kopu, Indianapoles Latviešu Ev.-Lut. draudzi, Petalumas Latviešu Kopu Kalifornijā, Latviešu Preses Biedrību un 34 fiziskas personas.

P. Eglītis ziņoja par ienākušo sūdzību Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes delegātu vēlēšanās uz pag. ALAs kongresu. Izziņā noskaidrojies, ka vēlēšanās nav pielaistas sievietes, abi kandidāti dabūjuši vienādu balsu skaitu, nav sapulcē konstatēts, kurš no abiem kandidātiem ir ievēlēts, bet tas izdarīts valdes sēdē ar lozi. ALAs valde atzina, ka tāda rīcība ir nepareiza, bet nolēma vēl izdarīt papildus izziņu.

A. Līdacis ziņoja, ka viņš pag. sēdē savā ziņojumā par Detroitas tautiešu ziedotām lietotām drēbām gan lietojis vārdu „lupatas," bet tas attiecas nevis uz visām saņemtām drēbēm, bet tikai uz dažiem gabaliem un šis teiciens, kas parādījies presē un var tikt dažādi saprasts, nekādā gadījumā neatspoguļo Detroitas tautiešu ziedoto drēbju vērtību.

A. Rudzis ierosināja noorganizēt pretboļševistisko izstādi, savācot materiālus pēc iespējas bagātā apmērā, kam valde pievienojās.

V. Lambergs norādīja, ka, pretēji vicepriekšsēža A. Bērziņa apgalvojumiem, kādā agrākā sēdē, ka ABN latviešu territoriālā pārstāvība nav oficiāli uzņemta ABN, bet ja tāda darbojas, tad tikai privāti, — ABN latviešu territoriālās pārstāvības kā Vācijā, tā Amerikā ir oficiāli uzņemtas, darbojas un ABN centrālos organos ievēlēti arī latviešu pārstāvji. J. Vinters ziņoja, ka viņš piedalījies 4. maijā Ņujorkā rīkotajā ABN pretkomūnistiskajā manifestācijā kā prezidija loceklis.

V. L.

Kāda leģionāra cīņa ar likteni

AUG JAUNS LATVIEŠU RAKSTNIEKS

Kādā Daugavas Vanagu sanāksmē Ņujorkā no Zviedrijas iebraukusī rakstniece Elvīra Kociņa pastāstīja par kāda latviešu jaunekļa, bij. leģionāra traģisko cīņu ar likteni un viņa brīnišķo izglābšanos no ļaunās varas.

Eglons Spēks bija 16 gadu vecs, kad tas uzvilka karavīra tērpu. Kā latviešu leģionārs viņš cīnījās pie Volchovas, Opočkas un Kurzemē. Kad pienāk kapitulācijas diena, jaunais karavīrs nepadodas gūstā. Viņš dodas uz savām tēva mājām, bet atrod tās izpostītas. Viņa mātei izdodas paglābties no krievu brutālā uzbrukuma. Eglons kopā ar savu brāli, arī leģionāru, dodas mežā. Ēdienu viņiem pienes uzticams ganu zēns. Savas goda zīmes Eglons noliek uz dzelzceļa sliedes, lai garām braucošais vilciens tās iznīcinātu.

Brāļi ir jau nodzīvojuši mežā 6 mēnešus, un uzturēšanās šinī vietā kļūst bīstama. Bieži notiek mežu ķemmēšanas. Brāļiem izdodas sadabūt vecu airu laivu un ar to tie dodas jūrā. Kā par brīnumu viņiem arī izdodas sasniegt Zviedrijas krastu. Pārciestā bēguļošana un brauciens pāri jūrai tomēr ir sagrāvis vecākā brāļa veselību un to ievieto TBC sanatorijā.

Eglons uzsāk jūrnieka gaitas. Ir izredzes uzsākt mācības jūrskolā. Bet iejaucas atkal ļaunais liktenis. Zviedru kuģis, uz kura atrodas Eglons, dodas uz Istambulu, bet ceļā saņem rīkojumu doties uz Varnu, Bulgārijā. Bija ziņas, ka Bulgārijā krievi jau noņēmuši no zviedru kuģiem dažus igauņus. Kad kuģis dodas caur Bosforu, Eglons no kuģa ielec jūrā. Toreiz bija ziema, un Eglonam nācās pavadīt 3 stundas ledainā ūdenī, iekāms tas sasniedza krastu. Turku policija viņu sākumā notur par krievu spiegu, bet ar zviedru iestāžu palīdzību tam izdodas atgriezties Zviedrijā.

Bet šos piedzīvojumus viņa veselība vairs neiztur. Divi gadi viņam jāpavada TBC sanatorijā. Tagad gan viņš ir atstājis sanatoriju, un kā darba nespējīgs saņem sociālo pabalstu — 50 dolaru mēnesī. Tas ir ļoti maz, jo dzīve Zviedrijā ir dārgāka nekā Amerikā.

Eglons Spēks, kam tagad ir 26 gadi, pievērsies rakstniecībai. Viņa pirmie darbi pārsteidza ar aso skatījumu un tīro formu. Latviešu rakstnieki Zviedrijā atzinuši, ka viņam neapšaubāmi ir talants, un ka nākotnē no viņa var izveidoties ievērojams rakstnieks. Viņš ir sarakstījis dažus darbus par jūrnieku dzīvi. Viņam ir padomā arī rakstīt par leģoināru cīņām, bet, kā viņš pats atzīstas, nejūtas vēl tik nobriedis, lai ķertos pie šīs lietas, kas viņam ir svēta.

Pēc klātesošo lūguma Elvīra Kociņa nolasīja Eglona Spēka fragmentu no kāda lielāka darba M/S Kokabura. Klausītāji tam jūsmīgi applaudēja un izteica vēlēšanos, lai tas parādītos mūsu laikrakstā. Tūliņ uz vietas saziedoja $33.50, lai atbalstītu jauno dzejnieku viņa eksistences cīņā. Naudu nekavējoties nosūtīja uz Zviedriju.

Eglona Spēka darbus lasītāji būs ievērojuši arī Latvijas Amerikā slejās, un drīz sniegsim piemiņētā darba M/S Kokabura fragmentu.

A. Zv.

Dziesmu vairogs Grand Rapidos

Alfreda Kalnāja koris „Dziesmu Vairogs", no kura daļa dziedātāju atrodas Grand Rapidos, bet daļa Kalamazū, klusībā veic lielu darbu, kas plašākas sabiedrības skatam paliek it kā neredzēts. Vai iknedēļas notiek mēģinājumi Grand Rapidos un Kalamazū, kur tie ievelkas līdz vēlai nakts stundai. Tas prasa no kora dalībniekiem lielu uzupurēšanos, jo tie, tāpat kā visi citi, iesaistīti smagā darbā par savu eksistenci. Žēl, ka kora sastāvs neklūst dižāks un jaunu asiņu pieplūdums tām nāktu tikai par svētību. Kora rindas gan palielinājušās par vienu Reitera kora dalībnieku no Zviedrijas, kas pārcēlies uz dzīvi šeit, bet tas vēl pārāk maz šim vecāko gadu gājuma sastāvam.

Daudz jaunu dziesmu koris atskaņos 11. maija koncertā, Grand Rapidos, Immanuela baznīcā, pa jaunu apliecinot gatavību un gara mošumu joprojām kalpot latviskai dziesmai. Iecerēts arī Alfreda Kalniņa koncerts, bet šī doma pieder tālākai nākotnei, kā man to laipni paskaidroja V. Puriņš.

V. Zirnītis

APAVU „KARALIS" EGLĪTIS TORONTO

— Vai patiesi Rīgas nekronētais apavu karalis Eglītis ir atvēris savu veikalu Toronto? — pagājušā nedēļā jautāja neskaitāmas uztrauktas dāmas (un arī kungi!), izlasījuši laikrakstā nelielo sludinājumu ar tik pazīstamo Eglīša firmas zīmi — slaido kurpīti, kurā ievīts vārds, — slejas malā. Bet šaubu vairs nav nekādu — tas pats vecais slavenais Kaļķu ielas Eglītis, kura veikala skatlogiem vienaldzīgi paiet garām nav spējusi neviena sieviete, patiesi ir šeit!

R. Eglītis jaunatvērtajā darbnīcā

Pametis Anglijas miglainos krastus, Eglītis jau labu laiku mitinās Kanadā, bet pirms dažām nedēļām tas atradis arī piemērotas telpas un kompanjonu ar biezu maku, lai varētu iegādāties nepieciešamās mašīnas un iepirkt materiālus. Eglīša firmas līdzīpašnieks, „vecbrazīlietis" Kalniņš, kas čūsku un krokodīļu zemē aizvadījis divdesmit gadus, pārcēlies ar ģimeni no Brazīlijas džungļiem uz Toronto (ar visām reptiļu ādām, saprotams!) un tagad ir Eglīša firmas „finanču ministrs". Pats meistars toties rūpējas par jauniem pavasara modeļiem, liestēm un virsādām, lai godam sagaidītu Toronto dāmu pasūtinājumus. Pagaidām gan Eglītis apavus vairumā vēl neizgatavo, samierinoties ikdienā ar labošanas darbiem, bet individuālus pasūtinājumus izpilda tāpat kā sendienās, priecīgs pakalpot ar savu nepārspējamo izdomu, veiklo roku un labo gaumi.

Iegriežoties jaunajās veikala telpās un darbnīcā, sastopam meistaru karstā darbā — vēl veikalā šis un tas jāuzpoš, jānokrāso kāds plaukts, jāiestiprina kāds spogulis, bet jau darbs dzen darbu, gaida nolauzts papēdis un caura pazole, un par saviem nākotnes nodomiem stāstot, meistars ļauj ripot mašīnām un darbojās ap slaidu „laiviņu".

— Jā, te tomēr ir citādi, kā bija Rīgā un Parīzē, uz kurieni es braucu gan mācīties, gan priecāties... Rīdziniecēm gaume bija izsmalcinātāka nekā kanadietēm, arī apavu izvēle Rīgā bija lielāka, tādēļ ceru arī šeit, liekot pamatā savu ilgo gadu pieredzi, tikt uz augšu."

Mums atliek tikai vēlēties, lai apavu karalis Eglītis spētu savai „karalistei" pievienot jaunu provinci, straujā uzvaras gājienā iekarojot Toronto dāmu labvēlību un sajūsmu.

I. V.

OSKARU NORĪTI ATCEROTIES

Oskaru Norīti atceroties, viņa draugs un Zelta Ābeles grāmatu izdevējs M. Goppers šoruden, mūsu lielā grafiķa un grāmatu illustrātora desmitajā nāves gadā, izdos grāmatu par Norīša dzīvi un darbu.

Ir prese, ir Zviedrijas vēstules stāsta par to, ar kādu latviešu gara kultūras mīlestību Goppers katru atpūtai zagtu brīvu stundu un katru smagā fiziskā darbā pelnītu kronu atdod šim laikam nepraktisku grāmatu izdošanai. Atcerēsimies tikai Goppera izdoto prof. Dr. A. Spekkes Latvijas vēsturi angļu valodā (Kultūras fonda godalga!) un Zviedrijas kultūras darbinieku aicinājumu latviešu sabiedriski aktīvajai daļai pirkt un palīdzēt izplatīt to, lai izdevējs nebūtu vienīgais materiālo upuru nesējs. Lasām tagad, ka Goppers plāno izdot Valdemāra Tones darbu mapi, un arī grāmatu par Oskaru Norīti.

Oskara Norīša piemiņas fonds Austrālijā un Zviedrijā aicina visus mākslinieka draugus un viņa darbu cienītājus rīkot Norīša piemiņai veltītus aktus, varbūt pat izstādot viņa trimdā līdzi noklūvušos darbus un iekārtotās greznī illustrētās grāmatas. Ar šo sarīkojumu kaut maziem ienākumiem izdevējam būs dots jūtams atbalsts, palīdzīga roka.

Vakar Takomā, ciemojoties mazās ģimenes viesībās arch. Emīla Lūša mājās, mēs aranžējām loteriju, izlozējām īpaši darinātu Margaritas Kovaļevskas akvareli, un izlozes ienākumus, kā arī vēl ziedojumus, šodien nosūtījām Miķelim Gopperim — Oskara Norīša grāmatas izdošanas sīkas izdevumu daļas segšanai, pievienojām arī visu vakara dalībnieku vārdu un ziedojumu sarakstu. (Darbu ieguva arch. P. Voits).

Varbūt tautieši citās pasaules malās, tuvās un tālās pilsētās šādi vai citādi varētu sekot mūsu pasākumam vai Norīša piemiņas fonda ierosinājumiem. Personīgie upuri taču tik sīki, darbs darīšanas vērts.

Visi tālo Rīgas laiku Oskara Norīša draugi un cienītāji, atcerēsimies aizgājušo mākslinieku!

Sarīkojumu ienākumi un visi ziedojumi sūtāmi M. Gopperam, Stockholm — Klinten, Sverige.

Viesis

AMERIKAS KARA VETERĀNI UN LATVIEŠU VECIE STRĒLNIEKI

Esmu piesūtījis vairākus memorandus Amerikas kara veterāniem par latviešu strēlnieku cīņām Pirmajā Pasaules karā un par šo cīņu nozīmi Amerikas un tās Sabiedroto labā.

Tagad saņēmu no šo veterānu organizācijas vadītāja šādu vēstuli:

„Jūsu iesniegumus esmu cēlis priekšā vairākās sanāksmēs, lai panāktu piemērotu rīcību palīdzībai latviešu vecajiem strēlniekiem. Noskaidrojās, ka Armijas un Flotes kara veterānu organizācijas statūti pašreiz nav piemēroti šai akcijai. Tomēr es apsolu, ka atradīšu kādu atrisinājumu jūsu lietā.

Es ierosināju Armijas un Flotes kara veterānu kongresā uzņemt par biedriem Pirmā Pasaules kara veterānus sabiedrotos, kas kopš šīm cīņām kļuvuši ASV pilsoņi. Ja šādi latviešu strēlnieki nolemtu organizēt savu kopu Armijas un Flotes veterānu organizācijā, es apsolu savu atbalstu. Šādu kopu ir noorganizējuši baltkrievi, kuru pr-ks ir Boris Sergejevskis. Ja Jūs piekrītat manam priekšlikumam nodibināt kopu latviešiem, kas ieguvuši ASV pilsoņu tiesības, tad varat paļauties uz manu palīdzību šiem patriotiskiem latviešu strēlniekiem.

Latviešu kultūru un vēsturi es labi pazīstu. Latvija ir varonīga zeme, ar izcilu kultūru un vēsturi, un tādēļ brīvību mīlošiem latviešiem jāpiešķir pienācīga ievērība un iespēja progresēt un rast sekmes arī Amerikā. Es personīgi labi pazīstu latviešu varonīgo un cēlo cīņu Pirmā Pasaules karā pret vācu kroņprinča dzelzs divīzijām un vēlākā laikā pret boļševikiem. Viss tas nav vēl pilnīgi novērtēts, kaut vēsture to izdarīs. Bet nu ir pienācis laiks to atzīt un sniegt palīdzību jau tagad.

Es saprotu to smago sajūtu — atrasties situācijā kā tas ir ar visiem brīvību mīlošiem latviešiem, kas ir komūnisma pretinieki un dzīvo Amerikā, šajā brīvības šūpļa zemē.

Es apsveicu latviešus par drošsirdīgo un atklāto cīņu amerikāņu tautai noskaidrot briesmas un liktena traģismu.

Armijas un Flotes kara veterānu organizācijas komandieris pulkvedis J. Stelin."

Pēc augšējās vēstules saņemšanas, atzinu par vajadzīgu šo veterānu vadītāju iepazīstināt ar Latviešu kongresu, kas nesen notika Vašingtonā, kur apm. 40.000 Amerikā esošo latviešu vārdā vienbalsīgi pieņēma manu rezolūciju par darba tiesībām un pabalstu slimības gadījumā. Norādīju, ka viss vairums še ieceļojušo latviešu ieradušies pāris pēdējos gados, ka katram no tiem ir krūtīs karsta latviska sirds, kas pirms kāda pa valstniecības maiņas jautājuma izlemšanas, aizvien ir cerību un ilgu pilna redzēt atkal savu dzimteni Latviju brīvu. Tādēļ viņa labi domātā palīdzība, ja mūsu kara veterāņi būtu ASV pavalstnieki, nedod nekādu palīdzību tūlīt, ko arī viņš atzīst, ka tā būtu vajadzīga jau tagad. Lūdzu viņu atbalstīt arī no savas puses tās rezolūcijas īstenošanu ko 8. martā pieņēma kongress. Rakstīju, ka ir pareizi, ka latviešu darbi, kā arī viņš to atzīst, ieies vēsturē, bet kamēr vēsturnieki šo vēsturi raksta, šiem cilvēkiem ir jādzīvo, un tādēļ būtu vajadzīga kaut daļēja palīdzība, kamēr šis jautājums nav pilnīgi izkārtots, jo šie cilvēki nav neko vairāk varējuši paņemt līdz no dzimtenes, kā tik savu dzīvību, jo visu ko viņi savā mūžā čaklā darbā bija ieguvuši — atņēmusi komūnistiskā vara. Ja par viņu cīņām kara tiks rakstīta atzinības pilna vēsture, tad jāteic, ka tāpat tiks rakstīta vēsture par tagadējiem trimdas laikiem, kur trimdinieki gan dzird daudz jauku līdzjūtības vārdu, bet reālas palīdzības redz tik maz, bet tagad, cerams, ar veterānu organizācijas iespaidīgā vadītāja ietekmi pie veterāniem un vispār Amerikas noteicējas vietās ra sies palīdzība latviešu kara veterāniem.

J. Goldmanis

KANADĀ

Pirmā Latviešu Ev. Lut. draudze Toronto izsaka vissirsnīgāko pateicību zemāk minētiem tautiešiem — talciniekiem, kas bez atlīdzības piedalījušies Sv. Andreja baznīcas zāles skatuves izbūves darbos, un izbūvi līdz ar krāsošanu ar slavējamām sekmēm noveduši galā. Ar šo darbu draudzei ziedojuši 340,5 darba stundas sekojoši talcinieki: J. Goba, E. Brōders, V. Muižarājs, E. Eichmanis, J. Blosmanis, A. Čops, V. Pakalns, Kopmanis, J. Sukurs, Šakijs, P. Cinovskis, A. Bērziņš, E. Cieminš, J. Preisbergs, L. Goba, J. Petsalis, A. Svenne, A. Misiņš, Ž. Kurše, E. Zirnītis, K. Zirnītis, A. Rengarts, J. Bebris, A. Zieds, P. Plīsis un R. Miķelsons.

19. aprīlī Kanadā, Hamiltonā notika LKOS prezidija paplašināta sēde, kur bez prezidija locekļiem piedalījās arī daži Kanadā dzīvojošie LKOS padomes locekļi.

Sēdē atskatījās uz LKOS pagājušā gada darbību, pieņēma budžetu un darbības plānu tekošam gadam.

Darbības aktivizēšanai un tautiešu vienošanai nolēma 5. jūlijā Kanadā, Toronto, sasaukt visu trimdā esošu latviešu katoļu kongresu.

No Eiropas u. c. tālām zemēm, no kurienes delegāti nevarēs ierasties, nolēma lūgt to zemju latviešu katoļu vienību pārstāvjus iesūtīt rakstus vai izraudzīt sev substitūtus no ASV vai Kanadā dzīvojošiem tautiešiem.

LKOS nodibināta 1950. g. februārī Vācijā, un ir latviešu katoļu globālā organizācija trimdā. Organizācijas pārvalde sastāv no Padomes (no katriem 100 loc. 1 padomnieks). Padomes prezidija un prezidējošās organizācijas valdes, rotējošā kārtībā.

Pirmie 2 gadi, prezidija un padomes locekļu, kā arī visu mūsu tautiešu izceļošanas un pārvietošanās laikā, savienības darbība uz ārpusi nav daudz bijusi redzama, tomēr klusībā ir veikts visu latviešu katoļu apzināšanas un vienošanas darbs. Emigrācijas lielajam plūdumam izbeidzoties, sāk iezīmēties lielāki latviešu katoļu centri, kur tiek dibinātas katoļu kopas, vienības, draudzes un pat apvienības (Kanadā).

Reizē ar to arī savienības darba temps paplašinās, pārejot no sarakstes uz praktisku darbu, ko jau šogad iezīmēja nupat praktiski noturētā prezidija paplašinātā sēde un vasarā sasaucamais vispārējais kongress. LKO Savienībā pašlaik ietelp 11 latviešu katoļu organizācijas no dažādām zemēm: Kanadas, ASV, Argentīnas, Anglijas, Dānijas, Zviedrijas, Vācijas un Austrālijas.

Ar labpatiku savienība vēlas redzēt savās rindās vēl neiestājušās latviešu katoļu vienības, sevišķi no lielākiem latviešu katoļu centriem ASV — Čikāgā, Ņujorkā, Indianopolisā u. c.

LKOS prezidija sēdeklis atrodas ASV. Priekšsēdis B. Briška, 287 Washington Ave., Albany, N. Y. Sekretārs J. Gaidulis, 87 Colbourne St., Hamilton, Ont., Canada.

-s.

Arī Montreālā mums ir organizāciju bez sava skaita, un ja kaut dažās no tām gribētos būt par biedri, tad mēnesī nedēļas alga ir pagalam. Negribu šeit iztirzāt pārējo organizāciju vajadzību vai nevajadzību, bet gribētos apskatīt galvenāko un nopietnāko organizāciju darbu, kas ir nesis svētību daudziem tautiešiem.

Šinī sakarā kā vecāko latviešu organizāciju Montreālā var minēt Montreālas Latviešu Palīdzības Biedrību, kas šī gada rudenī jau varēs atskatīties uz 5 gadu pastāvēšanu. Šo organizāciju patiesībā ir nodibinājuši vecie latvieši ar K. Lazdiņu, A. Rangu priekšgalā un tās mērķis ir bijis palīdzēt tautiešiem noklūt šinī krastā. Gadu vēlāk, kad Montreālā jau sāka ierasties pirmie „jaunlatvieši", biedrības pārvalde tiek paplašināta un tajā sāk darboties iebraucēji: N. Dulpiņš, Duncis, Zemnickis, Kolužs, A. Caunītis, V. Kraulis un M. Ikvilds. Darba prieks visos ir liels, un biedrības jaunie biedri netaupa ne laiku, ne līdzekļus, lai latviešiem Vācijā palīdzētu tikt uz Kanadu. Neilgā laikā šī organizācija sagādāja iebraukšanas atļaujas kādām 40 ģimenēm. Tiek dibināts koris, teātris, sporta sekcija un regulāras sanāksmes, kur apmainīties domām un atziņām šajā jaunajā zemē. Vissāpīgākais ir telpu jautājums, bet arī šī lielā nodoma reālizēšanai — iegūt pašiem savu namu — netrūkst entuziasma, un 1949. g. rudenī tiek ievēlēta īpaša nama iegūšanas komisija. Šī komisija enerģiskā priekšnieka inž. Zoldnera vadībā divu gadu laikā ir panākusi tik daudz, ka pusgadu atpakaļ jau notika pirmā sapulce, kas pieņēma nama fonda statūtus un ievēlēja tālāko rīcības komiteju šī nodoma īstenošanai. Nav izslēgts, ka šī gada beigās montreālieši jau tiks zem sava jumta. Protams, tas būs atkarīgs no tautiešu atsaucības un daudzo organizāciju saprašanās. Šķēpi pašreiz tiek lauzti par to, kas ies, resp. kādas organizācijas būs pārstāvētas nama pārvaldē, lai gan pats nams vēl nav rokā.

Bet Montreālas Latviešu Palīdzības Biedrības vienotība pamazām sairst. No biedrības ir aizgājušas tās sekcijas — teātris un koris (pēdējais gan izputējis), lai klūtu patstāvīgas organizācijas, un tā viss svētīgais sabiedriskais darbs draud pairt un apstāties. Kam te rodas kāds labums? Varbūt atsevišķām personām, bet sabiedrībai gan nē. Tagad jauniebraucēji patiesi nezina, kur griezties, kur piebiedroties, jo organizāciju ir daudz, bet īsti radoša darba neredz. Lai nu kā, bet MLPB vēl grib strādāt. Bez viena otra sarīkojuma, tā turpmāk ir nodomājusi rīkot regulārus referātu vakarus, kur tautiešiem pulcēties un latviskā vidē aizmirst svešās zemes skarbumu. Pirmais šāda veida vakars notiks 18. maijā, kur mūsu talantīgā rakstniece Irma Grebzde ir apsolījusi tautiešiem nolasīt referātu par kādu mūsu vecākās paaudzes rakstnieku. Bez tam ir nodoms dibināt atsevišķu palīdzības fondu, kura līdzekļus izlietotu mūsu trūkumcietējiem Vācijā un zināmas naudas summas piešķirtu tiem mūsu kultūras darbiniekiem, kas vecuma vai slimības dēļ nav spējīgi vairs strādāt maizes darbu. Pēdējais nodoms ir sevišķi apsveicams, jo vienam otram vecākās paaudzes rakstniekam spalva ir apstājusies tikai tādēļ, ka visas viņa domas ir saistītas dienišķās maizes pelnīšanai pavisam citā darba laukā. Lai tiešām sekmes MLPB šo svētīgo nodomu īstenošanai! Jau otro gadu biedrības valdes priekšgalā ir O. Vīndedzis.

O. Kr.

Ir jauks pavasara vakars un man ir izdevība būt Red Lake, Ont., Cochenour Willirs zelta raktuvēs. No raktuvju vadības dabūju zināt, ka šeit strādā kāds latvietis. Īsi pirms plkst. 6-iem pie raktuvēm pieslīd zils „Monarchs", no tā izkāpj 5 vīri. „Tie uzņēmuma vīri," saka kapteinis, un starp tiem ir arī mūsu tautietis Karlsons, kas savā mašīnā atved un aizved vīrus atpakaļ uz 13 jūdzes attālo Red Lake's pilsētiņu. Man izdodas ar Karlsonu pārmainīt tikai dažus teikumus, jo vīri brauc apakšzemē, kur tos sagaida smags darbs.

„Mēs saņemam $1.35 stundā, tas iztaisa $10,80 dienā un „bonusus". Pagājušo mēnesi man darbs veicās labi un nopelnīju labi. Mūsu izpeļņa ar bonusiem svārstās no $24.— līdz $25.— dienā. Jā, bet arī maksāju lielu ienākuma nodokli, kas sniedzas pāri par $100 mēnesī. Arī valdībai vajadzīga nauda." savu stāstu beidz Karlsons.

I. G.

Vai lidojošie diski ir īstenība?

Laiku pa laikam visas brīvās pasaules presē parādās ziņas, ka redzētas neparastas parādības, palaikam nakšņainās debesīs. Kādreiz aculiecinieki stāsta, ka redzējuši kādu priekšmetu, kas bijis cigārveidīgs, kādreiz tā ir ugunīga bumba un kādreiz atgādina disku. Visi viņi stāsta, ka redzētais kustējies ar neiedomājamu ātrumu, mainījis virzienu, no šķietami brīva kritiena pārejot kāpienā un reizēm pēkšņi apstājoties uz vietas.

Savā laikā ASV Aviācijas ministrija vāca un pārbaudīja visu šādu aculiecinieku stāstus un tad, pēkšņi, neminot nekādu iemeslu nedz secinājumu, paskaidroja, ka vairs neinteresējoties par šādiem notikumiem. Tagad kļuvis skaidrs, ka ministrija savu darbu turpinājusi slepenībā. Arī daudzi privāti zinātnieki paši interesējušies par šīm parādībām un nākuši pie atzinuma:

1. Diski, cilindri un līdzīgi objekti, ģeometriskās formās, fosforescējoši un cietas dabas, vairākus gadus ir bijuši un var būt šajā brīdī zemes atmosfairā.

2. Bumbas, izstarojušas zaļu gaismu ir jo bieži šķērsojušas apvārsni.

3. Zinātne pašreiz šos ķermeņus nevar atzīt par dabas parādībām, bet gan tikai par mākslīgi radītiem ķermeņiem, kuŗus darinājusi un vada augsta intelliģence.

4. Nobeidzot, neviens uz zemes zināms vai šeit projektēts dzinējspēks nevar attaisnot šo ķermeņu parādību.

Pirmoreiz par lidojošiem diskiem parādījumā aizrādījums 1947. gadā 24. jūnijā amerikāņu lidotāja ziņojumā sava lidlauka kontroltornim:

„Redzu 9 šķīvjveidīgus ķermeņus — tie lido diagonālā ķēdē — līdzīgi zosīm. — Tuvojas kalniem, lido krustām šķērsām kalnu galotnēs, un sasniedz stundā 1.200 jūdžu lielu ātrumu!"

Tad nāca traģiskais gadījums, kad 1948. g. 7. janvārī kāds ASV lidotājs kapteinis ar trīs biedriem, nobeidzot apmācību lidojumu ātrās kaujas mašīnās, piepeši ziņoja lidlauka tornim:

„Redzu virs sevis konusveida ķermeni ar sarkanu augšdaļu. Mēģinu uzņemt sakari!"

Arī kapteiņa trīs biedri bija redzējuši savdabīgo ķermeni, tā kā šajā gadījumā parādību apliecina 4 cilvēki, kuŗu apmācība un zināšanas ļauj pieņemt, ka viņi zina, par ko runā.

„Esmu sasniedzis 20.000 pēdu, bet vēl vienmēr neesmu ticis tuvāk mērķim," skanēja kapteiņa ziņojums, un tad sakari ar viņu pārtrūka. Vēlāk viņu un lidmašīnas drupas atrada tuvējā laukā.

Tā paša gada 24. jūlijā divi pasažieru lidmašīnas piloti priecājās par gludo lidojumu jaukā mēnesnīcā, kad piepeši viņi ieraudzīja „gaišu spīdumu" un kāds garš, raķetei līdzīgs ķermenis apmeta līkumu viņu vadītai lidmašīnai. Viņi bija vienis prātis, ka ķermenis bijis „apmēram 100 pēdas garš, cigārveidīgs un bez redzamiem izcilteņiem, piem., spārniem, riteņiem vai astes stabilizātoriem." Ķermenī bijušas divas rindas apgaismotu nīcu, un „no priekšmeta sāniem nāca spēcīgs, samērā tumši zils spīdums, varbūt līdzīgs fluorescējošām fabriku lampām." Lidotāji apgalvoja, ka piepeši svešais ķermenis piecēlās strauji gaisā, liesmām izdaloties no šķietamā astes gala, sasniedzot ap 800 jūdzes stundā lielu ātrumu un ka viņu lidmašīna tikusi stipri satricināta no šīs svešā ķermeņa straujās virziena maiņas.

Līdzīgi gadījies kādam citam Savienoto Valstu kaŗa lidotājam, kas tā paša gada 1. oktobrī ieraudzīja spožu ugunīgu bumbu netālu no savas lidmašīnas. Īpatnējais bija, ka tā kustējās pilnīgi bez trokšņa un neatstāja nekādas kondensācijas svītras, pretēji mums zināmiem motoriem, kuŗu saldētas gāzes augstā gaisā, kādās rodamas lielos augstumos, kondensējas un zināmu laiku paliek redzamas kā bālganīgas svītras pie debesīm. Lidotājs sekoja gaismai un 17 minūtes ilg mēģināja tai piekļūt, izdarot visus iedomājamos kaujas lidotāja manevrus. Bet pūles bija veltīgas, jo bumba pēkšņi pacēlās strauji gaisā un izgaisa skatam. Apstiprinājies lidlaukā, pilots gava apstiprinājumu savam piedzīvojumam, jo visa īpatnējā „gaisa kauja" bija tikusi novērota binokļos no zemes.

Šie atgādinājumi ņemti no ASV Aviācijas ministrijas nenoskaidroto parādību aktiem un apstiprināti liecinieku parakstiem.

Ar to tomēr vēl nav pateikts pēdējais vārds. Life žurnāls sakopojis datus par citām parādībām, kuŗu aculiecinieki bijuši ne mazāki speciālisti kā iepriekšējos gadījumos.

Pag. gada 25. augustā agrā pievakarē kāds universitātes profesors stāvēja savā dārzā un sarunājās ar diviem kollēģiem. Nakts bija skaidra un tumša. Piepeši visi trīs vīrieši redzēja pie apvāršņa parādāmies vairākus spīdošus ķermeņus, neiedomājamā ātrumā paceļamies gaisā, šķērsojam debesis un atkal pazūdam aiz apvāršņa. To bija apmēram 30, un viņi turējās zināmā formācijā, kas mazliet atgādināja pusmēnesi. Dažas minūtes vēlak jauna šādu spīdošu ķermeņu formācija šķērsoja naksnīgas debesis no apvāršņa uz apvārsni. Šoreiz zinātniekiem bija iespējams noteikt, ka priekšmeti sekundes laikā šķērsoja apmēram 30 gradu lielu apvāršņa leņķi. Nākošā dienā ASV Aviācijas ministrija paskaidroja, ka neviena zemes lidmašīna tajā laikā nav bijusi apgabalā, kur parādības novērotas.

Neatkarīgi viens no otra šie zinātnieki vēlāk vēl redzējuši parādību atkārtojamies un tāpat to redzējuši neskaitāmi citi šī apgabala iedzīvotāji. Kādam jaunietim pat izdevies šos spīdošos ķermeņus fotografēt. Viņam izdevās apgaismot piecus rāmjus. Minētais žurnāls pie attiecīgā raksta parāda šos uzņēmumus. Agrāk minētie universitātes mācību spēki arī aplēsuši ķermeņu ātrumu, ko, protams, varējuši noteikt tikai aptuvenis. Lidojot 5000 pēdu augstumā viņu ātrums būtu bijis 1800 jūdžu stundā. Bet tā kā viss norisinājies pilnīgā klusumā, viņi domā, ka priekšmeti atradušies vismaz 50.000 pēdu augstumā, kādā gadījumā viņu ātrums būtu bijis 18.000 jūdžu stundā.

A. Sils

(Nobeigums sekos)

ARĪ VĀCIEŠIEM JAUNS TUBERKULOZES APKAŖOŠANAS LĪDZEKLIS

NEOTEBEN'A IEDARBĪBA

Lielajā Visbādenes kūrmājā valdīja sasprindzināts klusums, kad sulfonamidu atklājējs Nobeļa prēmijas laureāts, prof. Gerhards Domagks 23. aprīlī ārstu kongresā referēja par TBC apkaŗošanā sasniegtiem panākumiem, lietojot jaunatrastos ķīmiskos ārstēšanās līdzekļus. Visbādene ir tā pati vieta un kūrmāja tā pati ēka, kur tieši pirms 70 gadiem Roberts Kochs paziņoja par TBC bacilja atrašanu. —

S. g. 20. februārī amerikāņu laikraksti ziņoja par divu jaunu TBC ārstēšanas līdzekļu atrašanu: rimifonu un nydrazidu, kā arī par to iedarbību un visu TBC slimnieku lielajām cerībām. Dažas dienas vēlāk Bayern Leverkusen paziņoja vācu presei, ka arī viņi ir atraduši jaunu TBC dziedināšanas līdzekli ko ar lieliem panākumiem jau vairākus mēnešus izmēģinot dažās vācu dziedniecības iestādēs. Vācu jauno līdzekli sauc „neoteben" un to atklājis ķīmiķis Dr. Hans A. Offe.

Visi trīs jaunie dziedināšanas līdzekļi: rimifons, nydrazids un neotebens ir ķīmiski identiski un nav nekāds nejaušs gadījums, ka tie atklāti apm. vienādā laikā trijos un, varbūt, arī vairākos pasaules kontinentos. Nav noslēpums cīnīties arī par to, kas to pirmais atklājis. Ka firma Bayer — Leverkusen savu atklājumu paziņojusi kā pēdējā, izskaidrojams, ka viņa gribējusi to paturēt līdz viņu laiku noslēpumā, līdz būs izmēģināts lielākas gadījumu skaits.

Var rēķināties ar lieliem panākumiem un cerēt daudz no jaunajiem līdzekļiem, bet laiks ir pārāk īss, lai jau varētu dot kādus pavisam drošus atzinumus par to iedarbību. Prof. Dogmaks savā priekšlasījumā tālāk paskaidro, ka neotebens ar ļoti labiem un pārsteidzošiem panākumiem lietots pie dzīvniekiem, un ja to atšķaida tik lielā attiecībā kā 1:50 vai 1:100 miljonu, arī tad tas sekmīgi iedarbojas pat uz tādām TBC baciļu grupām, pret kuŗām streptomycins ir bezspēcīgs. Bet vai neotebens būs tas, kas atbrīvos cilvēci no tās briesmīgākā ienaidnieka, to rādīs garākā laika sprīdī pie slimniekiem izdarīti mēģinājumi. TBC ir viltīga slimība, un nekad nevar zināt, kādus pārsteigumus tā atkal atnesīs. Kad visas slimnīcas un sanatorijas saņems jaunos ārstēšanās līdzekļus, mēs atklātībā drīz dzirdēsim, par brīnišķīgiem izveseļošanās gadījumiem, pat tur, kur cerību vairs nebija. Bet mēs nedrīkstam šos „spīdošos" gadījumus vispārināt. Ievērojot briesmīgās ciešanas, ko tuberkuloze arvien vēl neskaitāmos gadījumos nes līdz, par spīti lielajiem sasniegumiem medicīnā, slimnieki, palaikam, dzirdot, par kāda jauna līdzekļa atrašanu, tiecas no dziļās rezignācijas, iekrist pārāk lielās cerībās. Jau tagad daudzi chirurgi žēlojas par to, ka slimnieki noraida nepieciešamas operācijas, tāpēc ka tie tic jaunajiem ārstēšanas līdzekļiem kā brīnumam. Tas ir arī iemesls kāpēc visu zemju ārsti baidās par agru paziņot kāda jauna ārstēšanas līdzekļa atrašanu, pirms nav pamatīgi noskaidrota tā iedarbības spēja.

Prof. Filips Klee ziņoja, ka neotebena klīniskos izmēģinājumus — Vuppertāles slimnīcā viņš iesācis tikai 1951. gada oktobrī. Tādēļ īsā izmēģinājuma laika dēļ, viņš savu spriedumu apzīmē tikai par „pagaidu." Bet pat bezcerību gadījumos, kuŗos prof. lietojis neotebenu (dodot 4 tabletes pa 0.15 gr dienā) panākumi bijuši pārsteidzoši, ko sevišķi varot teikt par smadzeņu plēves TBC, kur streptomicins palicis bez iedarbības.

No 61 slimnieka, kas 6 mēnešus ārstēti ar neotebenu, 2/3 slimnieku veselības stāvoklis uzlabojies ātri. Pārējie gadījumi palikuši bez pārmaiņām. Drīz pēc zāļu ieņemšanas lielākā daļa slimnieku ieguvuši ļoti labu ēstgribu, un daudz no viņiem 14 dienās svarā pieņēmušies 14 mārciņas. Visos gadījumos slimnieki neotebenu panesuši ļoti labi un blakus parādības nav novērotas.

Arī pirmo klīniku ārsti apstiprina prof. Klee „pagaidu" novērojumu. Kāds bērnu ārsts novērojis neotebena labvēlīgo iedarbību pie 45 bērniem, starp tiem bijis arī viens divus mēnešus vecs zīdainītis. Tomēr beigās ārsts aizrādīja, ka arī ar šo jauno līdzekli, plaušu TBC tik drīz nebeigsies. Pie slimniekiem ar kavernozu plaušu tuberkulozi, jaunā līdzekļa iedarbība ar vēl neoteikta. Kāds Ciriches ārsts apgalvoja, ka kavernas pēc rimifona lietošanas esot pazudušas tikai daļēji.

Pēc dzīvām diskusijām, kuŗās piedalījās ap 1500 ārstu, prof. Klee beigu vārdā apsveica līdz šim ar neotebenu sasniegtos rezultātus, norādīdams, ka TBC apkaŗošanā jaunais līdzeklis ir milzīgs solis uz priekšu. Bet viņš un arī prof. Domagks brīdināja lietot neotebenu visos gadījumos, kā tas tagad notiekot visā pasaulē ar sulfonamidiem, ko ārsti parakstot, gandrīz vai katrā iesnu gadījumā. —

E. H.

Angļi dzers atkal vīnu

Anglija drīz atkal kļūs par vienu no lielākajām vīna patērētājām zemēm. Vīna imports no Francijas pavairojies vairāk kā dubulti salīdzinot ar pag. gadu, kad iepirka pavisam 9 milj. litru vīna.

Restorānos tagad vīnu pārdod arī glāzēs, kas arī „vienkāršai tautai" atļauj pie pusdienām nogaršot šo dižciltīgo dzērienu.

O. Krādziņš

Atomspiegi — Fukss un Golds

(Nobeigums)

Nākošās dienās Golds tiek nopratināts vēl vairākas reizes. Viņš ir ļoti pieklājīgs un dod visas ziņas, ko no viņa prasa, gan paskaidrodams, ka nevarot daudz neko par sevi teikt, jo esot vienkāršs caurmēra cilvēks, kas nekad neesot bijis augstos amatos, neesot saņēmis lielu atalgojumu un par visām lietām, nekad neesot strādājis uzņēmumos, kas skaŗ valsts drošību.

Un lai visu to pamatotu, viņš liek priekšā FBI ierēdņiem pārmeklēt arī viņa dzīvokli, brīvprātīgi izsniedzot parakstu, ka pārmeklēšanai piekrīt.

Golda dzīvokļa pārmeklēšana Kindred ielā Nr. 6823, Filadelfijas ziemeļrietumos, notiek 22. maijā. To izdara divi FBI ierēdņi. Golds liek priekšā pārmeklēšanu vispirms uzsākt viņa guļamistabā, jo tur glabājoties visas viņa personīgās lietas, kā aktis, grāmatas, ķīmijas žurnāli u. t. t. Tiklīdz tiek uziets kas aizdomīgāks, tūlīt Golds dod paskaidrojumus. Viņš jūtas savā stāvoklī drošs. Uz visiem jautājumiem atbildes jau ir gatavas.

Pēkšņi viens ierēdnis izmakšķerē no kāda grāmatu plaukta dzeltenu prospektu! Tā virsraksts ir: „Santa Fē — Jaunmeksikas galvaspilsēta". Prospektā ir arī pilsētas plāns, ar ielu, baznīcu un ievērojamāko celtņu apzīmējumiem. Šo prospektu noliek Goldam priekšā.

Brīdi iestājas pilnīgs klusums. Golda acis nedroši saraujas, mute mazliet paveŗas, un vienu mirki tas stāv kā pārakmeņojies. Tagad viņš atceras, ka tas ir tas pats prospekts, ko viņš nopirka Santa Fē, lai skaidri iegaumētu satikšanās vietu ar Fuksu pie tilta un nebūtu lieki jāiztaujā sveši cilvēki. Tādēļ, ieraugot tagad savā priekšā šo sen aizmirsto brošūru, pārsteigums ir tik liels. Bet viņš ātri savaldās. Pastāvīgā izlikšanās, slēpšanās un mānīšanās visus šos garos gadus ir viņu pārvērtusi par rutinētu krāpnieku.

Pēc nedaudz mirkļiem Golds atgūst valodu.

„Kur tad tas šeit agdījies?" Policijas ierēdņa jautājums ir ļoti bargs: „Jūs nupat sacījāt, ka neesat bijuši tālāk par Missisipi? Varbūt tomēr?"

Šis jautājums ķeŗ Goldu kā rungas sitiens. Kā neapziņā tas stāv ierēdņu priekšā un nezina ko atbildēt. Istabā ir iestājies nāves klusums. Ierēdnis jautā vēl: „Šis pilsētas plāns, Golda kungs! Vai tagad jūs neteiksit visu patiesību?"

Un beidzot nāk atbilde: „Es esmu tas vīrs, kas Fuksa materiālus nodeva tālāk."

Ilgais un bezgalīgu pūļu pilnais darbs nu ir galā. Vainīgais ir notverts un tas ir — Harijs Golds.

Un vēl kāda brīnišķīga sagadīšanās. Gandrīz tai pašā laikā, kad Golds atzīstas FBI ierēdņiem, šīs iestādes centrālē pienāk telegramma no Anglijas, ka Fukss, apskatot Golda filmētos uzņēmumus, beidzot esot viņu uzzīmējis par savu līdzdarbinieku. Dažas dienas vēlāk, kad Fuksam noliek priekšā arī pēdējos, ar Golda atļauju izdarītos uzņēmumus, Fukss noteikti apgalvo, ka tas ir tas pats vīrs.

*

Ir raksturīgi konstatēt, ka Golds, spriežot pēc viņa nopratināšanas, visā savā ilggadīgajā spiegošanas darbā ne reizi nav sajutis sirdsapziņas pārmetumus par izdarīto. Gluži otrādi, visu šo laiku viņš ar slimīgu izšķērdēšanos, atsakoties no daudzām dzīves ērtībām, izdodot savus personīgās līdzekļus, dodoties garos un nogurdinošos ceļojumos ir vedis savu dubulto, uztraukuma pilno dzīvi. Pat pēc atzīšanās Golds vēl arvienu dzīvoja savā pasaku pasaulē, lietišķi izstāstot visu, kas šai lietā varētu interesēt izmeklēšanas itstādes.

Golds pilnīgi urbjas savā atmiņā un nosauc visas tās dažādās personas, ar kuŗām tam iznākusi sadarbošanās. Viss šis materiāls, atrazdamies FBI rokās, vēlākās dienās var kļūt par ļoti noderīgu līdzekli tālāku spiegošanas aferu atklāšanai Sav. Valstīs. Šī Golda vaļsirdība tad arī ir viņa vainas vienīgais mīkstinātājs apstāklis.

1950. gadā 9. decembrī Filadelfijas tiesā Golds beidzot atzīstas savos maldos. Viņš saka: „Nav vārdu, lai izteiktu, cik liels un smags ir mans noziegums." Pateikdamies tiesai un izmeklēšanas iestādēm par bezpartējisko un lojālo darbību, Golds vēl piebilst: „Saprotams, ka Padomju Savienībā vai arī tās satelitu zemēs man būtu izgājis citādi."

Tiesas priekšsēdētājs pasludina spriedumu, un tas skan: 30 gadu cietumā.

Golds tikai pamāj ar galvu un policijas pavadībā atstāj tiesas zāli.

APKĀRT ZEMES LODEI

ASV sūtnim izdevies dabūt Čechoslovakijas valdības atļauju, apmeklēt apcietināto korespondentu Viljamu Oatisu, kurš par spiegošanu bija notiesāts ar 10 gadiem cietuma.

Apcietinātais bijis pie labas veselības un paskaidrojis, ka tam atļauts arī lasīt un rakstīt.

ASV, sakarā ar žurnālista apcietināšanu, bija ierobežojusi ceļošanu uz Čechoslovakiju. Tā pēdējai radīja ap $2.000.000 zaudējumu mēnesī.

*

Dāņu jūras pētīšanas ekspedīcija ar kuģa Galathea izdara pētījumus Klusā okeānā pie Filipīnu salām. No 10.000 m dziļuma izcelti daudzi dzīvnieki, kas nekad agrāk nebija redzēti. Visi tie dzīvo lielā spiedienā ūdens virsmas sasniegšanas, jo nespēja pārciest zemo spiedienu ūdens virspusē.

Zivis nav sastopamas dziļāk par 7 km. Starp citu ekspedīcija atradusi 1,80 m garu zuša mazuli. Pēdējā parastais garums ir 7 cm. Ja milzu mazulis izaugtu, tad tam vajadzētu sasniegt 30 metru garumu.

*

Vairāk kā 2 miljonu dolaru vērtībā atrastas viltotas naudas zīmes Minchenē. Sešas personas arestētas tieši nozieguma vietā, un tām iebijis pat laika apturēt iespiedpresi.

Banda sākumā darbojusies Vīnē, izdodot viltotas XP kartītes, kas paredzētas tikai ASV armijas piederīgiem un dod iespēju iegādāties cigaretes, kafiju u. c. mantas bez nodokļa samaksas.

*

Bijušā Krievijas cara padomdevēja un Zviedrijas karaļa Gustava V galma dāma Nicholas de Baier, kas tagad sasniegusi 80 gadu vecumu, notiesāta par dārglietu, 3 milj. franku vērtībā, zādzību, uz 3 gadiem cietumā.

Tiesā dižciltīgā ieradās vecuma nespēkā drebot un smagi balstoties uz spieķa, un kliedza, ka esot nevainīgi notiesāta.

Vācu okupācijas laikā, Baiera strādājusi par tulku, un franči to notiesāja 1945. g. ar 7 gadiem cietumā par vācu okupantiem izdarītiem pakalpojumiem.

*

Par sadarbību ar gangsteriem pirms 6 gadiem no ASV izraidīja Ralfu Ligurtu. Nesen izraidītais iesvētījā Romā savu sesto naktsklubu. Iesvētīšanā netrūka ne šampanieša, ne kaviāra, kuŗu piedāvāja arī uz interviju ieradušamies žurnālistiem.

Klubs dabūjis vārdu „Stārķu klubs".

*

Helgolandi angļi ilgu laiku izmantoja karaspēka apmācībām, un tā tik smagi sabumbota, ka grūti iedomāties, ka uz tās varētu vēl atrasties dzīvas radības.

Kad ieradās pirmie strādnieki, lai sagatavotu dzīvokļus zvejniekiem, kas atgriezās uz salu, tie atrada milzīgus žurku barus. Žurkas netikvien kā apēd strādnieku pārtiku, bet sagrauž arī apavus, telefona vadus un baraku sienas.

Aizsila Zīlīte

GRĀPĪTIS

Kad es sāku dzīvot pati uz savu roku, māte man iedeva mazu, melnu čuguna grāpīti, sacīdama:

„Še, meit, tev grāpītis ar kuŗu es nu tavs tēvs iesākām savu dzīvi! Lai tev dienās ietu cik labi, un melnais grāpītis būtu tavā dzīvē kā melns, nevajadzīgs čigāniņš, nepamet šo grāpīti!"

Šis grāpītis bija kā jau visi čuguna grāpeļi, pasmags, divām austiņām, līku rociņu un melnu dibenu, bet grāpītim bija arī viena vaina — viņš pastāvīgi gāzās uz vienu pusi.

Priecīga, kā putns no būŗa izsprucis, es aizlaidos dzīvē un sāku pa ilgu kāpnēm kāpt Zinību kalnā. Es kāpu, kāpu, bet jo augstāk tiku, ja kāpnes stiepās garākas. Un kas pa šīm kāpnēm iesāk kāpt, tas labprāt pamet mantu nastiņu ielejā, lai kāpšana būtu vieglāka. Tomēr vienam otram ir kāda mīļa lietiņa, kuŗu žēl pamest. Man tāda bija mātes dotais grāpītis.

Sākumā es viņu glabāju tikai kā mātes dotu dāvanu, bet tad reiz man ar grāpīti noslēdzās cieša draudzība.

Reiz manam maciņam bija tā sakritis vēderiņš, ka tur nebija ne ko prasīt, ne ņemt manai tiesai.

Arī mans vēderiņš sakrita, bet tas nebija tik kluss un pacietīgs, kā maciņam. Šis sāka ņurkšķēt, urkšķēt un gaudot, lai dodot ko ēst. Man pašai padoms pietrūka, bet grāpītim bija padoms pie rokas:

„Tava māte darīja tā un tā, un viņai viss iznāca labi."

No tās reizes grāpītis bija man nepieciešams dzīvē, jo viņš visu zināja stāstīt, kā mana māte darījusi. Tā mēs saradām un dzīvojām labā saskaņā ilgus gadus. Nu jau es biju it labi iemācījusies dzīvot tā, lai nedarītu pāri savam maciņam.

Pagāja daudz gadu, kāmēr grāpītis nelikās ne zinot par mūsu dzīvi. Bet tad reiz atskanēja negantа lāča rūkšana, kas nāca tuvāk un tuvāk. Beidzot lācis bija klāt un sāka trakot un plosīties. Viņš plosījās tik briesmīgi, ka ļaudis nekur neatrada glābiņu.

Nu ļaudis bēga kur kuŗais.

Arī es paņēmu mātes doto grāpīti un devu kājām ziņu.

Lai gan es daudz biju mācījusies kā no dzīves, tā no grāpīša, un tagad manam maciņam vēderiņš nesakrita, bet man bieži pietrūka padoma, ko mutē bāzt — svešā zeme bija tukša un nabadze. Tik tukša un nabadze, ka pat pelītēm bija tukši vēderiņi, un zvirbuļi pārtika no zirgu žēlastības.

Bieži aprunājos ar grāpīti, vai viņam nav kāds padoms, bet tas pagāzās uz greizajiem sāniem un teica. „Nav, nav, nav! Tavai mātei nebija tādas dienas."

Bet vienreiz grāpītis sāka klabināt ar līkstīti un sauca: „E—ū! e—ū!" Es atsaucos: „Nu, nu, kas ir?"

„Kaķis nes zvirbuli! Ķer rokā un apēd tu to putnu!"

Vienā lēcienā biju pa logu laukā un atņēmu kaķim putnu. Nu bija prieks i grāpītim, i man, i visai manai saimei — svaiga zvirbuļu vira ar mazu tauku actiņu vidū!

Vienreiz grāpītis sauca, ka kurmis rokot alu un beŗot zemi augstā gubā, lai tak ķeŗot to gaļas maisu rokā un velkat lepno kažoku nost, bet gaļu tūlīt katlā iekšā.

„Vai kurmi vai?" es izbrīnā jautāju.

Bet grāpītis tīri dusmīgs sauc: „Ņem, kas ņemams, un ēd, kas ēdams, lai kraukļi tevi pašu neapēd;" Šoreiz gan es grāpīti neklausīju, bet atvēlēju kurmi kaimiņam, kam kurmja cepetis garšoja it labi.

Kad rītos un vakaros sāka staipīties pa laukiem un ceļiem lieli, melni gliemeži, tad gaļas netrūka, bet salam atnākot arī tie nozuda, un bads bija klāt.

Vienreiz mans maciņš bija uzēdis trusīti, bet grāpītis vāroties pieglauda austiņas un sauca: „Man, man, man! — veca runča gaļa."

Kuŗam bija taisnība, to nezinu, bet mēs visi ēdām. Pēc tam mums visiem briesmīgi sāpēja vēders, arī grāpītim sāpēja vēderiņš un bija nelaba dūša.

Tā slinkojot grāpītim bija ienākusi prātā laba doma, kuŗu viņš vienu dienu izstāstīja:

„Salasi zariņus, sakuri guntiņu un sasildi manu slimo vēderiņu!"

„Ak tu gudrinieks tāds!" nosakū. „bet kas tiks manam vēderiņam?"

Grāpītis pakasīja nokvēpušo dibentiņu un smiedamies teica: „Zirgi un kumeļi!"

Nu bija atkal padoms rokā.

Bet zirga gaļu nevarēja vis tik viegli dabūt. Tikko gaismiņa sāka aust, gāju stāvēt rindā pēc zirga gaļas. Šī rinda izauga tik liela, ka gaļas nepietika, un ja nepamanījās agrāk, tad palika tukšā.

Nu gaļa bija, grāpītis bija, bet zara neviena, ko uguni kurt. Liku kuli plecos un metos uz tālu, tālu mežu zariņus lasīt. Lasīju sīkus, mazus zariņus kā adatiņas, līdz kulīte tika pilna, un tad metos mājās, cik kājām jaudas.

Nu kūru uguni un vārīju gaļu, bet zariņi sīciņi un liesmiņa maziņa, — iznāk tik sasildīt grāpītim vēderiņu. Bet grāpītim atkal padoms pie rokas: „Liec mani gultā un guli visu nakti virsū, tad rītu dabūsi siltu, labu viru!"

Es visu darīju, kā grāpītis mācīja, un otrā rītā ēdām siltu zirga gaļas viru, bet grāpītis labsajūtā smējās pūzdams smaržīgus tvaikus.

Toreiz grāpītis savus padomus vairs neiesāka vārdiem: „Tava māte darīja tā," bet ikreiz viņš teica: „Lūkosim dzīvību izglābt tavai mātei par prieku un tavai zemei par svētību!"

Vēl tagad glabāju mātes doto grāpīti un klausu viņa padomam.

IECEĻOŠANAS IESPĒJAS ASV

Atsaucoties uz „Latvija Amerikā" 23. aprīlī J. Kantera rakstu „Kā bērni varētu apciemot vecākus ASV" — gribētu pastāstīt dažus noteikumus, kas man ir zināmi par ieceļošanu vai apmeklējumiem ASV.

1. Ieceļošanas vīza uz pastāvīgu dzīvi ASV tiek izsniegta, kā jau zināms, atkarā no attiecīgās valsts kvotes. Latvijā dzimušiem ir jāgaida uz kvotas Nr. vairāki gadi. Ja ģimenes galva — vīrs ir dzimis zemē, kuŗas kvota ir mazāk izmantota par Latvijas (piem. Pad. Sav.), tad viņam ir jāgaida attiecīgi mazāks laika sprīdis, un viņš var līdzi paņemt arī pārējos ģimenes locekļus, neatkarīgi no viņu dzimšanas vietām. Bet ja sieva ir dzimusi valstī ar mazāk izmantotu kvotu — viņa pati var saņemt attiecīgi ātrāki ieceļošanas vīzu, — bet nevar līdzi ņemt pārējos ģimenes locekļus. Tiem ir jāgaida, kamēr pienāk ģimenes galvas — vīra kvotes kārtas Nr. Pašreiz esot apspriešanā likuma papildinājums, kurā būšot paredzēta iespēja, ka sieva varētu ar savu vīzu paņemt līdzi arī visu pārējo ģimeni.

Otra iespēja ir ieceļošanas vīzas saņemšanai, ja ASV dzīvojošais apprec personu, kas dzīvo citā valstī. Tādā gadījumā, ja vīrs ir ASV pilsonis, vai legāli ieceļojis, pastāvīgs iemītnieks ASV (jābūt pirmiem papīriem), — tad sieva dabū ieceļošanas atļauju ārpus visām kvotēm izņēmuma kārtā. Citādi, ja sieva ir ASV pilsone — tad vīram ir jāgaida uz savu kvotes Nr. Arī šinī gadījumā gaida likuma papildinājumu, kas dotu abām pusēm vienādas tiesības.

Kā zināms, katram ieceļotājam ir jābūt materiāli nodrošinātam galvojumam. Ja galvotāja nav, tad pašam ieceļotājam jābūt līdzekļiem — rēķinot $2.000.- uz katru pieaugušo un $1.000.- — katru bērnu.

Tie ir īsumā noteikumi ieceļošanai uz pastāvīgu dzīvi ASV.

Personas, kas vēlas ASV tikai strādāt, bet dzīvot Kanadā, pieprasot attiecīgo vīzu (darbam) — ir padotas tiem pašiem kvotu noteikumiem kā ieceļotāju vīzu pieprasītāji.

Praksē ir tā, ka sākumā atbild reģistrēšanās formu (anketu) tikai kvotes Nr. saņemšanai. Tad apm. 6 mēneši pirms vīzas izsniegšanas iespējas — ASV konsulāts paziņo, kādi dokumenti ir jāsagatavo un kad tie ir jāiesniedz ASV konsulātam.

2. Apmeklētāju vīza tiek izsniegta speciālos gadījumos, un tiem, kas nāk no zemēm aiz dzelzs aizkara. Tā ir samērā gara procedūra. Šeit varu runāt par caurmēra principu, pie kāda pieturas, apmeklētāju vīzu izsniedzot, bet vīzas izsniegšana vai neizsniegšana ir pilnīgi attiecīgā ierēdņa personīgs ieskats. Ierēdnis, kas vīzu izsniedz, grib iegūt pilnīgi drošu pārliecību, ka vīzas pieprasītājs, iekļuvis ASV, nepazudīs tur viņas plašumos un nemēģinās tur uzturēties regulāri. Tas ir arī, kā liekas, galvenais iemesls, kāpēc bērniem neatļauj apmeklēt vecākus ASV. Maksimālais uzturēšanās ilgums, cik man zināms, ir 28 dienas — ja vīzā nav speciāli minēts.

Kanadas pilsoņiem, lai šķērsotu robežu, nekādas vīzas nav vajadzīgas. Tiem, kas ir iesnieguši Kanadas pavalstniecības pieprasījuma dokumentus (Declaration of intention) un jau saņēmuši attiecīgu apliecību no Otavas (parasti piesūta apm. 3 mēn. pēc dokumentu iesniegšanas) — tiem ASV konsulāta ierēdnis var izsniegt vīzu apmeklējumiem ASV tūlīt — bez jebkādām tālākām pārbaudēm — tas ir, ja ierēdnis to atzīst par iespējamu.

Kā jau minēju, ASV baidās, lai ieceļotājs ASV — savu apmeklējumu nepārvērstu par pastāvīgu, neatļautu uzturēšanos. Tāpēc arī pieprasa, lai vīzas pieprasītājs varētu uzrādīt ciešas saites ar Kanadu. Kā tādas, cik līdzšinējā pieredze rādījusi, vislabāk ir uzskatāms īpašums Kanadā. Ja tā nav, tad prasa: 1) vismaz vienu gadu uzturēšanās ilgumu Kanadā, 2) darba vietas apliecību, 3) baznīcas draudzes un arī kādreiz 4) kādas personas (kanadieša) vai organizācijas (YMCA — YWCA — vai citas) apliecības vai galvojuma.

Pozitīva atbilde ir arī atkarīga no iemesla, kādu uzdod apmeklējumam. Jāuzdod apmeklējamās personas vārds un dzīves vieta.

Kad ierēdnis atzinis vīzas izsniegšanu, sākās dokumentu kārtošana. Jāiesniedz 4—6 fotografijas (tiem, kas dzimuši Pad. Sav., vēl 7 klāt!) Tad apmēram pēc 6—10 mēnešiem var cerēt saņemt apmeklētāja vīzu. Vīzas derīguma termiņš ir vairāk atkarīgs no uzdotā iemesla. Garākais derīguma termiņš ir 1 gads, pēc tam to var pagarināt.

Vīza tiek iespiesta „traveler document'ā. Kā tāds der: Latvijas ārzemju pase, Otavas iestāžu izdota personas apliecība — ar derīgumu uz 1 gadu — un advokāta vai notāra izdots personības dokumenta aizstājējs (afedevit). Vīzu iespiež tikai tad, ja „traveler" dokuments ir vismaz vēl 2 mēneši derīgs. Pirmoreiz, vīzu saņemot, jāmaksā $10.— nodeva, to pagarinot — $9.—.

Lai viens otrs velti netērētu laiku un līdzeklus, varu vēl norādīt, ka, ja vīzas pieprasītājs nodzīvojis Kanad nepilnus 4 vai vairāk gadus, tad vīzu droši vien neizsniegs, kaut arī viss pārējais būtu kārtībā. Ierēdnis laipni aizrādīs, lai iesniedz Kanadas pavalstniecības pieprasījumu un lai ar saņemto apliecību atnāk atpakaļ, kad var droši cerēt saņemt atļauju šķērsot robežu.

Apmeklētāju vīza netiek izsniegta personām, kas ir pieprasījušas immigranta vīzu uz ASV.

Minētais raksts ir pilnīgi privāts un pamatots uz personīgiem pieredzējumiem un ievācot informāciju no pārējiem, kas apmeklētāju vīzas ir pieprasījuši vai saņēmuši.

Al. Gaivarts,
Niagara Falls, Ont.

Sarkanā jaunatne Rietumberlīnē

Austrumberlīnes sektorā apmācīta vācu jaunatne 24. aprīlī bija aizsūtīta uz rietumu sektoru, rīkot tračus un nemierus. Jaunieši gāja pa ielām, saucot „Ami, ej mājās" un „Mēs prasām miera līgumu," Šai „miera demonstrācijā" piedalījās apm. 15.000 jauniešu, kas bija „iefiltrējušies" franču sektora veikalu rajonā, un savu demonstrāciju iesāka tieši darba laika beigās. Demonstrantiem ap 10 tūkst. jauniešu palīdzēja no Pad. Savienības sektora, brēcot saukļus uzstādītajos skaļruņos, mētājoties ķieģeļiem un nolaupot vienu Rietumu policistu. Vairāki tūkstoši rietumu sektora policistu valdīja komūnistus, turot ieročus šaušanas gatavībā. Nemieri nobeidzās ar 14 nemiernieku vadoņu apcietināšanu, dažiem ielauztiem galvas kausiem un 4 policistu ievainošanu. Šis bija pirmais mēģinājums izvest ielu cīņu taktiku Berlīnē.

KĀPĒC TIK SIRMI TAVI MATI, MĀT?

Mūsu tautai ir paradums svinēt mātes dienu tad, kad saule ar īstu prieku silda zemi un visa daba mostas jaunai dzīvībai. Kā saule glāsta visu dzīvo radību, neprasot atmaksas, tā arī māte, nesdama vislielāko grūtumu, arvien smaida savam bērnam un visiem spēkiem cenšas līdzināt viņa dzīves ceļu.

Daudz svešu ceļu putekļu minušas mūsu kājas, bet mātes gara spēks mūs grūtos brīžos vienmēr stiprinājis — gan lielus, gan mazus. Un šai dienā atmiņā atblāzmo kāda sena vīzija:

„Kāpēc tik sirmi tavi mati, māt?"

Un māte klusi atbildēja: — Tur sabiris tavu sāpju sniegs.

Un tālāk jautāja meita: — Kālab tik gurdas tavas acis?

— Tur sabiruši tavu ciešanu pelni.

— Kāpēc tik rūgti tavi mutes kaktiņi, māt?

— Un tavas rokas — kāpēc, tās tik samezglotas kā priežu saknes?

— Ar savām rokām es tev līdzināju ceļu, lai tavām kājām būtu vieglāka staigāšana.

— Un tava mugura, kāpēc tā tik līka, māt?

— Uz savas muguras es nesu piecu bērnu likteni.

— Kāpēc tu nenāci, māt, kad es priekā tevi saucu, gribēdama rādīt savu laimi?

— Pie slimnieka gultas man bija jāpaliek, tavs mazais brālītis gulēja drudzī.

Pagāja klusuma brīdis, iekāms meita tikko dzirdami jautāja „Un kāpēc tu tagad tā esi steigusies, māt, pa smilšainu ceļu, pret kalnu, viena pati?

— Es zināju, ka taviem jaunajiem pleciem uzvēlusies nasta, ko tu viena pati nespēj nest."

Tāda ir mātes mīlestība.

Saule sev neprasa nekā, un viņas spēkam neviens nespēj pretoties.

Austra Andersone

KRONVALDA MEITA

Audzinātājas svētīgais mūžs

12. maijā uz 80 nodzīvotiem gadiem atskatās mūsu tautiskā Atmodas laikmeta lielā darbinieka Kronvalda Ata meita Milda Sliede. Sliedes kundze dzimusi Tērbatā 1872. g. 12. maijā. Savu tēvu gan jubilāre neatceras, jo tēvam mirstot meitai ir nepilni 3 gadi. Par viņu vecāki ir 2 brāļi, kas jau miruši.

Pēc Kronvalda nāves viņa kundze ar 3 bērniem no Vecpiebalgas pāriet uz Rīgu. Rūpīgā māte nonāk visai grūtos apstākļos — nav viegli uzturēt ar rokdarbiem bērnu pulciņu un vadīt tos skolā. Māte bērnus audzina pieticības un apmierinātības garā, kas kā gaiša saule jubilāri visu mūžu ir pavadījusi. Liela interese mazajai Mildai ir uz grāmatām, bet māte tās nevar atļauties pirkt.

Māte saprot izglītības nozīmi, ko gan bauda tai laikā tikai bagāto ģimeņu sievietes. Pārvarot lielas grūtības, Milda nonāk tā laika labākā vācu meiteņu skolā pie stingrās audzinātājas Emmas Reinč, jo latviešu skolu vēl nebija. Skolas stingrā disciplīna ir turpinājums mājas audzināšanai. Arī ar mācībām veicas teicami, kāpēc meiteni atbrīvo no skolas naudas. Trūcīgais uzturs un apģērbs šķēršļus mācībām nerada. Tā ar labām sekmēm Milda Kronvalde beidz šo skolu ar pamatīgām zināšanām vācu un franču valodā un mūzikā.

Pēc skolas nobeigšanas, jaunā skolotāja M. K. nonāk Krimā krievu ģenerāļa ģimenē, kur bērniem māca valodas un mūziku, bet pati mācās krievu valodu. Skaistā daba, labie dzīves apstākļi jauno meiteni, tomēr nesaista, jo pēc 5 gadiem tā ir atkal Rīgā.

Tanī laikā (1897.) Vecpiebalgas draudzes skolu vada Kronvalda cienīgs pēctecis J. Sliede. Kādu dienu jaunā skolotāja dzird, ka blakus istabā māte sarunājas ar kādu vīrieti, kuŗa tembrs iespiežas viņai atmiņā. Apjautājoties, ar ko tā runājusies, māte saka, ka tas būšot viņas nākošais priekšnieks jaunajā darba vietā — Vecpiebalgas draudzes skolā. Tā liktenīgi Kronvalda meita nonāk tēva ielīstā līdumā — Vecpiebalgā un vēlāk top patīkamās balss īpašnieka dzīves biedre. Nogurdinošais darbs skolā un sabiedrībā pāragri J. Sliedi noved (1921. g.) pie Kronvalda Vecpiebalgas kapos. M. Sliede turpina skolotājas darbu un audzina dēlu Jāni un meitu Martu. Tanī laikā Vecpiebalgas draudzes skola jau ir kļuvusi pazīstama visā Vidzemē. Šis nopelns pieder izciliem Vecpiebalgas skolotājiem A. Kronvaldam, J. Sliedem, J. Paulītim, J. Ūdrim un šīs dienas jubilārei Mildai Sliedei. Vecpiebalgas draudzes skola sagatavoja skolniekus tā laika vidusskolām, tāpēc uz šejieni plūst simtiem latvju jaunatnes. Daudzi no tiem kļuvuši ievērojami Latvijas darbinieki, daudzus pazīst pat ārpus Latvijas. Grūti uzskaitīt M. Sliedes skolnieku skaitu, bet lai minam nedaudzus: bij. Saeimas dep. J. Breikšs, skolu darb. P. Breikšs, sūtnis K. Ozols, rakstnieks A. Austriņš, rakstniece Angelika Gailīte, inž. J. Ertelis, zemkopības departamenta dir. agr. P. Grāvis un viņa kundze Rīgas pils. II ģim. inspektrise E. Grāvis, prof. P. Galiņš (Amerikā no 1905. gada), Dr. prof. H. Budulis, Dr. M. Melnbārdis, inž. Melnbārdis, ģenerālkonsuls A. Vanags (Oslo), glezn. Ed. Dzenis, sūtnis Albats, bij. Nac. teātŗa direktors A. Bērziņš, prof. Šīrons u. d. c.

Pēc 30 raženiem skolotājas gadiem 1927. gadā M. Sliede aiziet pensijā un dzīvo Rīgā pie meitas. Dēls Jānis aizbrauc uz Argentīnu, kur vada lielus rūpniecības uzņēmumus. Liekas, jubilāres mūža vakars ir nodrošināts ar skolotājas pensiju, ko dod Latvijas valsts par ilggadīgo darbu. Bet to pārtrauca karš un trimda. M. Sliedes kundze 1944. gadā, pārciešot visas bēgļu grūtības nonāk Vācijā, kur da žādās nometnēs izbauda bēgļu dzīvi.. 1949. gadā S. pārbrauc okeānu un tagad ar meitas ģimeni dzīvo Amerikas vidusrietumos — Nebraskas galvas pilsētā Linkolnā.

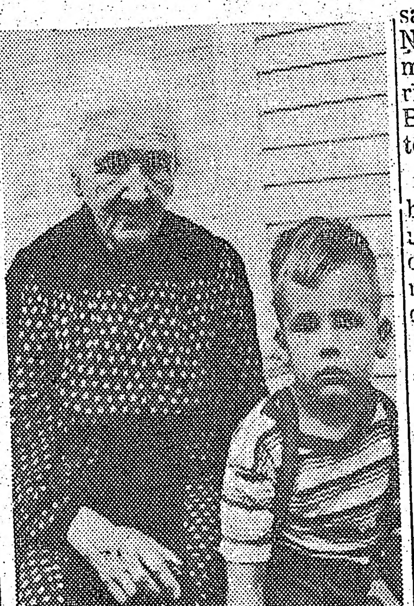

M. Sliede ar mazdēlu

Garie, grūtie darba gadi gan viņas augumu ir pieliekuši, matus izbalinājuši, bet mātes dzīvē līdzi dotais pieticīgums, apmierinātība, taisnīgums, līdzcietība, gaišais gars ir palicis kā stiprs dzīves balsts trimdas nebaltajās dienās. Jubilāres šīs dienas dzīve pieder mazdēla Andŗa audzināšanai un aprūpei.

Nevar nepieminēt, ka jubilāre visu mūžu ir bijusi liela puķu kopēja, sevišķi labi tā pārzina rožu kultūras un agro ziedu plaucēšanu. Arī šodien viņas istabā netrūkst pašas plaucētu agro ziedu.

Jubilāre pati un viņas dzīve ir gara dižciltības paraugs. Savā atšķirībā tā ir līdzīga mums visiem, bet viņas gars ir liels un dižciltīgs, kas mājo tikai retos.

Pievienosimies jubilāres draugu un labvēļu pulkam, kas šodien piemin savu audzinātāju, kādā pasaules malā arī būtu. Lielā pateicībā teiksim siltu paldies par visu ko ievērojamā jubilāre ar savu audzinātājas darbu un dzīves priekšzīmi latviešu tautai un mūsu dzimtenei ir devusi. Vēlēsim Dievpalīgu viņas turpmākā dzīvē.

J. Vanders

DZIMTA

Ai bērniņi, ai bērniņi,
Glābāj't tēvu māmuliņu!
Jūs Laimiņa izkaisīja,
Tēvs, māmiņa salasīja.

Sēdies, mana māmuliņa,
Zemajā krēsliņā;
Zema tava sēdēšana,
Augsta tava valodiņa.

Degu skalu, degu sveci,
Tumša mana istabiņa;
Ienāk mana māmuliņa,
Tūdaļ gaiša istabiņa.

Atsēdies, atpūties,
Mana veca māmuliņa,
Gan tu biji piekususi,
Mani mazu auklēdama.

MĀTEI DZIMTENĒ

Māt, es atminos tevi kā ziedošu ābeli baltu. Arī mani jau dzīves roka sāk sudrabot. Tu klusā laimē gāji savas dzīves gaitu un tava laime bija tavi bērni un drošā dzīve dzimtās zemes sētā un dalīts kumoss, dalīts prieks un bēdas ar dzīves draugu — mūsu labo tēvu.

Man skarbos vējos postīts dzīves gājums. Tik mūža draugs man mīļš un labs, bet auklējums — kā salnas nokosts zieds. Nav miera, drošības, nav dzimtās zemes sētas, un tu kā pamesta, bez balsta viena esi. Kur pieglaudi tu savu sirmo galvu, kad dzīves draugu zaudējusi esi?

Viss, viss man sāpes dara.

Kam ķēmot seju man un tukši smaidīt svešas zemes ļaudīm, kam svešas manas bēdas?

Šai dienā, māt, es sērst pie tevis eju, kā viņās senās dienās dzimtenē, kad satecējām ar dāvanām un balvām, lai godinātu tevi divkārši — kā mūsu māti un kā jubilāri ar gadu nastu lielāku ik gadus.

Šī diena lai ir visām dzimtām svēta, lai katra māte ir tik mīla tā kā tu, un tētis — labs un gādīgs tēvs, tad katrai dzimtai mūža gājums būs tik bagāts bērnu dienu jaukām atmiņām.

Es sveicu tevi mīlā māte, un lūdzu: piedodi vainu savam bērnam, kas aizgāja, lai glābtu tikai sevi, tu — simtu saitēm sieta dzimtā zemē — nu nesi viena savas dzīves nastu.

Aizsila Zīlīte

LAI JAUNATNE AUG LATVIEŠU KULTŪRĀ UN SABIEDRĪBĀ

Interesantu pasākumu, kā jaunatni ievadīt latviešu kultūrā un sabiedrībā, bija izdevība vērot Ņujorkas latviešu draudzes pamācīgajā svētdienas skolas sarīkojumā pagājušo svētdienu Bētlemas baznīcas sarīkojumu telpā.

Lai iepazīstinātu un tuvinātu bērnus latviešu māksliniekiem un sabiedrībai, draudze bija aicinājusi māksliniekus un sabiedriskus darbiniekus apciemot svētdienas skolas jaunatni.

Mācītājs Zariņš aicināja arī visus dievlūdzējus būt viesiem un draugiem kopā ar svētdienas skolas jaunatni.

Ja ikdienas steigā lielie parasti mazos pabīda nost no kājām, tad ir labi, ka vismaz kādreiz pieaugušie meklē un atrod laiku un izdevību būt kopā draudzīgā sabiedrībā ar mazajiem, kas taču saņems reiz mūsu personīgo un mūsu tautas mantojumu.

Cik šādi brīži var būt skaisti, to varēja redzēt šai sarīkojumā, kur bērni sēdēja pirmajās rindās, un mūsu dižie tautieši tiem kļuva mīļi draugi ar savām dziesmām, deklamācijām, spēli un stāstiem, kas bija veltīti tieši šīm mazajām latviešu sirsniņām. „Četeri," atbildēja mazā Rasmiņa, jaunākā no bērnu pulka, par saviem gadiņiem, un acteles tai spulgoja priekā, kad „lielā tante", aktrise Austra Šteinberga—Nāruna, stāstīja par circeņa kāzām, mazā cilvēka vakara lūgšanu un citām jaukām lietām.

Bet tikpat jauna kļuva atkal sirds visvecākai māmiņai dievlūdzēju pulkā, kad Mirdza Piekalnīte dziedāja Bruno Skultes dziesmas „Meitene un Zivtiņa" un „Visi desmit" autora pavadījumā, un kad koncertmeistars Eduards Eiche lika skanēt savai burvju vijolei.

Visu to papildināja vēl ciemiņš no tālās tropiskās Guanas — Dr. med. A. Dargevics, kas ieradies Ņujorkā šinīs dienās un pastāstīja jaunatnei par salu, kur notiek visdažādākie brīnumi: lietus tur līst pāri galvām līdztekus zemei ko rada taifuni, kas lielos dzelzkokus (iron tree) noliec līdz pat zemei, bet vēlāk šie koki paceļas atkal augšā; zili raibās ķirzakas, kas rāpo pa sienu un griestiem un izķeŗ visas mušas un odus, acumirklī kļūst neredzamas, ja uzlec uz dzeltenstrīpainām krūmāju lapām, vai arī pēkšņi pārvēršoties vēlamā krāsā, un vēl citas interesantas lietas.

Par šiem stāstiem it īpaši priecājās jaunie, kam tie reizē bija arī geografijas un dabasmācības stunda. Īsti svētdienas prieki lielajiem un mazajiem.

Skrundēns

ZIEDS LATVIEŠU MĀTEI

(Pārnesums no 1. lpp.)

Tai baigajā posta pusē, kur arkli un ieroči klusē, tu paliki viena, Māt. — Aiz neziņas tumsas, posta, vēl šobaltdien cieš daudzas, jo daudzas mūsu mātes. Tās neaizsniedz mūsu balss, viņas nedrīkst mūs saukt un meklēt, bīdamās varmācības un tomēr raudādamas par mūsu likteni. Tāda mājās gaidītāja un asaru lējēja ir Andr. Eglīša apdziedātā māte: Tā sēd pie loga, gaida, eļļa izdeg traukā. Sirds pazīst dēla soļus, to nav. Gaudo vējš un suns kaucot pēdas min... Viņa lūgsnā Dievs, tava zeme deg. No dzīvības lāpas nesējas līdz visas tautas likteņa auklētājai ir gājis augšup latviešu māte ir visas Latvijas likteņa šūpotāja. Cik vairs mūsu palicis? Tie paši esam izkaites uzdevuma ceļš. Lai turam dzīvu kaut sīti visos nebrīvās un brīvās pasaules vējos. Tos neiznīdēja pārtaudaļu senču sīkstuma un krietnuma sevī. Tos neiznīdēja pārtautošanas gadu simteņi, neuzsūca svešas un naidīgas lielās kaimiņu tautas. Lai jaunā paaudze kustinot šūpuļus ieliek bērnu pagalvī mūsu senču garu, mūsu mātes valodu, mūsu tēvu tikumus. Turot to prātā, godinot šodien latviešu mātes, lai pieminam Andr. Eglīša pravietīgos vārdus:

Dzirdu es māmuļas lūgšanu,
Sentēvu balsis no kapa:
Neliec, Dievs, asinīm asinis
Mazgāt no latviešu zemes.
Izkāpt no kapiem un šūpuļiem
Lemī, Dievs, latviešiem brīviem!

Domās noliekot ziedus pie Mātes Latvijas pakājes Brāļu kapos, suminot māti, lai atzīstam: mēs mītam svešā zemē, bet lielu dārgumu mēs nesam līdzi ikviens — tā ir mātes mīlestība, kas mūsu gaitas pavada un svētī īstenībā un atmiņās.

BTF Sieviešu Padome

Baltijas Tautu Federācijas Sieviešu Padome pilnsapulcē 5. maijā ar dažiem papildinājumiem pieņēma statūtus, ko bija izstrādājusi iepriekšējā sapulcē ievēlētā komisija.

Nolēma iestāties Starptautiskajā Sieviešu Federācijā, kas apvieno 6,5 miljona sieviešu.

Lai popularizētu brīvajā pasaulē Baltijas tautu pašreizējo stāvokli, ciešanas un neatlaidīgu brīvības gribu, nolēma deleģēt uz min. starptautiskās federācijas kongresu no 14.—17. maijam Minneapolē, ASV, savu pārstāvi Oeilmi Raidmetsi.

SKAUTIEM GAIDĀM

PASAULES TĀLĒS AUGSIM VIENOTI LATVIJAI!

LATVISKU MAIJA VAKARU

sestdien, 17. maijā rīko skautu un gaidu vecāku padome Sv. Andreja baznīcas lielajā zālē, Toronto.

Pl. 18 sāks griezties laimes loterijas rats, kas nesīs dažam labam prieciņu pārsteigumu. Par garšīgām maija maizītēm un latviskiem cepumiem rūpēsies gaidas.

Jautrajos priekšnesumos vienus asprātīgi izklaidēs skauti un gaidas.

Labvēļi un draugi lūgti apmeklēt šo latvisko vakaru, kuŗa ienākumus paredzēts jaunatnes audzināšanas darbam.

MAZSKAUTU SVINĪGAIS SOLĪJUMS

4. maijā, Sv. Katerīnas mazskautu pulciņā notika pirmais svinīgais solījums.

Solījumu nodeva mazskauti: Jānis Kalniņš, Jānis Baltais, Didzis Bērziņš un Jānis Gulbis. Solījumu pieņēma mazskautu inspektors Edm. Ozols un v. v. P. Plaudis.

Pēc svinīgā solījuma tautiešu Kalniņu mājā notika skautu vecāku sapulce, kuŗā par vecāku pārstāvjiem ievēlēja G. Bērziņu un K. Kalniņu un pārrunāja skautu vienības turpmāko darbību.

ATVADU INTERVIJA

Toronto 72. Rīgas skautu pulciņa vecākais v. v. P. Plaudis tuvākajā laikā atstāj Toronto, lai dotos peļņā. Darbs, uz kuŗu viņš dodas, vēl nav zināms, bet par to viņš solās vēlāk pastāstīt. Kad esam šo to pārrunājuši, es ievaicājos:

— Vai drīkstu lūgt atvadu interviju? — Nu kāpēc ne? Lūdzu — un mēs sākām:

— Kad iebraucāt Toronto?

— Toronto ierados 1949. gada novembrī. —

— Kuŗā laikā sākāt darboties par pulciņa vecāko šinī pilsētā?

Tas bija, ja nemaldos, 1950 g. februārī.

— Vai ir arī kas sasniegts šais divi gados?

— Sasniegts ir ļoti daudz. Kad uzņēmos pulciņa vecākā pienākumus, man bija tikai 5 skauti. Pamazām šis skaits auga. Sabiedrība sāka atzīt, kāda nozīme ir skautošanai, un vecāki neliedza saviem bērniem iestāties skautos. Bet tomēr vecāku atsaucība varēja būt vēl lielāka. Tā, pa šo laiku no nepilnas vienas kopas esam tikuši līdz trim kopām. Manā laikā solījumu deva 6 skauti un 4 skauti sekmīgi beidza kanadiešu kopnieku kursus ar tiesībām piedalīties otrā posmā. Tātad, mēs neesam stāvējuši uz vietas.

— Kāds būtu jūsu vēlējums skautu pulciņam, no tā aizejot?

— Man būtu liels prieks, atgriežoties atkal Toronto, redzēt vēl vairāk skautu pulciņā, nekā tas ir tagad. Es vēlētos, lai nākošais vadītājs, kas uzņemsies pienākumus pēc manis, gūtu vēl lielāku sabiedrības atsaucību. Un mans vēlējums skautiem, lai būtu tādi pat, kādus tos ir vēlējies Beden Pauls: „Esi pats laimīgs un dari citus laimīgus. Cilvēks var būt tikai tad laimīgs, ja viņš pa būšanu dara citus priecīgākus."

Lai skautisms viņu pavada jaunajā dzīvē!

Sirsnīgs paldies par paveikto darbu.

Skauts
Aleksandrs Kalniņš

SPORTS

PATEICĪBA

Toronto Latviešu Sporta Klubs, sakarā ar notikušiem bērnu un jaunatnes svētkiem, izsaka latvisku paldies 1. Luterāņu baznīcai par brīvu dotajām telpām, „Rīgas" skautu un „Gaujas" gaidu vienībām, TLB sestdienas skolas skolotājām un visiem stendu vadītājiem un līdzstrādniekiem par mīļu sirdi un pielikto roku kopējā darbā.

Valde.

Bostonas Paukotāju Kopas vārdā izsaku sirsnīgu pateicību Kanadas Latviešu Sporta Apvienībai par dāvāto balvu Ziem.-Amerikas latviešu paukošanas meistarsacīkstēm un par sniegto atbalstu Toronto paukotāju startam ASV.

Tāpat pateicos Haraldam Aizstrautam un Imantam Krūmiņam par materiālo solidaritāti Kanadas paukotāju transporta jautājuma atrisināšanā.

Zigurds Kaktiņš

SPORTISTI — BĒRNU UN JAUNATNES DRAUGI

Visiem tiem, kas apkaro sportu un līdz ar to cīnās pret sporta organizācijām, 4. maijā vajadzēja būt Toronto latviešu pirmajos bērnu un jaunatnes svētkos, kurus rīkoja Toronto Latviešu Sporta Klubs kopā ar gaidām, skautiem, baznīcām, latviešu skolām un Diždanci. Labi noorganizēto un bērniem pārsteigumu bagāto bērnu svētku apmeklētāji šai sarīkojumā guva pārliecību, ka mūsu trimdas sporta darbinieki nedomā tikai par šaurām un vienpusīgām sporta nodarbībām, bet stāv nomodā arī par mūsu trimdas jaunatni, kuru saistot un vienojot, cenšas saglabāt latvisko garu. Plašajos svētkos, kur piedalījās vairāk par 150 bērnu, labi jutās ikviens — gan viengadīgais pirmo soļu staigātājs, gan 7-15 g. kanadiešu skolu audzēkņi, jūtot savstarpējo latvisko draudzību un izjūtot to mīlestību, kādu izrādīja stendu vadītāji — skolotāji, sportisti, gaidas, skauti un šī sarīkojuma vadītājs TLSK pr-dis E. Šteinhards. Starp 18 dažāda rakstura stendiem mūsu bērnu latviskā audzināšana un latviskais gars vislabāk bija pārbaudāms latv. daiņu un mīklu stendā, kuŗu vadīja mūsu pazīstamā etnografe rakstniece B. Senkēviča—Ziemane un sabiedriskā darbiniece M. Balduma, un tautas teiku un pasaku stendā, kuŗu vadīja skolotāja Līduma, kas visas pēc tam izteica prieku par mūsu bērnu un jaunatnes asprātību, mošo latvisko garu, par ko jāpateicas vecākiem un latviešu skolām.

Pirmajos bērnu svētkos, bez vecākiem un daudziem sabiedriskiem darbiniekiem, bija ieradies arī Kanadas latviešu sporta vad. R. Plūme, atzinīgi novērtējot Toronto Sporta Kluba darbu.

Līdzīgus svētkus TLSK rīkos š. g. oktobra mēn., paredzot tos izveidot par tradicionāliem jaunatnes svētkiem.

ĢENERĀLKONS. BRAISONA BALVAS GALDA TENISAM

Latviešu draugs un sporta cienītājs, mūsu ģenerālkonsuls R. N. Braisons dāvājis divus vērtīgus ceļojošus kausus Kanadas latviešu meistarsacīkstēm galda tenisā, kas notiks 11. maijā Toronto, Centr. Y telpās, Latviešu Y Kluba sarīkojumā, ar sākumu plkst. 12. Meistarsacīkstēs vīriešu un sieviešu sacensībās piedalīsies Ontario un Kvēbekas apgabala labākie spēlētāji, sacenšoties visos spēļu veidos. Pieteikšanās maksas: vienspēlēs 1.—, bet dubultspēlēs $1,50, nokārtojamas pirms sacīkšu sākuma. Bez ģenerālkonsula balvām, kas paredzētas vīriešu un sieviešu vienspēlēm, paredzētas arī citas vērtīgas godalgas.

MONTREĀLAS VOLEJBOLISTES VIESOSIES TORONTO

Piektdien, 9. maijā, Toronto, Centr. YMCA's sarīkojumā, Collegé ielā 40, Kanadas latviešu sieviešu volejbola meistarvienība, Montreālas latviešu izlase, pārstāvot Montreālas Starpt. Y kā Kvēbekas meistars, draudzības spēlē sacentīsies ar Toronto YWCA's igauņu izlasi, kas nesen, pieveicot TLSK, kļuva Toronto meistars.

Vīriešu volejbolā draudzības spēlē sacentīsies Kvēbekas un Ontario meistarvienības; pirmo reprezentēs Montreālas latviešu spēlētāji, pārstāvot turienes starptautisko Y, kamēr Ontario meistarvienība ir Toronto Centr. Y spēcīgā un vēl nepieveiktā igauņu izlase.

Interesantās sacensības sāksies plkst. 20. Ieejas maksa $0,50.

Nākošā dienā, 10. maijā, turpat notiks Kanadas latviešu fināla spēles vīriešu volejbolā. Piedalīsies Kvēbekas meistars MLP B-bas sporta kopa, Toronto latviešu YMCA's klubs, Hamiltonas DV sporta kopa „Sparta" un Toronto latviešu sporta klubs.

J. LĀCIS ATKAL MEISTARS

1. un 2. Lieldienās Londonā risinājās Anglijas latviešu šacha 1952. g. meistarsacīkstes. 6 dalībnieku konkurencē spraigās cīņās meistarnosaukumu otro gadu pēc kārtas ieguva J Lācis (Birninghamas DVF). Viņa sīvākais konkurents bija K. Āboliņš, kas ieguva 2. vietu. Jānožēlo, ka šinīs gadskārtējās latviešu m/s bija mazs dalībnieku skaits, lai gan šachu spēlē vairākos latviešu centros kā Bradfordā, Leedsā un Coventrijā.

Meistarsacīkšu techniskie rezultāti šādi: 1) J. Lācis 4 1/2 p., 2) K. Āboliņš 3 1/2 p., 3) A. Ansbergs 2 1/2 p., 4) A. Abuls 2 p., 5) V. Priede 1 1/2 p. un 6) J. Gelbe 1 p..

J. Lācis uzvarēja arī ātrspēles turnīrā ar 8 1/2 p., atstājot otrā vietā A. Ansbergu ar 5 1/2 p. Uzvarētāji saņēma Sporta Pārvaldes balvas.

PĀRLIECINOŠA UZVARA

Toronto sieviešu vienību sacensībā galda tenisā simtprocentīgu uzvaru izcīnīja Toronto Sporta Kluba galda tenisistes Ādmine, Balode, Vikše un Galvāne, kas turnīrā, kas sākās oktobrī, nezaudējot nevienai kanadiešu vienībai, guva 20 uzvaras un līdz ar to noteiktu uzvaru. Izšķirošā spēlē mūsu galda tenisistes ar 14:7 pieveica kanadiešu klubu Ryerson Press, kuŗa sastāvā bija arī Kanadas pašreizējā meistare Perkina. Tas ir liels un nozīmīgs panākums mūsu trimdas sportā, dodot labu liecību par mūsu sieviešu galda tenisa augsto līmeni.

Ar ļoti labiem panākumiem Toronto galda tenisistu vīriešu vienību sacensībā piedalās Toronto Sporta Kluba izlase, kas divu kausu izcīņā aizkļuvusi līdz fināla sacensībām, kas drīzumā noskaidros uzvarētājus. Mūsu vienībā spēlē Kūlītis, Jaunzems, Kazaks, Zemdegs, Jansons un Velta Ādmine.

ČETRAS VIENĪBAS, ČETRI UZVARĒTĀJI

Ontario apg. latviešu meistarvienības spēles vīriešu volejbolā 3. maijā Toronto risinājās tik vienlīdzīgi ,ka pēc sacensībām neviena vienība nejutās uzvarētāja, nedz zaudētāja, ko, priecājoties par mūsu trimdas volejbola augsto līmeni, apliecināja arī Kanadas latviešu sporta vad. R. Plūme, atzīstot, ka šai turnīrā ikviena vienība varējusi uzvarēt — četras vienības — četri uzvarētāji.

Spēlējot katrs pret katru 2 setus un vērtējot uzvarētu setu ar 1 punktu, meistara godā ar 4 p. tika Toronto Latviešu Y Kluba izlase, kas abos setos uzvarēja Hamiltonas DV sporta kopu „Sparta" un Sv. Katarinas sporta kopu, bet abos setos zaudēja Toronto Sporta Klubam. Otrā vietā, arī ar 4 p., ierindojas Hamiltonas „Sparta", abos setos uzvarot Sv. Katarinu un Toronto Sporta Klubu, kas ar 3 punktiem ieguva 3. vietu, pieveicot Y klubu un vienā setā Sv. Katarinu. Pēdējā ar 1 p. palika 4. vietā. Uzvarētājas vienības sastāvā bija: Galviņš, Šnitke, Cinovskis, Lipomanis, Simsons un Bergvalds.

Pēc tam turpat notikušā draudzības spēlē vīriešu basketbolā lietuviešu sporta klubs „Vytis" ar 68:65 sīvā un vienlīdzīgā cīņā pieveica Toronto Sporta Klubu, kas pārmaiņām spēlē raidīja 11 basketbolistus. Zaudējot spēles sākumā 19 punktus, mūsu spēlētāji labāko sniegumu rādīja 2. puslaikā, tomēr nepaspēja panākt izlīdzinājumu. TLSK vienībā darbojās: Kazaks, Ploriņš, Bergvalds, Simsons, Pērkons, Freibergs, Jaunzems, Šķepasts, Circenis, Skrastiņš uun Puķītis.

Tenisisti un iesācēji, kas trenera vadībā vēlētos spēlēt un vēl nebūtu reģistrējušies, tiek lūgti nekavējoties to darīt sakarā ar tenisa laukumiem vajadzīgo pieprasīšanu.

Jaunieši, kas vēlētos nodarboties ar peldēšanu, vieglatlētiku, volejbolu un basketbolu, tiek lūgti reģistrēties pie Šteinharda.

Vieglatlētiem, sakarā ar treniņa uzsākšanu laukumā, tuvāka informācija pie Ādmiņa.

Z.—Amerikas latviešu paukošanas meistarsacīkšu dalībnieki. No kreisās: Z. Kaktiņš (ASV) — uzvarētājs floretes klasē, A. Lakstīgala (Kanada) — uzvarētājas vienības kapteinis 3 ieroču vien. cīņās, V. Bergs, R. Gailītis, H. Aizstrauts, A. Aizstrauts (visi ASV), H. Zichmanis (Kanada), G. Krastiņš (ASV) un J. Muskats (Kanada) — uzvarētājs špagas klasē. Foto: V. Grāvītis.

SOKOLU UZVARA

Igauņu sporta kluba Kalev rīkotā vīriešu volejbola turnīrā Toronto piedalījās čechu vien. Sokoli, lietuviešu sporta klubs Vytis un Toronto Latviešu Sporta Kluba II vienība. Četru vienību sacensībās, kas ritēja spraigi un draudzīgi, uzvarēja Sokolu izlase, atstājot 2. vietā Kalev. Ļoti sekmīgi cīnījās mūsu spēlētāji, kas vienā setā pieveica spēcīgo Kalev vienību un pieveicot lietuviešu Vytis, turnīrā izcīnīja 3. vietu. TLSK vienībā bijai Brīvmanis, Freibergs, Ozoliņš, Rozentāls, Kazaks un Circenis.

NODIBINĀTA TRIMDINIEKU SPORTA APVIENĪBA

Pirms neilga laika Ņuorkā nodibināta trimdinieku sporta apvienība ar nosaukumu „Union of Free Eastern European Sportsmen". Apvienība par savu galveno uzdevumu spraudusi trimdas sportistu interešu aizstāvēšanu un cenšanos panākt starta tiesību nodrošināšanu starptautiskās sacensībās un Olimpiskās spēlēs. Apvienībai savu dalību pieteikušas 10 tautības. Apvienības pārvaldē par vicepriekšsēdi ievēlēts piedzīvojumiem bagātais Latvijas sporta darbinieks Jānis Dikmanis, kas pats arī dzīvo ASV. Apvienībai savu līdzdalību tuvākās dienās nodomājis pieteikt arī Latviešu Trimdas Sporta Sekretāriāts.

Detroitā

Detroitā ar DV Apvienības valdes gādību ir noorganizēta Detroitas sporta kopa, kuŗā jau puclējas 20 dalībnieki. Detroitas latviešu jauniešu kopas vadītājs ir Gunārs Kalējs.

Pirmais treniņš volejbolā notika svētdien. Ja izdosies nokārtot biežākas treniņa iespējas, ir izredzes uzstādīt labas vīriešu volejbola un basketbola komandas, bet valejbolā — sieviešu komandu.

Līdzekļus sporta piederumu iegādei ir saziedojuši paši kopas dalībnieki.

Ls.

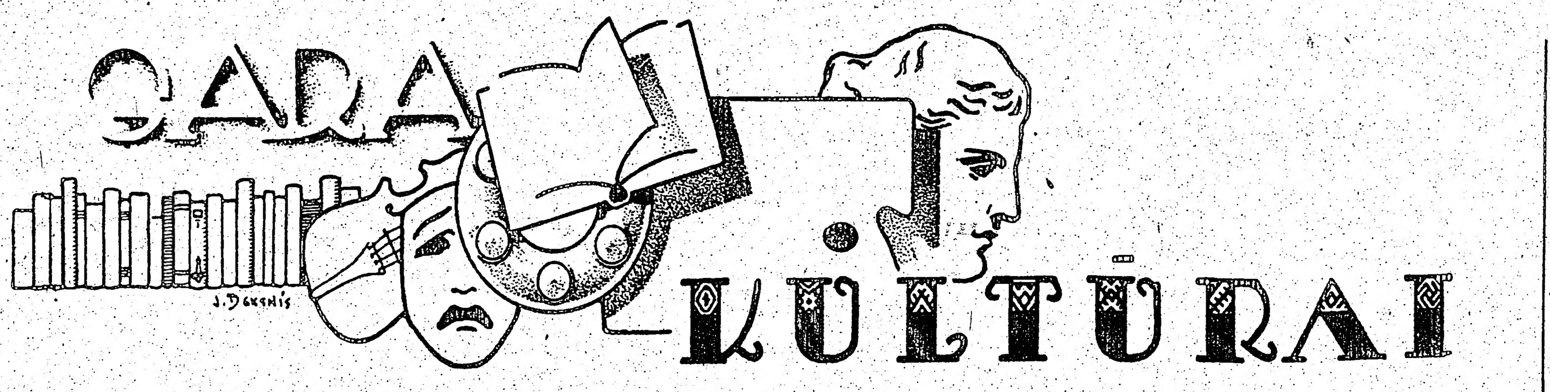

Hertas Lūses 40 gadu darbības jubilejas koncerts Toronto

H. Lūses 40 g. darbības atceres koncerts Toronto — spilgtākais, mūzikāli nozīmīgākais notikums bagātajā šīs sezonas koncertu virknē — izvērtās arī par lieliem latviešu mākslas svētkiem visā trimdas mērogā. Klausītājiem pilnā Komercskolas zālē valdīja īsti svinīgs noskaņojums, pacilāta atmosfaira. Pēc īsiem komponista T. Ķeniņa ievadvārdiem uz skatuves parādījās dižā jubilāre, kuru klausītāji sveica ilgiem, sirsnīgiem aplausiem. Grūti iedomāties, ka H. Lūse jau nostaigājusi šo garo darba cēlienu mūzikas druvā. Viņas balss skanēja šajā vakarā tik pārliecinoši, vokāli nemaldīgi, ka droši varam cerēt iemīļoto māksliniecі dzirdēt vēl ilgus gadus koncertzālēs un piedzīvot pat viņas darba zelta svētkus.

Koncertu atklāja virkne A. Kalniņa dziesmu, kurās H. Lūse lieku reizi pierādīja savu augsto izkopto gaumi un stila izjūtu šī lielā latviešu skaņraža cildeno domu atrisināšanā, tādu miniatūru darbu kā Šūpļa dziesmu padarīdama par īstu mūzikas pērli. Jaunā komponista T. Ķeniņa dziesmās, kuras tā pirmoreiz atskaņoja šinī koncertā, H. Lūse meistariski iedzīvojusies. Tā izcēla autora zīmīgākās domas, oriģinālākos vaibstus, ar lielu rūpību un izpratni izsvērdama visas šīs īpatās mūzikas skaņu un intensitātes skālas, atklājot klausītājam šo jauno neparasto skaņu pasauli no iespaidīgākās puses. Klausītāju atzinība gāja, kā lielai māksliniecei, tā arī klātesošajam autoram. Tālā dārza putnu vajadzēja arī atkārtot.

Koncerta otrā daļā virkne mazāk dzirdētu, mūzikāli iespaidīgu J. Mediņa dziesmu H. Lūses izpildījumā atplauka jo krāšņi un pār jubilāri nepārstāja birt rožu, liliju, tulpju un orchideju klēpji, līdz ar siltiem publikas suminājumiem. Koncerta noslēgumā dzirdējām vēl operu ārijas. Pīķa dāmas dziedājumā it kā pārvērtās skatuve, izzuda koncertflīģelis, palika tikai grāfiene, klausītājos izraisot ilgi nepiedzīvotu aizkustinājumu un pārdzīvojumu, ar kuriem saistās šis absolūti vienreizējais H. Lūses tēls mūsu skaistāko atmiņu pasaulē.

Mūzikāli smalkjūtīgs līdzgaitnieks bija Hugo Strauss. Vairākos solo darbos, tas apliecināja sevi par vienu no mūsu izcilākiem, varbūt pat par izcilāko pianistu. Šopēna si-minora Skerco tika veidots ar liela klaviernieka cienīgu aplombu un vērienu.

Kad pēdējās piedevas bij izskanējušas, uz skatuves pulcējās jubilejas rīcības komitejas locekļi, biedrību un draudžu pārstāvji, apsveicēji. Teicamā organizācijā jubilāres godināšana noritēja īsti pacilātā noskaņojumā. Īsās, kodolīgās, uzrunas, izjustos vārdus ievadīja ģenerālkonsuls Braisons, pasniedzot rožu klēpi. Puķu veltes, dāvanas, sveicienus, no Latv. Nacionālās Apvienības Kanadā nesa Dreimanis, no DV Kanadas centrālās valdes — Balodis, Toronto Latviešu B-bas — Popelis, DV Toronto nod. — Groskopfs, Sv. Jāņa draudzes — Dzērvītis, I. Latv. ev.-lut. draudzes — māc. A. Čops, katoļu draudzes — Budže, Baptistu draudzes — māc. Ekšteins, Korporāciju kopas — Riekstiņš, Studentu kopas — Didrichsone, Latviešu Sporta Apv. Kanadā — Plūme, Latviešu YMCAs — Zentiņš, Dainas korā — dir. E. Freimane, Latv. Preses B-bas, Kanadas kopas — Senkēviča, laikraksta Latvija Amerikā — I. Vīksna, dubultkvarteta Kalvis — Akers, Toronto Latv. Nac. Teātra — E. Sedliņa, Skautu un gaidu organizācijas — Rudzītis K. Skalbes Kluba — Klaviņš.

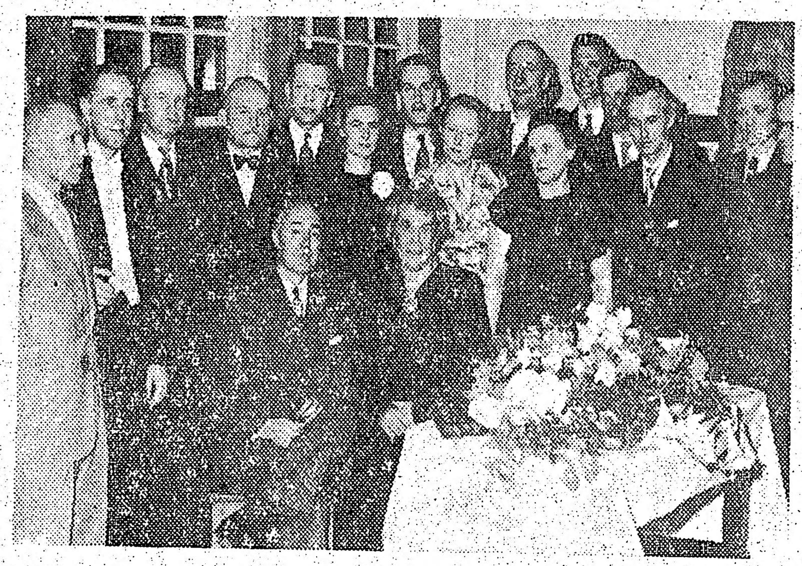

Pie galda sēd jubilāre un ģenerālkonsuls R. Braisons

Foto J. Kreilis

Noslēgumā Rīcības komitejas prsēdis māc. A. Lūsis apsveica jubilāri, nododot aploksni. Ne jubilāre, ne klātesošie nevarēja slēpt aizkustinājumu, kad pašai gaviļniecei nācās pateikties par viņai parādīto goddevību. Visa zāle kājās, ilgi sumināja Hertu Lūsi un visu sirdīs izskanēja jau dzirdētos apsveikumos izteiktā doma un vēlējums — vēl ilgu, ražanu darba cēlienu dziesmu druvā.

Nākamajā dienā organizāciju pārstāvji, latviešu mūziķu saime un draugi, bij pulcējušies YMCAs telpās pabūt kopā ar jubilāri vēl dažas stundas šo lielo darba svētku zīmē. Ap čaklo namamāšu klātiem galdiem lielā sirsnībā aizritēja vakars, kurā klātesošie ar dzīvu interesi noklausījās H. Lūses vecākā Nacionālās Operas kollēģa J. Niedras apsveikumā jubilārei, kurā tas atzīmēja kopīgi nostaigātos gadus latviešu mākslas laukā. Angelika Gailīte pamatoti uzsvēra, ka H. Lūses vārds darījis brīnumu — ap viņas dziesmas skaņām lielā vienprātībā un cieņā pulcējušās kopā visas Toronto latviešu sabiedriskās organizācijas, kas tiešām atzīstami bij strādājušas, lai šiem svētkiem piešķirtu trimdas apstākļos iespējamo svinīgumu un taktu.

Dziedone Herta Lūse ar dēlu Gunāru

Foto J. Kreilis

Ar sirsnību un humoru savas atmiņas stāstīja arī M. Matīsa, Juris Dzeguze un māc. A. Lūsis.

Telegrafiskus apsveikumus bij sūtījuši M. Vētra, māc. Zariņš un Ozols, E. Karlsone-Kukaine, T. Brilts u. c.

I. V.

KSENIJAS BRANTES KONCERTĀ

Ņujorkas Karnegi halles mazā zāle bija pulcējusi, diemžēl, tikai nelielu skaitu dziedones mākslas draugu un cienītāju. Toties vakara programma bija jo plaša, kaut arī pārsātināta komponistu izvēlē. Šāda izvēle māksliniekam tad nu arī uzstāda sevišķi augstas prasības, lai pēdējais, parādot sevi daudzpusīgi tīri vokālā plāksnē, neatstātu novārtā iespējamo atklāsmi katras kompozīcijas gara pasaulē un kontrastos.

Tas, ka Brante savam koncertam bija piegājusi ar lielu nopietnību un centību bija konstatējams neapšaubāmi un līdz ar to ierakstāms viņas pozitīvā ailē. Salids dziedājums, bez ārišķīgiem pārspīlējumiem deva ieskatu simpatiskā un bezpretenciozā mūzicēšanā. Dziedones pārliecinošākais sniegums Ķepīša Solveigas vēstulēs, kaut arī pati mūzika visai necila skaistajam dzejojumam. Pārējos atskaņojumos galvenais iebildums ir Brantes visai vienpusīgā pieeja tik dažāda rakstura dziesmām. Viņas interpretējumā prasītos vairāk iekšēja impulsa, suģestijas spēka, krāsu, kā arī intonācijas lielāku precizitāti. Nebija nepieciešami šai koncertā dziedāt Džildas āriju, kas šobrīd tīri techniski dziedonei nav pa spēkam. Tas pats attiecināms uz Mocarta „Alleluja". Neparasts aranžējums un kadences iespaidoja un traucēja arī Gluka ārijas melodiski cēlo un sirsnīgo plūdumu.

Ja nākotnē Ks. Brante vēlas sevi rehabilitēt internacionālā mērogā, šie vispārējie iebildumi, turpmākās studijās attīstīs vēl dažu labu jaunu problēmu. Ar tādu pašu enerģiju un neatlaidību kā līdz šim Brantei daudz kas koriģējams un sasniedzams.

Kā pavadītāju dzirdējām Ivanu Basilevski, kas savu uzdevumu veica visai korekti un atzīstami.

Ingus Nāruns

Novelists, avīžnieks un mūziķis

Pāvilam Klānam 40 gadu

Latviešu rakstnieki, kas savu literāro darbību sākuši starp 1925.-1935. gadiem, nu jau iesoļojuši savā piektajā gadu desmitā, un katrs pēc savām dotībām pilda savu sūtību. It kā steigdamies tiem pakaļ, arī Pāvils Klāns—Kovaļevskis š. g. 2. maijā pārsper 40 gadu robežu, ieiedams varbūt pilnīgākā savā radīšanas dzīves posmā.

Pasaules un arī latviešu rakstniecībā ir dzejnieki, kas jau jaunībā ir pazibējuši kā komētas un ātri izdzisuši, tomēr ar saviem mūzu svētītiem darbiem atstādami aiz sevis gaišas svītras. Savukārt ir rakstnieki, kuru pieri tāpat ir glāstījušās mākslas dieves dāsnās rokas, bet kas šīs dāvanas īsteno tikai lēnā gaitā un garos mūža gados. Pie otra tipa literātiem jāpieskaita arī Pāvils Klāns. Ar to negribam teikt, ka viņš būtu mazražīgs, viņš raksta pat visai daudz, bet šī ražība izpaužas citā laukā — žurnālistikā, kurā viņš pieder pie mūsu nedaudziem izcilākiem un ražīgākiem publicistiem.

Savas bērnības un jaunības dienas P. Klāns vadījis bagātā garīgā vidē. Mūzikas, tēlotājas mākslas un rakstniecības gaisma vienādi apstaroja viņa dvēseli, un visas šīs mākslas veidoja viņa personību un sekmēja viņa tuvošanos gara pasaulei, cilvēku un lietu skatīšanai. Par savu izjūtu, atziņu un pārdzīvojumu paudēju K. izvēlējies spalvu, un kopš 1935. g., kad viņš, kā pats atzīstas, publicējis savu pirmo recenziju par kādu klavieru koncertu Tēvijas Sargā, to vairs nav izlaidis no rokām. Viņa literārās radīšanas līdzekļi ir noveles, stāsti, īsa tēlojuma žanri, un tiem viņš palicis uzticīgs līdz pēdējam laikam. P. Klāns ilgi slīpējis savu izteiksmi un formu, līdz uzdrošinājies stāties lasītāja priekšā ar savu pirmo noveļu grāmatu Pusnakts Viesis 1941. g., ar ko viņš uzreiz iekaroja rakstnieka vārdu. Viņš ir mācījies no labiem cittautu un latviešu paraugiem, kādi ir Kn. Hamsuns, Mopasans, A. Dodē, J. Ezeriņš, Edg. Allans Po u. c. Minētie vārdi un viņa pirmā noveļu grāmata rāda, kāda ir viņa mākslinieciskā koncepcija: formas ziņā rūpīga sacerējuma apdare, pregnanta izteiksme, īsums, sižetos neparastas, īpatas situācijas un cilvēki, stilā emocionālitāte, lietu un parādību asa redzēšana, problēmās psicholoģisku jautājumu risināšana, urbšanās cilvēku dvēseles dzelmēs, kaut arī ne vienmēr ar atzīstamiem panākumiem.

Edvarts Tūters

PAVASARIS

Bērzs pumpurus jau aijā...
Mirdz norā pienene.
Viss šķiet kā senāk maijā —
Tur, mūsu dzimtenē.

Ar liegu smaršu vilni
Kūp lazdām pazares.
Dzied putni, līksmes pilni,
Klīst saulains padebess.

Pār svešumu, kas baigu
Met salu dvēselē;
Dievs pavasari maigu
No trūdiem atkal ceļ.

Ja cilvēkā, ko Dievs ir apveltījis ar mākslinieka radītāja dāvanām, iemājo stipra dziņa izteikties un savu personību apliecināt ar tādu vai citu darbu, tad K. šī dziņa ir bijusi vienmēr stipra un viņš tad šais desmit gados to nemitīgi apliecinājis. Mēs atceramies P. Klānu vācu okupācijas laikā kā redaktoru. Var šo viņa darbības posmu dažādi vērtēt, bet viens ir nenoliedzams — viņš aicināja un kaisa, cīnījās un dega par latviešu nacionālo lietu. Arī šai cīņas periodā P. Klāns neaizmirsa savu rakstnieka spalvu un 1944. g. Zelta Ābeles apgādā laida klajā savu nākamo noveļu un stāstu grāmatu Sīkums. Minētās grāmatas savā laikā kritikas novērtētas un mums šais īsajās rindās nav izdevības pie tām sīkāk pakavēties.

Kad latviešu nacionālās dzīves pamati tika galīgi sagrauti, arī P. Klānam līdz ar daudziem tautiešiem bija jāatvelkas svešumā, kur viņš šais gados, dalīdamies visas trimdas grūtības, palicis uzticīgs gan daiļliterātūrai, gan žurnālistikai, publicēdams savas labākās noveles Salgales Madona (1946.), gan arī miniatūras. Kā raksturīgākais miniatūru žanrā jāmin viņa dzimtenes ainavu grāmata Greizie rati (1949.).

Mūsu rakstniecība bez savas tautas, bez savas zemes dzīvības sulu būtu nokaltis koks. Daži mūsu autori trimdā pamēģinājuši patēlot internacionālus sižetus, bet šādi darbi pa lielākai daļai ir laika kavēkļa literātūra, ko lasītājs noliek plauktā, lai to vairs nekad necilātu. Cik mūsu rakstnieki ir paņēmuši sev līdz dzimtenes bagātību, tik vēl mums arī ir savas nacionālās latvietības. Ir jāpriecājas, ka P. Klānam vēl nav aptrūcis latviskā gara, latviskās vides viņa literārā darbā. Ja lasītājs ilgosies ielūkoties sevī, savas tautas dzīvē, cilvēkos un dabā, viņš ar prieku atkal ņems rokās gan P. Klāna noveļu grāmatas, gan viņa miniātūras, kas veidotas gan autora īpatnā emocionālā traktējumā, bet ir dzīvas un spilgtas dzimtenes ainavas.

40 gadi ir mūža robeža, kad cilvēks dzīvē un arī mākslā sevi pilnīgi atradis un dažs labs sevi apliecinājis jau arī ar labākiem darbiem. Bet vēl lielāki darb gan rakstniecībā, gan mūzikā, gan mākslā ir veikti vēlākos gadu desmitos. P. Klāns, salīdzinot ar daudziem citiem, nav sevišķi daudz darbu devis, bet ir pamats domāt, ka viņš nākošos gados savas mākas un savu personību apliecinās vēl izcilākos literāros darbos. To mēs viņam novēlam, 41 gada slieksni pārkāpjot.

H. Tichovskis

Organizāciju pārstāvji apsveic H. Lūsi

Foto J. Kreilis

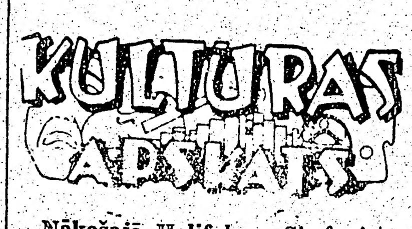

Nākošajā Halifaksas Simfonjetes koncertā, kuras diriģents ir Alfr. Strombergs, par solistu aicināts vijolnieks Jānis Kalējs. J. Kalējs, kas tagad ir Akādijas Universitātes vijoles klases vadītājs, koncertā 18. maijā atskaņos Vivaldi la-min. vijolkoncertu.

ROMĀNS

28. turpinājums

„Jūs esat jauks un simpatisks cilvēks, vienmēr ar jokiem," Griguļa kundze sarka. Un brīnums, nīgrā Kadiķiene izgāza vēderu un kratīdamās smējās — „jauks cilvēks, sim — simpl, e — ķē — ķē." Smējās līdzi arī Kadiķis. Griguļa kundze, Līnes skaļā balss. Putnu mammas galā spurdza bērni un smaidīja Zeķiene.

„Gaiša, gaiša stundiņa," — tik labi rīti un vakari bija ienākuši Zābās. Nedēļas skrēja viena aiz otras, Putnu mammas negaidīdamas.

Mākoņu blāķi nogūla Struteņu muižas mežam otrā pusē un kā neredzamas rokas aizturēti viļņu milzeņi nu glūnēja pāri eglēm.

Marija mudināja brāļus pasteigties ar vecā žoga ārdīšanas darbiem un taisīt Noāsa šķirstu, jo nevar zināt, cik ilgi Dievs tā aizturēs ūdens nezvērus. Kādu dienu tie var atkal liekties pāri visam debess jumam — un ko tad vairs? Un Marija redzēja, ka Dievs kļuva taupīgs ar gaismu. Saule kā skopi dota sviesta pika gulēja debess bļodā tāla un svešāda. Zeme žāvēja un sildīja dublus pavisam bālos staros un koki, nobirdinādami pēdējo lapu, lika jaust, ka saule tikai tāds īslaicīgs, debesīs iemests māneklis. Tāpat Dievs vairs negribēja šķiesties košām krāsām, un kaut mājas vīnstīgu režģis vēl lepojās ar retu sarkanu lapu, kāds tievs koka zariņš vēl šūpoja vārnu nenoknābātu pīlādžu ogu — arī tām bija skaitītas dienas. Vēji nogūla aiz tālu mežu svītrām, aizdomu pilns klusums valdīja laukos, tikai dažu māju pudurос sērīgi dūcinājās kuļammašīna. Visu to redzot, gribējās arī mātes piesildīto māju slēpt šķirstā un airēties projām, kaut vai pa gaisu.

Tas nebija ne īsti strauts, ne upe, kas, pļavās līkumodams, locījās garām Zābu ābeļu dārza žoga lejas galam. Tas bija pārāk dūksnainiem un kalmju apaugušiem krastiem, lai būtu tīkams bradāties, par seklu, lai vasarā peldētos, bet tālāk, pie Mēlišķu krogus tilta tas patiesi izvērtās plats. Tur ļaudīm bija karsto dienu peldu vieta, un viņi teica: „Upē šodien silts ūdens." Tur reizi pavasarī mīlestības smagumā noslīka kāds puisis. Pie tilta un šeit gar Zābām ūdenī lieca zarus pavisam skumīgi vītoli un naktīs vienmēr pāri staigāja balti miglas tēli. Taču, lai nu kā, te strautmalā, vītolu un kalmju aizsegā bija jauka vieta Noāsa šķirsta slēptuvei. Te neviena sveša acs nelēca skatīties un traucēt darbus.

Bet bija citas vainas, kas gausināja visu pasākto darbu. No žoga grūti vilkās laukā naglas, un tās pašas bija līkas un sarūsējušas un nederēja nekam. Balda tievajās rokās cirvis pārāk grūti cēlās gaisā, vēl smagāki krita lejup un satrunājušie dēļi saškīda praulos. Plosts padevās līdzīgs greizai suņu būdai, vai maz vērts tādā reiz doties cīņā ar viļņiem?

Balds ārdīja un cēla no jauna, un laiks pa to starpu kļuva aizvien vēsāks. Marijas pirksti uztūka zili sarkani un vakaros gultas siltumā gauži sāpēja. Viņa pat nevarēja vairs dēļiem nokasīt zaļā sūbējuma kārtu, kur nu vairs stiept no grāvjiem šurpu mālus, ar kuriem tik labi aizķepējās šķirsta platās spraugas. „Tu labāk sēdi kokā un pēti debesis," Balds, kaut pašam klājās grūti, žēloja māsu. Marija ļāvās pierunāties. Viņa ietupa vītolu zaros un lasīja bībelē par Noāsa šķirstu. „Tev to šķirstu, Bald, klausies, būs taisīt un to apsviķēt ar darvu no iekšas un āra puses. Un tev būs visu tā taisīt, trīssimts olekšu lai ir tā šķirsta garums, piecdesmit olekšu platums un trīsdesmit —."

„Kur nu tik lielu, tad jau jānoplēš visi mājas jumta šķindeļi. Man nekas neiznāk." Balds sāka pagurt. Leksis sarindzis acīm ganījās uz citu pusi. Viņam šī rotaļa jau sen bija apnikusi.

„Bet ko tad?"

Tanī dienā Zeķiene sadomāja palūgt Kadiķi nonest no bēniņiem zārku. Pēc sena tikuma viņa jau laikus bija to iegādājusi garajam miega laikam zem zaļām velēnām.

Bērni atskrēja skatīties.

„Kas tas tāds ir, Zeķiene? Tavs Noāsa šķirstiņš?" Balds aptaustīja brīnum glīto un balti ēvelēto kārbu.

„Ak tu manu mūža namu, ne tam logu, ne tam duru — jā, bērniņi, mans šķirstiņš. Lai vējiņi apkārt skrien, saulīte pāri staigā, kas zina, vai nākamā vasariņā..."

Vairākas dienas zārkā pūtās lēnīgas vēsmas, bālu aci tanī izskatījās saule, uztupa un izkīvējās zvirbuļi, bet Zeķiene nesteidzās lūgt Kadiķi stiept to atpakaļ bēniņos.

Balds apspriedās ar Mariju. Viņi nolēma aizņemties Zeķienes mūža nama vākam līdzīgo jumtu. Kam viņai jumta? Ja sadala līdzīgās daļās — un pie tam vāks ir daudz vieglāks un šaurāks — iznāk divas krietna lieluma laivas.

Zēni vareni uzmundra. Arī Marija. Nu bija tā īsti ko darīt, skriet un gādāt. Visu triju spēkā viņi aizstūma zārka vāku kalmju slēptuvē. Tā bija brīnišķa paskata laiva, īsta Dieva dāvana. Un visu, it visu, kas acij šķita vajadzīgs un derīgs, varēja tajā noglabāt.

Balds iemanījās klētī un piebēra pilnas kabatas zirņu un graudu. Leksis vairākas dienas tupēja kūts tumsā pie Kadiķu vistu astēm un gaidīja izkrītam olas. Gluži karstas tās nokļuva šķirstā. Tāpat šķirstā paslēpās Marijas rūpīgi glabātais sīpols, rokdarbu groza drusku peļu apgrauztās maizes riikas, mātes cepta karaša un Ziemassvētku tirgu pagrabā plauktos glabātie āboli — Marija izvēlējās tos visulielākos un skaistākos. Bet viņas prāts iekāroja arī puķes. Kas būs pēc grēku plūdiem jaunā pasaule bez ziediem? Un Marija, mātei kārtojot Putnu mammas skapjus, noplūca dažas cepuru rozes. Viņa izvilka arī vienu lentītēm izrotātu smaila purna kurpi — otru ātrumā nevarēja ieraudzīt — un viņa paslēpa azotē zīda drānu, to pašu jau reiz skatīto Brīnumu zemes putna spalvu zaigojuma lakatu. Kad plūdu ūdeņi nāks atkal pāri Zābām un pacels šķirsta laivu debesīs, Dievs redzēs, kādas jaukas zemes krāsas Marija izglābusi, un viņš redzēs arī Mariju skaistu meitu esam. Un kad nāks Dieva žēlastība, aizdarīsies bezdibeņu avoti un debess logi, ūdeņi notecināsies šurpu un turpu, Marija stāvēs kalnā, ne vairs svešu puķu kalnā ar melnu jūru pakājē, bet — ir dzirdēts, Jelgavai pašai savi Ruļļu kalni — jā, Marija un brāļi, un visi, kas būs glābti kopā ar māti, kā bībeles augstajā Araratā stāvēs Ruļļu kalnā. Un tāpat, kā reiz Noāss uz altāra upurēja putnus un lopus, Marija upurēs puķes, zīda drānu un kurpi, un ābolus. Dievs odīs smaržu dūmus un teiks:

„Tās nav kautu putnu un lopu asiņu smakas, tās ir brīnum saldas, brīnum vieglas ziedu un augļu smaržas, kas kūpēdamas ceļas pāri Ruļļu kalniem. Šīs smaržas tinas man ap kājām, glaužas pie sirds, tās kāpj man acīs."

Un Dievs sacīs: „Es joprojām vairs nenolādēšu zemi cilvēku dēļ, un kamēr būs diena virs zemes, nemitēsies sēšana un pļaušana, aukstums un karstums, vasara un ziema, diena un nakts, jo cilvēki nu vairosies virs zemes labāki un daiļāki."

Brāļi iesēs kviešu graudus, pelēkos zirņus, no ābolu sēklām izdīgs koks, un tāpat kā Zālamana dziesmas vīģes un vīna koki tie dabūs pumpurus, plauks un dos smaržas. Dievs pacels roku ar saules gredzenu pirkstā un svētīs laukus un dārzus un cilvēku mājokļus ar labajiem vārdiem: „Tev nebūs vairs nokaut, tev nebūs vairs zagt un melot, jo grēka ūdeņos beidzot izkusis ļaunuma grauds, neglītums nogrimis kā akmens. Miers nu virs zemes, un cilvēkiem labs prāts."

Marija gulēja saliktām rokām zārka vākā un smaidīja. Viņa ticēja. Viņa ticēja, ka tā reiz patiesi būs.

Taču, kaut viss bija tik jauki tēlots un pārtēlots, sarūpēts un puškots, lieti vairs nenāca. Bet nu tie varēja gāzties aumaļu aumaļām! Divi lāgi, debesīs ierāpojam mākonim, Leksis stiepa uz strautmali savu Sprici, Balds tukšu, galvā maucamu spaini, nazi un loku ar bultām, kaut Marijai tas ļoti nepatika un viņš savā prātā domāja, ka meitenes nekā nesaprot no lielu vīru pasaules lietām.

(Turpinājums sekos).

MĀJU PĒRKOT

V. PALMA

Tel. mājās — RI 3670

ZVANĪT NO PLKST. 11 VAK. LĪDZ 8 NO RĪTA

Jums latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedāvājot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos, kā arī SAGĀDĀ AIZDEVUMUS nekustamu īpašumu pirkšanai

M. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE
Members of Toronto Real Estate Board
219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORI HA 1192

TORONTO, PIEKTDIEN, 16. MAIJĀ PL. 20.00

Plašajās COLUMBUS Hall telpās
582 Sherbourne ielā (pie Bloor),

MAIJA BALLE

AR PLAŠU MĀKSLINIECISKU PROGRAMMU: BALETA PRIEKŠNESUMI, SOLO DZIESMAS UTT. TELPAS DEKORĒJIS MĀKSL. A. KOPMANIS

JAUTRĪBAS DAĻĀ:
Puķu meitenes. Amora pasts. Serpentīns. Loterija. Baloni. Nākotnes un pagātnes zīlētājas. Bufete. Rezervēti galdiņi. Laipna apkalpošana.

ĻOTI LABA DEJU MŪZIKA

Ieeja dāmām un biedriem $0.50, kungiem $1.00. Galdiņi: Balkonā un apakšējā zālē $0.50, ēdamzālē $0.25

GALDIŅI PIETEICAMI: Lotus puķu veikalā 854 Bathurst ielā, tel. KE 3884 un DV grāmatnīcā 123 Huron ielā, tel. TR 1653. (898)

(914) Toronto latv. sporta klubs un DV nodaļa

TLB DEJU KOPA «DIŽDANCIS»
rīko š. g. 18. maijā, plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē Carlton un Jarvis ielu stūrī

TAUTISKO DEJU UN DZIESMU VAKARU

Piedalās: E. SEDLIŅA — soprāns un Sieviešu kvartets J. DZEGUZES vadībā. Dejas triju paaudžu izpildījumā F. AIGARA vadībā
Ieeja $1.00, skolēniem $0.50
(925) Visus laipni ielūdz TLB deju kopa DIŽDANCIS

INDIANAS LATVIEŠU BIEDRĪBA
rīko SVĒTDIEN, š. g. 18. MAIJĀ, plkst. 17.
Indianapolē, YMCAs telpās, 310 N. Illinois ielā

LATVIEŠU LEĢIONĀRU VAKARU

Runās JĀNIS LABSVĪRS
SEKOS VOKĀLI-MŪZIKĀLI PRIEKŠNESUMI AR PATRIOTISKĀM TĒMĀM
Piedalās biedrības jaukts un vīru koŗi diriģenta komponista V. OZOLIŅA vadībā, tautisko deju grupa JAUTRAIS PĀRIS un literārā pulciņa dalībnieki, kā arī VITA OZOLIŅA un JĀNIS MELBĀRDIS ar solo dziesmām
SAVIESĪGS VAKARS AR DEJU PIE LABAS ORĶESTRA MŪZIKAS
Biedrības dāmu komiteja gādās par pārsteigumiem
Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $1.00, bet bērniem līdz 14 gadiem ieeja brīva. Viss atlikums par labu latviešu invalidu nama iegūšanai Vācijā. Apmeklēt un atbalstīt šo sarīkojumu lūdz Biedrības valde
(920)

REITERA KORIS

pag. gada rudenī iedziedājis 2 jaunas
SKAŅU PLATES
1) Svešai zemē un Dziedot dzimu, dziedot augu
2) Karaļmeita un Cianas bērni
Tuvākā laikā paredzami jauni iedziedājumi. Plašu cena $2.00 gabalā. Var pasūtināt pa pastu, pieskaitot sūtīšanas izdevumiem ar 50c. Dabūjami arī aparāti skaņu plašu spēlēšanai ar vai bez radio sākot no $300.00 (924)
PLATES DABŪJAMAS PIE ĢENERĀLPĀRSTĀVJA UN
A. FLAUMA PULKSTEŅU VEIKALĀ
331 BAY ST., ROOM 117

V. KALIŅŠ, ĢENERĀLPĀRSTĀVIS,

21 DENISON Rd., W., WESTON, TORONTO, TEL. CH 1-2068

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
143 Queen St., W., Toronto, tel. PL 6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

MANA MĀJA IR MANA PILS!
Katrs nodzīvots mēnesis īres mājā ir Jums tiešs zaudējums
Jau ar $1.500 iemaksu Jūs varat tikt pie
sava īpašuma
Pārējā summa izmaksājama ar mazām mēneša iemaksām, ko Jums segs daļēja telpu iznomāšana, un Jūs pats dzīvosit par velti
NESAISTOŠU BEZMAKSAS INFORMĀCIJU PAR NEKUSTAMU ĪPAŠUMU UN TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMU (BUSINESS) IEGŪŠANU, KĀ ARĪ PAR ILGTERMIŅA AIZDEVUMIEM (MORTGAGE) SNIEDZ JUMS (877)

O. KRĀDZIŅŠ

1414 Fort St., Montreal, Que, tel. GL 2158
(vakaros pēc 6). Sagādā arī dzīvokļus

MAŠĪNBURTLĪČI

MEKLĒ DAINA PRESS, Ltd.,
384 King St., W., Toronto EM 4-7957
(909)

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

LOTUS

Grezni ziedu sakārtojumi līgavām, kā arī citiem gadījumiem
Krājumā latviešu keramikas izstrādājumi un tautiskās lelles
Veikals atvērts no plkst. 9.00 līdz 7.00 vak. Svētdienās slēgts
854 Bathurst St., vienu bloku uz ziemeļiem no Bloor
Tel. KE 3884 (292)

Apgādāju ātrā laikā dažādas vācu DAILLITERĀTŪRAS un TECHNISKĀS GRĀMATAS
Pieprasiet plašos vācu grāmatu katalogus

O. DĪĶA

GRĀMATNĪCA
R. 2. WAVERLY, OHIO, U.S.A. «915»

MĀJU pirkšanas un pārdošanas formālitātes kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, Ont.
Telef. RA 7149. (629)

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
Toronto, Ont
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

DĀMU CEPUŖU MODISTE
L. Everts-Buikus
pieņem pasūtinājumus tagad
285 Avenue Road, Toronto
Tel. MI 4386
(791) Zvanīt pēc 6 vakarā

Montreāliešu ievērībai!
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.
Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieŗi, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

DEJU VAKARS

TORONTO
16. maijā, plkst. 20
UNGĀRU NAMĀ
245 College St., W.
Ieejas maksa kungiem $1.00, dāmām un biedriem $0.50
(928) TLB

Dr. H. SCHLEIFER
bijušais Vīnes hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi
PIEŅEM TAGAD
583 Bathurst St., Toronto,
Tel. RA 6210 (294
Runā vāciski un angliski

Zobu ārsts
Dr. J. ABRAHAMSEN
Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,
372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave
Tel. WA 9354 Toronto (30)

PĀRDODAMA ar 4 vārāmiem riņķiem un cepeškrāsni labi uzturēta Guelph firmas gāzes plīts par $20. Zvanīt vakaros KE 2653, Silvai. Toronto. (923)

IEBRAUCĒJS meklē istabu ar pilnu pansiju. Zvanīt no plkst. 5—6 pp, Toronto, KI — 9086. (932)

LAIPNI LŪDZU ATSAUKTIES to ģimeni, kas pagājušā gadā dzīvoja 217 Huron St., M. Sičevam, 119 Bartlett Ave. (927)

KLUSĀ MĀJĀ glīti mēbelēts dzīvoklis — 1 istaba un virtuve, gāzes plīts. Apskatīt darbdienās no pl. 5,30 vak., sestdienās visu dienu. Telef.: EM 4-6749, Toronto.

IZDODAMAS divas nemēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Zvanīt pēc pl. 6 vak. EM 4-7063, Toronto. (901)

IZĪRĒJAMAS 2 lielas nemēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām pieaugušiem cilvēkiem. Avenue Rd. un Cottingham rajonā, KI 5913, Toronto. (930)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba 226 Simcoe St. (Dundas St. un University St.), Toronto — Eduards Zemītis. 937)

GLĪTA MĒBELĒTA ISTABIŅA izdodama laulātam pārim. Tel.: GE 0756, Toronto. (913)

ISTABA, mēbelēta vai nemēbelēta, izdodama 1 personai latviešu mājā. Gerrard 5515, Toronto. (921)

IZDODAMA mēbelēta istaba 2 personām latviešu mājā. Tel. —EM 3-0411. Toronto, (899)

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE Ltd.,
REALTORS
1172 BAY STREET,
TORONTO
LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ
PIEDĀVĀ:
HURON — HARBOARD APKĀRTNĒ
8 istabu ķieģeļu māju ar ļoti lielām istabām, cietkoka grīdām, silta gaisa apkure ar eļļu. Ļoti labas iespējas istabu izīrēšanai. 5 istabas pašlaik izīrētas studentiem par $50.— ned. Iemaksa: $2500.— - $3500.—
CARLTON —HOMEWOOD APKĀRTNĒ
14 istabu ķieģeļu māju kopā ar visām mēbelēm, gultas segām, dvieļiem u. t. t. Māja piemērota istabu izīrēšanai, un pašreizējais ienākums ir $90.— nedēļā. Pirkšanas dienā māja būs brīva no īrniekiem. Ļoti zema iemaksa un izdevīgi maksāšanas noteikumi. Pilna mājas cena kopā ar visām mēbelēm tikai $16.-000.—.
Šis un simtiem citas atradīsit mūsu pārdodamo māju sarakstos. Sekojiet Ernest Ridout Ltd. ikdienas sludinājumiem vietējos kanadiešu laikrakstos un pēc tuvākas informācijas zvaniet pa tālruni mūsu latviešu pārstāvim, kas Jums sniegs informāciju un aizvedīs uz māju apskati pēc Jūsu izvēles.
No mūsu latviešu pārstāvja Jūs varat arī iegūt pilnīgu informāciju par Ridout, Harvie, Golightly Ltd. pakalpojumiem māju apdrošināšanā, morīgage naudas sagādāšanā, aizdevumu un dzīvības apdrošināšanas polisu pirkšanā u. t. t. Visāda veida informāciju Jums latviešu valodā nesaistoši sniegs:
ARNOLDS BĒRZIŅŠ
Tel. PR 5761.
Hamiltonā dzīvojošie tautieši pēc izziņām par Hamiltonā pārdodamām mājām var griezties mūsu Hamiltonas nodaļā 913 Main St. E. Tel. 94121 un Viktors Rebane Jums sniegs vajadzīgo informāciju.
Mūsu birojs atvērts ikdienas līdz plkst. 10.00 vakarā, arī sestdienās un svētdienās (849)

BRUNO PURIŅŠ

PIEDĀVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ NEKUSTAMUS ĪPAŠUMUS
TORONTO — NEW TORONTO — MIMICO un ārpus Toronto
PĒRKOT — pārbaudiet mūsu pārdodamo māju sarakstu. Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.
JOHN PENTURN & SON
Member the Toronto Real Eastate Board
890 EGLINTON AVE, W.
Tel. birojā: RE 0383, RU 1-0883. Tel. mājās (B. Puriņš) ME 2790
ŠĪS NEDĒĻAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMI TAUTIEŠIEM:
Devenport un Uxbridge rajonā 8 istabu dubultķieģeļu māja ar garāžu. Pilna cena $11.500, iemaksa $2.000. Jauni 6 istabu bungalow Queensway rajonā $10.600 pilna cena; $2.300 iemaksa. Mēnešu maksājumi $43.

T. REDIŅŠ
Mana auto remontdarbnīca, sākot ar š. g. 26. aprīli paplašināta un atrodas JAUNĀS TELPĀS
Tel. OX 0393, mājās tel. HA 6424

2680 DANFORTH AVE. TORONTO

GARANTĒTS DARBS. PIEMĒROTAS CENAS
— LAIPNI PAKALPOJUMI —
Līdzšinējā vietā 867 Eastern Ave, Toronto līdz š. g. 5. maijam pārdodamas par pazeminātām cenām Reliance firmas eļļas un degvielas, riepas un akumulātori «853»

PULSTEŅTAISĪTĀJS

A. VANAGS
32 Rowanwood Ave, dz. 1. c/o V. Donis,
Tel. RA 5515, Toronto «876»

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoŗiem p. p.:
kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.
ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK.
RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.
QUEEN WEST FURNITURE Co.
587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu draudzes Ģimenes dienai veltītais dievkalpojums ar dievgaldu notiks 11. maijā pl. 3 pp. Betlemes baznīcā. **Māc. R. Zariņš.**

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu notiks 11 maijā, pl. 6 vakarā. **Māc. A. Ozols.**

Abās baznīcās būs mūzikāli priekšnesumi un pēc dievkalpojuma notiks veco tēvu un māšu godināšana.

Iesvētības: Jaunieši, kas grib izmantot atsevišķo konfirmāciju vasarā ar mācībām katru dienu, lūgti pieteikties baznīcas vai draudzes namā. Iesvētīšana 29. jūnijā.

Šarlotē, N. C. — Svētdien, 11. maijā, pl. 2 dienā, Sv. Marka ev.-lut. baznīcā, Mātes un Ģimenes dienas dievkalpojums. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Līventāls. Pie ērģelēm — māksl. H. Lindemanis. Pēc dievkalpojuma akts un priekšnesumi baznīcas zālē.

Klīvlandē (Ohio) Miera draudzes Ģimenes dienas dievkalpojums 11. maijā, pl. 3,30 pp. Hope ev. lut. baznīcā, 11111 Ashbury Ave pie E 112. ielas.

Svētku viesis prv. K. Birznieks, Latvijas ev. lut. baznīcas pārvaldes ASV sekretārs. Solo dziesmas. Dr. J. Klaviņš. Dievkalpojumu vada draudzes **māc. K. Sautiņš.**

Daitonā, Ohio, latviešu ev. lut. Ģimenes dienas dievkalpojums svētdien, 11. maijā, pl. 2 pp. St. Paul ev. lut baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th Str). **Māc. J. Csis.** Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas akts un groziņu vakars Sinclair (YMCA) parkā, 500 Park End Drive, tālr.: TA 6604. Ģimenes dienai veltītus vārdus teiks rakstnieks Ģirts Salnais. Bērnu vecāki lūgti sagatavot bērnu deklamācijas.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ
(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZĒS)

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So. Hamilton, Ont. t. 70136) No 5.-19. maijam ceļojumā uz Newfoundland'u. **St. John's** 11. maijā, **Corner Brook'ā** 18. maijā Dievkalp., sanāksmes, referāti, tautiešu apmekl. Atceļā 20.-22. maijam viesosies Halifaksā.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland Str. Winnipeg, Man.). **Vinipegā,** 11. maijā, pl. 4 pp., Ģimenes dienas dievkalp. sv. Pētera b-cā ar sekojošu laicīgu aktu, referātu, priekšnesumiem un tējas galdu.

Māc. V. Šefers (659 Piccadilly St., London, Ont.) **Sarnijā,** 10. maijā, pl. 6 vak. Ģimenes d. dievkalp.; **Londonā,** 11. maijā, pl. 4 pp. Trīsvienības bazn. Ģimenes dienas dievkalp.; **Londonā,** 25. maijā, pl. 4 pp., dievkalp. Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410). **Hamiltonā,** 11. maijā, pl. 2 pp., Ģimenes dienas bērnu dievkalp. Trīsvienības b. (18 Victoria Ave So). 8. maijā, pl. 6,30 jaunatnes sanāksme mācītāja mājā.

Laulāti: Georgs Ivanovskis un Inara Mierkalns.

Māc. E. Lange (28 Morris Str. Halifax, N. S.). **Halifaksā,** 11. maijā, pl. 3 pp. Ģimenes dienas dievkalp. Augšāmcelšanās b-cā. Pēc dievkalp. akts b-cas zālē ar referātu, bērnu deklamācijām u. t. t.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto, Ont. t. LO 2510). **Toronto Sv. Jāņa b., 274 Concord Ave,** 11. maijā, pl. 4 pp. Mātes dienas dievkalp. Svētdienas skola.

Māc. A. Čops (118 Isabella Str. Toronto. Ont t. MI 1873; baznīcā PR 1563). **Toronto Sv. Andreja b-cā,** 11. maijā, pl. 11 dienā Ģimenes dienas dievkalp.

Dievkalpojumā kā viesis piedalās māc. E. Pavasars no Hamiltonas.

Svētdien, 18. maijā paredzēts draudzes izbraukums uz Niagaru. Ceļa izdevumi speciālos autobusos ap $2.— no personas. Bērniem paredzami atvieglojumi. Pieteikšanās ne vēlāk kā līdz 12. maijam pie māc. A. Čopa.

Māc. A. Briedis (17 — 8th Str. Noranda, Que. t. 2036 J). **Norandā,** 11. maijā, pl. 4 pp. Ģimenes dienas dievkalp. United b. **Timminsā,** 18. maijā, pl. 6 vak. dievkalp. Kristus b.

Māc. E. Caune (10827 — 114 Str. Edmonton, Alta; t. 41890) **Edmontonā** 11. maijā, pl. 4 pp. Ģimenes dienas dievkalpojums.

Māc. E. Ķerģis (21 Menno Str. Waterloo, Ont.) **Kičenerā,** 11. maijā Ģimenes dienas dievkalp.; **Velandā,** 18. maijā Mātes d. un sv. vakarēdiens.

Māc. A. Gaudiņš (4500 Grand Blvd. Monteral, Que.) **Monterālā,** 11. maijā, pl. 4 pp. Mātes dienas dievkalp. Redeemer b-cā, 285 Clarke Ave. Soliste Zenta Duka.

Māc. K. Avotiņš (1091 West 8th Ave, Vancouver. 9, B. C.). **Vankuverā,** 11. maijā, pl. 5 pp. Ģimenes dienas dievkalp.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Hamiltonā, Sv. Pāvila ev.-lut. baznīcā Ģimenes dienas dievkalpojums 11. maijā plkst. 8,45 no rīta. Svētdienas skola plkst. 10,00. **Māc. A. Voitkus.**

Kristīti: Anita Dace Osis; Sandra Mauriņš.

Usaukti:: Ivars Leja—Lejējs ar Editi Laurs; Harijs Martinaitis ar Regīnu Mielēns: Imants Bandenieks ar Taisu Ozols.

TORONTO BAPTISTU Ģimenes dienas dievkalpojums ar jaunatnes piedalīšanos svētdien, 11. maijā, pl. 17, Walmer Road bapt. bazn. telpās. Piektdienas vak., pl. 20 Bībeles studija un lūgšanas stunda. **Māc. R. Eksteins.**

KATOĻU DIEVKALPOJUMS Toronto notiks svētdien, 11. maijā, pl. 11,15., Newmen kluba baznīcā, 89 St. George St.

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.
2. ASV:
A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
A. Bilmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.,
Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.
O. Dīķis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.
E. Dravenieks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.
P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.
K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 16, D.C.
V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Jullis Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.
J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.
G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.
J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin,
Miss Biruta Zlemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.
Rev. J. Turks 1351, W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.
Jāna Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.
3. KANADĀ:
P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.
I. Batraks, P. O. Box 1066 Stn. C. Toronto 3, On.
A. Birznieks, 911 Mac Rae St Niagara Falls, Ont.
A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8644 W.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīca, 123 Huron St., Toronto, Ont.
E. Jurševskis, 608 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.
Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2068
A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596
Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton. Ont.
Arturs Ķivītis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884
K. Skuja, 20 William St., W, Waterloo, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.
V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse Et., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.
3. Vācijā
„Ulubele" jauniešu žurnāls, (13b) Murnau/Obb. Postfach 19.
Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM 5.-
3 mēn.: DM14.-
4. Anglijā
Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 12 Queensborough Terrace London W2
Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/-
3 mēnši 20/-
5. Francijā:
Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.
Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki
3 mēn. 1000 franki
6. Dānijā:
Mr. K. Reitmanis, Box 292, Koebenhavn, Danmark.
Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.
7. Zviedrijā:
Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.
Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr
8. Austrālijā:
DV A — A valde. Mr. A. Lauva, P. O. Camberwell North., Vic.
DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Lielkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.
Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi.
Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.
9. Venecuelā:
Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenal S.— 14, Valencia.
Abon. maksa: trimstris 15,40 bol.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"
123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.
ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....
līdz.......... uz......... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr, Mrs, Miss ....
....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avizei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

VAI KRIZE VĀCIJAS MIERA JAUTĀJUMĀ?

Eiropas tautu apvienošana un tās aizsardzības izveidošana ir tikpat grūta lieta, kā taisīt ceļu pāri purvam! Ceļa taisītāju pūles var būt ļoti lielas, tomēr ceļš var šķobīties un sabrukt. Šādā kritiskā stāvoklī pašreiz atrodas arī Vācijas miera jautājums. Pēc vienas nedēļas paredzēts parakstīt miera līgumu ar Rietumvācijas valdību, kas dotu tai pilnīgu brīvību un iespēju veidot bruņotos spēkus. Taču pēdējo dienu politiskie notikumi rada jaunas grūtības.

Kādi ir šo sarežģījumu cēloņi?

Cēloņu ir daudz, piemēram, Pad. Savienības 10. marta un 9. aprīļa „miera" piedāvājumi par brīvām vēlēšanām visā Vācijā, Vācijas apvienošana un neatkarīga Vācijas armija; Francijas un Vācijas strīdus ap Sāras apgabalu, angļu un franču sociālistu neuzticība Vācijai un vēlēšanās ticēt Pad. Savienības solījumiem; strīdus starp Angliju un Vāciju par bij. okupācijas kaŗaspēka un Eiropas armijas financēšanu, un visbeidzot, kā ļoti svarīgs faktors — strīdi vācu politisko partiju starpā.

Eiropā pēc 2. Pasaules kaŗa radušies 2 ļoti ievērojami valstsvīri: Rietumvācijas min. prez. Adenauers un Italijas min. prez. de Gasperi, kuŗi ar ļoti nosvērtu politiku, labu administrāciju un veiklu diplomātiju ir devuši savām valstīm stabilu saimniecību un ieguvuši pilnīgu uzticību Rietumu lielvalstīs. Taču tikko uzskaitītie šķēršļi ir par smagiem pat Adenaueram, lai tik īsā laikā tos pārvarētu. Ja nu līgums tomēr tiktu līdz maija beigām noligts, tad visa cieņa pienākas Adenaueram.

Nav arī tālu jāmeklē galvenais nesaskaņu cēlējs — Pad. Savienība, kas ar saviem „miera" piedāvājumiem vēl vienmēr atsevišķām politiskām grupām Rietumeiropā sagroza galvas. Arī liela daļa vācu tautas, sevišķi sociāldemokrati, pēdējās nedēļās tic Pad. Savienības piedāvājumiem un ietekmējusi Adenaueru pievienoties varbūtējām sarunām ar Pad. Savienību. Anglijas kreisie sociālisti savukārt piedabūja visu strādnieku partiju un vēlāk arī angļu valdību nenoraidīt krievu priekšlikumus. Rezultātā 3 Rietumu lielvalstis pēc vairāk kā 6 nedēļu nogaidīšanas, savā atbildes notā šajās dienās, domājams, liks Pad. Savienībai priekšā noturēt ASV, Francijas, Anglijas un Pad. Savienības pārstāvjiem Berlīnē apspriedes komūnistu priekšlikuma tuvākai iztirzāšanai. Otrs šķērslis skaŗ tieši Vācijas un Anglijas financiālās attieksmes: Anglija nav apmierināta ar vācu financiālo līdzdalību okupācijas kaŗaspēka uzturēšanā Vācijā un vēlas, lai tā dotu 6,8 miljardu vācu marku. Pretējā gadījumā Anglija esot spiesta atvilkt vienu savu tanku diviziju. Bonnas valdība turpretim nevēlas šos lielos izdevumus maksāt un prasa savukārt ap 7 miljardi vācu marku Vācijas jaunās armijas formēšanai. Uz šīm augstām prasībām Adenaueru spiež vācu sociālistu un dažas citas partijas, kuras, pateicoties pēdējā laika politiskiem panākumiem atsevišķos Vācijas apgabalos, draud atraut savu atbalstu līguma slēgšanai.

Sāras apgabala jautājums ir vēl grūtāk pārvarams. Francija, kuras pārziņā Sāras apgabals tika nodots pēc 2. Pasaules kaŗa, vēlas no vienas puses tur redzēt neatkarīgu valstiņu, bet no otras puses tā atbalsta Sāras apgabala pārtautošanas politiku. Vācija šai jautājumā negrib nekādi piekāpties, jo 90 proc. Sāras apgabala iedzīvotāju ir vācieši un tā vēlas atgūt šo ļoti bagāto ogļu un dzelzs rūdas apvidu.

Visbeidzot vācu politisko partiju starpā pašreiz valda smaga krize. Adenauers ir par iespējami ātru miera līguma noslēgšanu ar Rietumu lielvalstīm, lai tad turpinātu sarunas ar Pad. Savienību par visas Vācijas apvienošanu. Sociālisti mēģina vācu tautai iegalvot, ka Adenauers grib pamest Austrumvāciju un par daudz pakļaujoties Rietumu lielvalstīm. Sociālistu lielie panākumi vācu pašvaldību vēlēšanās liecina, ka liela daļa vācu tautas nav sevišķi apmierināta ar vācu armijas dibināšanu un steidzīgo miera līgumu. Adenauera valdības pozicijas ir ļoti lielā atkarā no sociālistu un Vācu partijas nostājas, bet sakarā ar savu pieaugošo popularitāti sociālisti vēlas paši pārņemt valdības vadību. Ir skaidrs, ka sociālistu Šūmacheram nākot pie varas, attiecības ar Rietumu valstīm pasliktinātos, no kā iegūtu tikai Pad. Savienība, ko labi saprot Adenauers un ASV valdība.

Brīvā pasaule var vienīgi paļauties uz patiešam saprātīgo Eiropas valstsvīru pūlēm un tautu veselīgo saprātu — neticēt komūnistiem un nepiekāpties viņu priekšā ne par soli, bet turpināt neatlaidīgi Eiropas rietumtautu apvienošanas darbu.

M.

IEVĒRĪBU MĒBEĻU PIRCĒJIEM!

Ar šo paziņoju latviešu pircējiem, ka sākot ar šī gada 1. aprīli esmu iesaistīts visiem labi pazīstamajā

PREČU NAMĀ T. EATON Co, Ltd, MĒBEĻU NODAĻĀ
— College ielas veikalā, 4. stāvā — kā pārdevējs.

Esmu pilnvarots pārdot visu nodaļu mēbeles. Pēc jaunajiem maksāšanas noteikumiem, tagad Jūs varat iegūt mēbeles ar

TIKAI 10% IEMAKSU
— kārtojot atlikumu līdz pat 2 gadiem

Savus pakalpojumus un padomus godājamiem pircējiem piedāvāju ik dienas no plkst. 9—5 (sestdienās līdz 1). Tālr. darbā **TR 1133; mājās HY 5175 no plkst. 7 vakarā**

(926) **NIKOLAJS MEDNIS**

P.S: Zvanot uz veikalu lūdzu prasīt pēc — Mr. Mednis — Sales Nr. 34.

KĀRĻA SKALBES RAKSTI

Vispirms PASAKAS

Jau šais dienās iznāk pirmais sējums: PASAKAS, kurām pakļaujas **Bērnības atmiņu tēlojumi** un tēlojumu virkne **Mežā un laukā.** (Sējumā 440 lpp.)

Tad pārējie sējumi

Pasakām seko **STĀSTI UN TĒLOJUMI** un raksti par latviešu literātūru. Šim sējumam apm. 500 lpp., un tas iznāks jūnijā. Nākamais, kaŗa gleznu sējums **SARKANĀS LAPAS** iznāks augustā ar apm. 440 lpp.; oktobrī slavenās **MAZĀS PIEZĪMES** ar 480 lpp. un beidzot vienā sējumā visa Skalbes **DZEJA** ar tuvu pie 600 lappusēm.

ABONEMENTS

1. **Iemaksājot uzreiz par visiem 5 sējumiem** (kopsummā apm. 2400 lp.) tie maksā tikai: **broš. $13.50, iesieti $18.00**

2. Piesakot abonementu visiem 5 sējumiem, **bet maksājot par vienu vai vairākiem sējumiem,** katrs no tiem maksā: **broš. $3.00, iesiets $4.00.**

ABONEMENTU PIEŅEM

Mr. V. ZIEDIŅŠ, 218 Greenwood Ave, Toronto, Ont.

D A U G A V A

Garvargatan 11, Stockholm, Sweden, (883)

15 TAUTU DEMONSTRĀCIJA PRET BOLŠEVISMU

Apsūdz Padomju Savienību genosidā

Iespaidīga pretkomūnistiska demonstrācija notika svētdien Ņujorkas Manhattan Center plašajās telpās, kas spēj uzņemt vairākus tūkstošus klausītāju. Tā bija pirmā reize ASV, kad apspiestās tautas uzstājas vienoti. Demonstrāciju organizēja Antiboļševistiskā Nāciju Bloka Amerikāņu Draugu Biedrība. Bloks apvieno 15 tautas, kas atrodas zem komūnistu varas; tur pārstāvētas Baltijas tautas, satelītu valstis un tautas, kas ieklautas Pad. Savienībā, kā arī Nacionālā Ķīnā. ABN bloka cīņas mērķi ir apkarot boļševismu un krievu imperiālismu, lai katra tauta varētu dzīvot brīvību savās etnografiskās robežās. ABN ir dibināts 1943. g., kad 13 tautu pārstāvji apvienojās, lai cīnītos pret Hitleru un Staļinu.

Sanāksmi sevišķi izcēla krāšņie dažādo tautu tērpi, starp kuriem īpaši izcēlās latvietes un ungārietes. Svinīgs brīdis bija, kad cauri zālei uz skatuvi soļoja atsevišķo tautu grupas nacionālajos tērpos ar savu karogu priekšalā. Ar latviešu tautu tērpiem iepriecināja. Goda sardzi noorganizēja propagandas kopa „Dzintarzeme" un skauti.

Sanāksmi ar aizlūgumu atklāja igauņu mācītājs R. Kiviranna. Viņš teica: „Mūsu kristīgā civilizācija ir briesmās. Miljoni kristīgo sirdi brīdī cieš un iet bojā Staļina vergu nometnēs. Visspēcīgais Dievs, palīdzi visiem apspiestiem un vajātiem un ļauj mums piedzīvot dienu, kad visas tautas būs atbrīvotas."

Prezidents Trūmens bija piesūtījis savu uzrunu, ko tas teica 4. martā, atklājot Amerikas Balss raidījumus no peldošās radio stacijas.

Kongresa loceklis O. K. Armstrongs apskatīja ASV politiku pret komūnismu. Lai panāktu saprašanos ar Pad. Savienību, tika upurētas Baltijas valstis. Bet krievu prasības auga. Komūnisma vara nonāca vēl daudzās valstīs, arī Ķīnā. Mieru Pad. Krievija saprot tā, ka visai pasaulei jānonāk tās varā. Mūsu kompromisa politika tagad prasa no mums traģiskus norēķinus Korejā. Mekarturam bija taisnība, kad viņš prasīja ātru un galīgu uzvaru. Drīzumā sāks darboties „Amerikas centrs atbrīvošanai", kas cīnīsies pret komūnismu ar aukstā kaŗa ieročiem. Mums jādod cerība apspiestām tautām, ka pārējā pasaule tās neaizmirsīs.

Kā latviešu pārstāvis runāja A. Kalme, grāmatas „Total Terror" autors. Viņš iepazīstināja klausītājus ar Pad. Savienības agresijas un terrora aktiem Baltijas valstīs. „Kad krievi steigā atkāpās no Baltijas valstīm, draudmīgā liecība par viņu darbiem pirmo reizi bija pieejama pārējai pasaulei. Atvērtie kapi un mocekļu sakropļotie līķi nepārprotami parādīja komūnistu īsto dabu. Padomju okupācijas vara ar MVD palīdzību tagad turpina savu barbarisko politiku, iznīcinot Baltijas tautas un nesodīti un netraucēti turpina genosida noziegumu. No Latvijas vien jau deportēti ap 500.000 cilvēku. Boļševiki bez apstājas turpina reālizēt savu mērķi — iznīcināt Baltijas valstu iedzīvotājus, aizstājot tos ar ievestiem Krievijas iedzīvotājiem, lai to noslēgtu vēl pirms tam, kad nākotnē miera konferencē pacels Baltijas valstu jautājumu."

Runātājs beidza vārdiem: „Genosids ir aukstasinīga masu slepkavība. Es apsūdzu Pad. Savienību šādā necilvēcīgā slepkavībā, ko tā sistēmatiski turpina jau ilgi. Jūs visi zināsit, ka apsūdzība pret komūnistisko Krieviju genosidā ir pamatota un vainīgie jāsauc pie atbildības."

Pieņemtajās rezolūcijās ieteikts ASV delegātiem Apvienotās Nācijās pacelt prasību, lai Pad. Savienība atdod brīvību visām tautām, kas tagad atrodas tās jūgā, atvelkot krievu kaŗaspēku no šo tautu teritorijām. Šīm tautām jādod iespēja izvēlēt sev demokratisku valdību AN pārraudzībā. Ja Pad. Savienība noraidītu šādu prasību, visas demokratiskās nācijas aicinātas nekavējoties spert soļus, lai izslēgtu Pad. Savienību un tās satelītu delegātus no AN un uzteikt visus diplomātiskos un saimnieciskos līgumus, kas noslēgti ar PSRS un satelitiem. Tālāk rezolūcijā prasīts pielaist apspiesto nāciju pārstāvjus AN. Tālāk ieteic ASV Senatam ratificēt genosida konvenciju un darīt visu iespējamo, lai apturētu draudsmīgo genosida noziegumu.

Apsveikumus bija piesūtījuši senātors R. Tafts no Ohaio, senātors H. Lemans no Ņujorkas, Konektiketas gubernātors J. Lodžs, Skotu līgas Eiropas brīvībai priekšsēdis Stjuarts un daudzi citi.

Sarīkojumu kuplināja mūzikālā programma, kurā uzstājās ungāru pianists M. Antoša, igauņu operas soliste I. Kalvete un latviešu čellists Ingus Nāruns, kas atskaņoja Jāzepa Mediņa Balādi un Freskobaldi Tokatu. Vēl uzstājās ukraiņu banduristi ar partizānu dziesmām un 5 gadus vecā slovaku vijolniece Lidija Gluvna.

Kanadas dzelzsrūdas iegūšana paātrinās

Kamēr Rietumu nāciju tērauda ražošana joprojām pieaug vēl nepieredzētos apmēros, nepārtraukti turpinās arī jaunu izejvielu atradņu meklēšana, lai spētu pildīt tērauda cepļu alkatīgās krāsnis. Un viena no galvenajām vietām jaunu dzelzsrūdas atradņu meklēšanai pasaulē tagad ir Kanada, kur gandrīz katru mēnesi atklāj jaunus rūdas laukus.

Viena no lielākām Sav. Valstu tērauda ražošanas sabiedrībām — Jones and Laughlin Steel Corp., paplašina savus dzelzsrūdas rezervju meklējumus Ontario dienvidaustrumu stūrī. Sabiedrība ir ieguvusi pētīšanas tiesības Piterboro apkārtnē Ontario ezera ziemeļu krastā Darhamā, Norsamberlendā un Frontenakas apkārtnē. Ceturtais sabiedrības īpašums atrodas Ontario provinces Kingstonas apkārtnē, dienvidrietumos no Otavas.

Geologi šovasar izdarīs zemes virsmas ģeofiziskos pētījumus, un kur tie atzīs, ka dzelzsrūda var būt atrodama, izdarīs arī attiecīgos urbumus ar briljanta urbjiem.

Pirmās ģeologu komandas jau dosies darbā vasaras sākumā.

Sabiedrība pēta arī Ontario provinces Mičipikotenas rajonu jau vairākus gadus no vietas.

Sagaidāms, ka dzelzsrūda sāks plūst pa jauno dzelzceļu no Labradoras un Jaunkvēbekas uz Septiņām salām jau 1954. gadā, kaut gan agrāk bija paredzēts, ka tas varēs notikt tikai ap 1955. gadu.

Dzelzceļa būve norit pēc plāna. Pāri par 3000 vīru nodarbināja pie tās 1951. gada vasarā un ap 2500 ziemā. Cer, ka 190 jūdžu garo ceļu pabeigs līdz 1952. gada beigām.

CS

Acu apmānīšana vai patiesība?

Beznoteikumu varas restaurācija, kas piešķir Sarkanarmijas komandierim neierobežotu varu un pilnīgu patstāvību, ir ievērojams notikums. Tas nozīmē, ka politruki, kas bija atbildīgi par politisko audzināšanu un bija virskomandieri, tagad ir padarīti par atkarīgiem no militārajiem komandieriem un viņus izraudzīs ar militāro komandieru ziņu un atļauju un pēc viņu ieskatiem.

Šādu rīkojumu Staļins izdeva 1942. gada 7. novembrī, iestājoties militārajai krizei, bet pēc kaŗa politruki atkal atkaŗoja savu noteicēja stāvokli armijā, lai tā saglabātu partijas pozicijas, kas bija zaudētas kaŗa laikā.

Var būt divi iemesli šim nozīmīgajam solim: 1) atziņa, ka armiju var tikai tad labi sagatavot, ja tur pastāv stingra un neierobežota vara, kuras priekšā jāliecas visām pārējām; 2) iespējams, ka Partija sāk zaudēt savu stāvokli zem Valsts Administrācijas spiediena, tā ka politikai jāatbrīvo ceļš valsts praktiskajām lietām.

J. JANŠEVSKA romāns
DZIMTENE I—IV
atkal dabūjams nelielā skaitā
pilns kompl., broš. $4.80
Atsevišķas grām. ā $1.20
O. DĪKA
GRĀMATNĪCA
R. 2. WAVERLY, OHIO. U.S.A. «917»

BLAKUS PEĻŅA VISĀ KANADĀ

Rakstiet mums šodien — un **RĪTU JŪS PELNĪSIT $2.— DIENĀ** savā brīvajā laikā. Valoda un priekšzināšanas nav vajadzīgas. Ofertes šīs av. kant. (919)

Drošības soļi Austrālijā

Austrālijas Immigrācijas Ministrija Kanbērā izdevusi jaunu rīkojumu, kas nekavējoties stājies spēkā, atliekot visus Vācijā un Austrijā esošo politisko bēgļu izvietošanas plānus Austrālijā, kuŗi gaida uz savām izceļošanas atļaujām.

Austrālijas oficiozs apliecina, ka šīs Immigrācijas Ministrijas izdotās instrukcijas attiecas uz personām, kuŗu zemes atrodas aiz dzelzs aizkara, ieskaitot arī Izraēlu un Ķīnu, neraugoties uz attiecīgo personu pašreizējo dzīves vietu.

Šis likums attiecas uz visiem žīdiem, bezpavalstniekiem un tautībām, kuŗu zemes atrodas aiz dzelzs aizkara, kā: Albānija, Austrija (PSRS josla), Bulgārija, Čechoslovakija, Igaunija, Vācija (PSRS josla), Ungārija, Jugoslavija, Latvija, Lietuva, Polija un Ukraina.

Šo zemju iedzīvotājiem, kuŗi jau būtu apmetušies uz dzīvi Austrālijā nav bijis līdz šim atļauts iestāties Austrālijas armijā.

Stone & Wellington -- Fonthill Nurseries
vecākā koku audzētava Kanadā
Piedāvā ļoti plašā izvēlē augstvērtīgākās šķirnes:
AUGĻU KOKUS, OGULĀJUS, KOŠUMA KRŪMUS, ROZES, ZIEMCIEŠU PUĶES UTT.
Minētā koku skola atrodas valdības ekspertu uzraudzībā
Firmas pārstāvis Toronto
MĀRTIŅŠ BERTULSONS — tel. MI 8327
Pieņemu pasūtinājumus, sniedzu padomus, izgatavoju dārzu plānus, uzņemos dārzu ierīkošanu un kopšanu
Pasūtinājumus piegādā mājās arī ārpus Toronto (812)

Valdības ierobežojumi atcelti —
Pašreiz ir īstais laiks pirkt jaunu automašīnu
Izmantojiet mūsu auto pārstāvniecības bezmaksas pakalpojumus
E. PĒTERSONS
854 Bathurst St., Toronto, tel. KE 3884
Jaunas un lietotas, vieglās un smagās «931» automašīnas

MĒS RUNĀJAM LATVISKI —
H A S H M A L L A P T I E K A
Pēc receptēm izgatavo visādas zāles un sūta arī uz Eiropu
Informāciju sniedzam par brīvu
Mums krājumā medicīniski termometri ar Celsija iedalījumiem
TEL. EM 4-3165 315 DUNDAS W, TORONTO
(459)

LEO M. BROWN R.O.
OPTOMETRISTS
atbildīgs par acu izmeklēšanu. un briļļu piemērošanu
Daudzi latvieši jau ir mūsu klienti
368 YONGE ST.,
Tel. WA 6695 Toronto

GRĀMATU APGĀDS
ZIEMEĻBLĀZMA
JĀNIS ABUČS — BOX 71 Västeras, Sverige
Paziņojums RAIŅA RAKSTU abonementa pieteikumam

Ar **PŪT, VĒJIŅI!**, kā pirmo sējumu, iesākas **J. RAIŅA** rakstu trimdas izdevums (K. Dziļlejas redakcijā). Pēc vienošanās starp J. Raiņa atstātā mantojuma aizgādņiem un apgādu Ziemeļblāzma, šis izdevums aptvers **20 sējumus, (apm. 4.500 lpp.)**, kuŗos būs uzņemti visi galvenie J. Raiņa raksti: lugas, lirikas krājumi un proza (aforismi, sabiedr. raksti, dienas grāmata). **Viss izdevuma plāns reālizēsies 5 gados**, katru gadu izlaižot 4 grāmatas šādā secībā:

1952. g. 1. PŪT, VĒJIŅI
2. SPĒLĒJU, DANCOJU
3. TĀLAS NOSKAŅAS ZILĀ VAKARĀ UN VĒTRAS SĒJA
* 4. ZELTA ZIRGS

1953. g. 5. KRAUKLĪTIS
6. RĪGAS RAGANA
7. KLUSĀ GRĀMATA UN TIEM, KAS NEAIZMIRST
* 8. DAUGAVA UN AVE SOL!

1954. g. 17. KALNĀ KĀPĒJS (aforismi un sabiedriski raksti)
18. DVĒSELES DZIESMAS (pēc nāves publicēto dzejoļu izlase)
19. DIENAS GRĀMATA UN BIOGRAFIJA
*20. JĀZEPS UN VIŅA BRĀĻI

1955. g. 9. MĪLA STIPRĀKA PAR NĀVI
10. MUŠU ĶĒNIŅŠ UN ZELTA SIETIŅŠ (bērnu dzejoļu izlase)
11. GALS UN SĀKUMS
*12. INDULIS UN ĀRIJA

1956. g. 13. ILJA MŪROMIETIS
14. TREJI LOKI
15. SUDRABOTĀ GAISMA UN MĒNESS MEITIŅA
*16. UGUNS UN NAKTS

Visi šinī komplektā uzņemtie J. Raiņa raksti nāks klajā tikai iesietā veidā, mākslinieciski vērtīgā (Niklāva Strunkes) grafiskā apdarē. Lugas rotās divkrāsainas illustrācijas. Viens sējums katru gadu (sarakstā ar zvaigznīti, vienādā formātā ar pārējiem sējumiem, iznāks kā luksa izdevums ar četrkrāsainām illustrācijām).

J. Raiņa raksti, runājot dzejnieka pašā vārdiem, būs tā trimdinieku ilgu un sapņu laiva, kurā „ilgu brāļi, kopā sasēduši," aizlīgo uz savām „tālām sapņu mājām."

ABONĒŠANAS NOTEIKUMI: Lai nodrošinātu šī plašā izdevuma reālizēšanu, apgāds lūdz tautiešus jau laikus, bet ne vēlāk, kā līdz š. g. 1. augustam, pieteikt abonementu visam komplektam

Abonents saņem luksa sējumus par pārējo sējumu cenu. Iemaksas izdarāmas pēc I sējuma saņemšanas par 2 sējumiem

I sējuma saņemšanai iepriekšēja samaksa nav vajadzīga, un to saņemsit tieši no apgāda Zviedrijā. Pieteikums izdarāms apgāda Ziemeļblāzma galvenam pārstāvim Kanadā

V A L T E R A M Z I E D I Ņ A M
218 Greenwood Ave, Toronto, Ont., tel GL 8646

Pēc pirmā sējuma saņemšanas lūdzam izdarīt samaksu arī par II sējumu, kas iznāks augustā
Cena pirmajiem 4 sējumiem: $12.00. Atsevišķu sējumu cena: I, II, III — $3.00; IV sējums — $3.70
Apgāda jaunākā grāmata: (ceļā uz Kanadu no apgāda Zviedrijā)
Kn. Lesiņš — LEPNĀS SIRDIS, noveles broš. 2.30 ies. 3.00

PĒDĒJIE APGĀDA IZDEVUMI:

J. Jaunsudrabiņš — ES STĀSTU SAVAI SIEVAI	2.80	3.50
A. Dziļums — VĒJA KAŅEPE, romāns	2.40	3.00
J. Grīns — DADZĪVOTĀJI REZONĒ, stāstu krāj.	180	2.40
K. Dziļleja — PARADĪZES SARGS, stāstu krājums	1.30	1.80
A. Švābe — DARBS, romāns	1.50	2.10
Kn. Lesiņš — JANKA MŪZIKANTS, romāns	1.80	—
A. Dziļums — MEŽA ANDRIEVS, pasaka	0.85	—
E. Ķezbere — ILŪZIJAS, dzeju izlase	—	1.50
A. Dagda — LĪDZĪBAS, dzeju izlase	—	1.50

VALTERS ZIEDIŅŠ
218 Greenwood Ave, Toronto, Ont.
Tel. GL 8646
(912)

MĀJSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!
Installē visāda veida eļļas apkures, burnerus, silta gaisa un ūdens apkuri, kā arī gāzes un ūdensvadus ierīko un labo.
GARANTĒTS DARBS — ZEMAS CENAS — ILGGADIGA PRAKSE
Ā D O L F S L A G Ū N S
964A Bathurst St., Toronto, Ont., tel. ME 6583

MOHAWK FURNITURE CO
Lietuviešu mēbeļu veikals
Visāda veida mēbeles, radio un televīzijas aparāti, elektriskie ledus skapji, veļas mazgājamās mašīnas, grīdsegas, bērnu mēbeles un rotaļlietas utt.
Latviešiem izdevīgi pirkšanas noteikumi
Veikals atvērts no pl. 9 rītā līdz 9 vakarā
2448 DANFORTH AVE, TORONTO, ONT,
TEL. OX 4444 (509)

Apgāda «DZINTARS» jaunākie izdevumi

ZENTAS MAURIŅAS
NEAIZSŪTĪTA VĒSTULE
ādas sējumā $1.90, pusādas sējumā $1.50

KONSTANTĪNA RAUDĪVES eseja
DIVĒJĀDI DZĪVES VEIDI

Raudīve, kas ar savu „Chaosa cilvēku un tā pārvarēšanu" Eiropas kritikā ieguvis izcilu vietu, savā jaunajā esejā koncentrēti un drosmīgi raksta par garīgās personas noslēpumaino tapšanu, par dzīves jēgas atklāsmi starp divējādiem dzīves veidiem —apzinīgo un neapzinīgo. Par latvieti ar vagara sakropļoto muguru un verdzības maizes izbadināto vēderu. Par latvieša ilgām pēc sevis pazīšanas, par latvieti, kas ir spējīgs nogrimt sevī un savu apzinīgo personu veidot neatkarīgi un brīvi. Šī eseja ir kā svaigs ūdens malks no dzidra avota

Iznāk maijā. Cena ādas sējumā $1.70

HOSE ORTEGA I GASE
STUDIJA PAR MĪLESTĪBU
Iznāk jūlijā

PIEPRASIET MŪSU PĀRSTĀVIM (910)
R. KRŪKLĪŠA GRĀMATNĪCAI
1109 E. Gr. River Ave, Ease Lansing, Mich, USA